



KAZUO ISHIGURO

NOKTÜRNÖK



EURÓPA



„Egy kedves, bölcs könyv az idő
múlásáról és azokról a pillanatokról,
melyek megszépítik az életet.”

(THE INDEPENDENT)

KAZUO ISHIGURO

NOKTÜRNÖK



EURÓPA
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2018

Fordította
POLYÁK BÉLA
TODERO ANNA

Deborah Rogersnek

A TÁNCDALÉNEKES

Épp beköszöntött a tavasz itt Velencében, amikor egy reggel megpillantottam a turisták között Tony Gardnert. A végéhez közeledett az első teljes hét, amelyet kint, a piazzán töltöttünk – higgyék el, nagy megkönnyebbülés volt, miután annyi levegőtlen órán keresztül játszottunk a kávéház hátsó traktusában, ahol elálltuk a lépcső felé tartó vendégek útját. Élénk szellő fújt azon a reggelen, erősen csapkodta a vadonatúj sátrat körülöttünk, mégis mindannyian kissé derűsebbnek, frissebbnek éreztük magunkat, és azt hiszem, ez a zenénken is érződött.

Úgy beszélek, mintha rendes zenekari tag volnék. Pedig valójában a „cigányok” közé tartozom, ahogy a többi zenész hív minket, vagyis azok közé, akik körbejárnak a piazzán, és a három kávéházi zenekar közül ott segítenek ki, ahol éppen szükséges. Többnyire itt, a Caffé Lavenában játszom, de mozgalmasabb délutánokon előfordul, hogy beszálok egy-két számra a Quadri-fiúkhöz, onnan átmegyek a Florianba, aztán a téren át visszasétálok a Lavenába. Mindegyikükkel jól kijövök – meg a pincérekkel is –, és más városban már rég lenne állandó helyem. De itt, ahol a hagyomány meg a múlt a mániájuk, minden másképp van. Máshol előny lenne, hogy gitáros vagyok. De itt? Gitár! A kávéházi üzletvezetők feszengetni kezdenek, ha

meghallják. Túl modern, nem szeretik a turisták. Múlt ősszel beszereztem egy régimódi dzsesszgitárt, ovális hanglyukkal, Django Reinhardt is ilyesmin játszhatott, úgyhogy ettől kezdve senki sem nézhetett rockzenésznek. Ez valamelyest megkönnyítette a dolgomat, de az üzletvezetőknek még így se tetszett. Az az igazság, hogy ha valaki gitáros, lehet akár maga Joe Pass is, akkor sem kap állandó munkát ezen a téren.

Persze az az apróság is számít, hogy nem vagyok olasz, velencei meg különösen nem. Ugyanez a helyzet azzal a nagydarab, cseh altszaxofonos sráccal. Kedvelnek minket, szüksége van ránk a többi zenésznek, de nem illünk bele a képbe. Csak játssz, és fogd be a szád, ezt mondják mindig az üzletvezetők. Akkor nem jönnek rá a turisták, hogy nem vagy olasz. Vegyél fel öltönyt, napszemüveget, fésüld hátra a hajad, senki sem fogja észrevenni a különbséget, csak meg ne szólalj.

De azért egész jól elvagyok. Mindhárom kávéházi zenekarnak – különösen, amikor egyszerre kell játszani a rivális sátrakban – szüksége van gitárra, valami lágy, szilárd, de felerősített hangra, ami kidübörög a vonósok közül a háttérből. Felteszem, most azt gondolják, hogy ha három zenekar játszik egyszerre egyazon téren, ott pokoli lehet a hangzavar. De a Piazza San Marco elég nagy ahhoz, hogy elférjenek. Ha egy turista körbesétál a téren, csak azt hallja, hogy az egyik dallam lassan elhal, a másik felerősödik, mintha egy rádió állomás keresőjét tekergetné. Amiből hamar elégük lesz a turistáknak, az a klasszikus cucc, a híres áriák hangszeres verziói. Persze ez a San Marco, itt nem is a legújabb popslágerekre vágynak. Azt akarják, hogy pár percenként valami ismerős zene csendüljön fel, mondjuk egy régi Julie Andrews-szám vagy egy híres film főtémája.

Emlékszem, múlt nyáron egyszer zenekarról zenekarra járva kilencszer játszottam el *A Keresztapa* zenéjét egyetlen délután.

Visszatérve arra a tavaszi délelőtre, turisták népes tömege előtt játszottunk, amikor megláttam Tony Gardnert. Egyedül ült egy csésze kávé mellett, majdhogynem velünk szemben, úgy hat méterre a sátrunktól. Sok híres ember megfordul a téren, és sosem csinálunk ebből nagy ügyet. Legfeljebb a szám végén halkan körbejár a hír a zenekarban. Nézd, ott van Warren Beatty. Figyelj csak, az ott Kissinger. Az a nő, tudod, abban a filmben szerepelt, amiben két férfi arcot cserélt. Megszoktuk. Végül is ez a Piazza San Marco. De amikor rájöttem, hogy Tony Gardner ül ott, az más volt. Tényleg elfogott az izgalom.

Tony Gardner volt anyám kedvence. Odahaza a kommunista időkben iszonyú nehezen lehetett ilyen lemezeket szerezni, anyám mégis Gardner gyakorlatilag összes felvételét összegyűjtötte. Kisfiú koromban egyszer megkarcoltam az egyik értékes lemezt. Szörnyen szűk volt a lakás, és egy korombeli fiúnak szüksége volt némi mozgásra, különösen a téli hónapokban, amikor nem lehetett kimenni. Játékból átugráltam a kis kanapénkról a fotelbe, de egyszer elvitettem, és ráestem a lemezjátszóra. A tű sercegve futott végig a lemezen – ez még jóval a CD-k előtt volt –, anyám pedig berohant a konyhából, és jól leteremtett. Nagyon rossz érzés volt, nemcsak azért, mert kiabált, hanem azért is, mert tudtam, hogy ez egy Tony Gardner-lemez, és tudtam, milyen sokat jelent neki. És tudtam, hogy mostantól ez is folyton recsegni fog, mialatt az énekes azokat az amerikai dalokat zümmögi. Évekkel később, amikor Varsóban dolgoztam, és megtudtam, hol lehet a feketepiacon lemezeket kapni, anyám valamennyi agyonjátszott Tony

Gardner-lemeze helyett újat szereztem, beleértve azt is, amelyiket megkarcoltam. Három évembe telt, de végül összeszedtem mindet, és valahányszor meglátogattam anyámat, mindig egy újabb lemezt vittem neki.

Nyilván értik már, miért lettem olyan izgatott, amikor felismertem a tőlem alig hat méterre ülő énekest. Először nem hittem a szememnek, talán még egy ütemmel le is késtem az akkordváltást. Tony Gardner! Mit szólna az én drága jó anyám, ha tudná! Az ő kedvéért, az ő emlékére muszáj odamennem, és váltanom pár szót Gardnerrel, még akkor is, ha a többi zenész kinevet, és azt mondja, úgy viselkedem, mint egy kifutófiú.

De természetesen nem rohanhattam csak úgy oda hozzá, áttörve az asztalok és székek között. Meg kellett várni a műsorblokk végét. Kínszenvedés volt, mondhatom, még három vagy négy szám volt hátra, és minden másodpercben az járt a fejemben, hátha feláll és elsétál. De nem, továbbra is ott ült, belebámult a kávéjába, úgy kavargatta, mintha meglepte volna, mit hozott neki a pincér. Úgy festett, mint bármelyik amerikai turista, halványkék pólóinget viselt, és bő, szürke nadrágot. A haja, amely a lemezborítókön olyan fényes és fekete volt, mostanra szinte teljesen megőszült, de nem ritkult meg, és ugyanolyan makulátlanul ápolt volt, mint annak idején. Amikor kiszúrtam, a kezében szorongatta sötét szemüvegét – máskülönben valószínűleg fel sem ismertem volna –, de ahogy folytatódott a műsor, és én folyamatosan őt bámultam, az orrára biggyesztette, aztán levette, majd felvette megint. Idegesnek tűnt, és rosszulesett, hogy láttam, nem igazán figyel a zenénkre.

Azután véget ért a műsorblokkunk. Szó nélkül kirohantam a sátorból, odafurakodtam Tony Gardner asztalához, és egy

pillanatra elfogott a pánik, mert nem tudtam, hogyan elegyedjek szóba vele. Mögötte álltam, de valami hatodik érzéktől vezérelve megfordult és felnézett rám – gondolom, az évek során jó néhány rajongó környékezte meg –, és a következő pillanatban már be is mutatkoztam, egy szuszra elhadartam, mennyire csodálom, meg hogy abban a zenekarban játszom, amelyet épp az imént hallgatott, meg hogy anyám milyen lelkes rajongója volt. Komor arckifejezéssel hallgatta a szavaimat, időnként bólintott, mintha az orvosom volna. Nekem be nem állt a szám, ő meg csak annyit mondott olykor, hogy „Valóban?”. Egy idő után azt gondoltam, ideje elbúcsúznom, és indulni készültem, de ekkor megszólalt:

– Tehát maga egy olyan kommunista országból jött. Nem lehetett könnyű.

– Az már a múlt – vontam meg a vállam jókedvűen. – Ma már szabad ország vagyunk. Demokrácia.

– Ezt örömmel hallom. És ezek szerint a maga zenekara játszott nekünk az imént. Üljön le. Kér egy kávé?

Azt mondtam, nem akarok tolakodó lenni, de Mr. Gardner modorában volt valami udvarias erősködés.

– Nem, nem, üljön csak le. Azt mondta, az édesanyja kedvelte a lemezeimet.

Így hát leültem, és elmondtam még egy-két dolgot. Anyámról, a lakásunkról, a feketepiacon vásárolt lemezekről. És bár a lemezek címét már elfelejtettem, elkezdtem az emlékeim alapján leírni a borítójukon látható képeket, Mr. Gardner meg mindegyiknél a levegőbe bökött a hüvelykujjával, és valami ilyesmit mondott:

– Ó, az bizonyára az *Utánozhatatlan* volt. Az *utánozhatatlan*

Tony Gardner.

Azt hiszem, mindketten élvezték ezt a játékot, de aztán észrevettem, hogy Mr. Gardner tekintete máshová vándorol, és amikor megfordultam, láttam, hogy egy nő tart az asztalunk felé.

Azok közé az amerikai hölgyek közé tartozott, akik annyira elegánsak, olyan csodás a frizurájuk, a ruhájuk, az alakjuk, hogy az ember csak akkor veszi észre, hogy már nem fiatalok, ha közletről látja őket. Messziről akár a fényes borítójú divatlapokban szereplő modellek egyikének is nézhettem volna. De amikor leült Mr. Gardner mellé, és a homlokára tolt a napszemüvegét, megállapítottam, hogy legalább ötvenéves, talán még több is. Mr. Gardner felém fordult:

– Ő Lindy, a feleségem.

Mrs. Gardner kissé erőltetett mosolyt villantott rám, azután így szólt a férjéhez:

– Hát ez meg ki? Látom, összebarátkoztatok.

– Így van, drágám. Remekül elbeszélgettem... Elnézést, barátom, nem tudom a nevét.

– Jan – vágta rá. – De a barátaim Janeknek szólítanak.

– Tehát a beceneve hosszabb, mint a valódi neve? – fordult felém Lindy Gardner. – Ez meg hogy lehet?

– Ne légy goromba ezzel az emberrel, drágám.

– Nem vagyok goromba.

– Ne csúfolódj ennek az embernek a nevével. Légy jó kislány.

Lindy Gardner kétségbeesetten nézett rám.

– Maga érti, miről beszél a férjem? Megbántottam magát?

– Nem, nem – feleltem –, csöppet sem, Mrs. Gardner.

– Mindig azt mondja, hogy goromba vagyok a rajongókkal.

Pedig nem vagyok goromba. Goromba voltam az előbb magával? – Aztán Mr. Gardner felé fordult: – Én csak természetesen beszélek a rajongókkal, édesem. Ilyen a modorom. Sosem vagyok goromba.

– Jól van, drágám – mondta Mr. Gardner –, ne fújjuk fel a dolgot. Különben is, ez az ember itt nem rajongó.

– Ó, csakugyan? Hát akkor mi? Rég nem látott unokaöcs?

– Légy kedves, drágám. Ez az ember kolléga. Zenész, profi. Az imént ő szórakoztatott minket – mutatott a sátrunk felé.

– Nahát! – fordult felém ismét Mrs. Gardner. – Maga az előbb még ott játszott? Hát ez remek. Maga a tangóharmonikás, ugye? Igazán remek!

– Nagyon köszönöm. De az a helyzet, hogy én a gitáros vagyok.

– A gitáros? Csak viccel, ugye? Alig egy perce, hogy néztem magát. Ott ült, a nagybőgős mellett, és gyönyörűen játszott a tangóharmonikáján.

– Bocsásson meg, de az Carlo volt. A nagydarab, kopasz fickó...

– Biztos? Nem tréfál?

– Drágám, mondtam már. Ne légy goromba ezzel az emberrel.

Mr. Gardner nem kiabált, de hirtelen kemény és dühös lett a hangja, azután fura csönd ereszkedett ránk, amelyet végül maga Mr. Gardner tört meg,

– Ne haragudj, drágám – mondta lágyan. – Nem akartam rád förmedni.

Előrenyúlt, és megragadta a felesége kezét. Nem csodálkoztam volna, ha a nő lerázza, de ő ehelyett közelebb

húzta a székét a férjéhez, és szabad kezét a két összekapcsolódó kézre tette. Így ültek ott pár másodpercig, Mr. Gardner lehajtotta a fejét, a felesége üres tekintettel bámult a férje vállán túlra, a tér másik oldalán álló bazilika felé, bár a jelek szerint nem látott semmit. Ezekben a pillanatokban nemcsak arról feledkeztek meg, hogy ott ülök velük, hanem az összes emberről a piazzán. Azután a nő szólalt meg, szinte suttogva:

– Nincs semmi baj, édesem. Az én hibám. Felidegesítettelek.

Tovább ültek ott egy darabig, összekulcsolt kézzel. Azután az asszony felsóhajtott, elengedte Mr. Gardner kezét, és rám nézett. Ez már az előbb is előfordult, de most más volt. Ezúttal megéreztem a belőle áradó vonzerőt. Mintha csak lett volna rajta egy nullától tízig terjedő szabályozó, és ebben a pillanatban elhatározta volna, hogy hatosra vagy hetesre állítja, de tényleg nagyon erőteljesen éreztem, és ha valami szívességet kért volna tőlem – mondjuk, hogy vágjak át a téren, és vegyek neki pár szál virágot –, boldogan teljesítettem volna a kérését.

– Janek – mondta. – Ez a neve, ugye? Ne haragudjon, Janek. Tonynak igaza van. Nem lett volna szabad így beszélnem magával.

– Mrs. Gardner, kérem, ne aggódjon...

– És megzavartam a beszélgetésüket. Gondolom, zenei dolgokról beszéltek. Tudja, mit? Hagyom is, hadd folytassák.

– Semmi szükség rá, hogy elmenj, drágám – mondta Mr. Gardner.

– Dehogynem, édesem. Majd meghalok, hogy benézhessek abba a Prada-üzletbe. Csak azért jöttem ide, hogy szóljak, tovább maradok, mint ahogy mondtam.

– Rendben, drágám. – Tony Gardner most először kihúzta

magát, és mély levegőt vett. – Ha ez boldoggá tesz.

– Jól elleszek abban a boltban. Ti meg azalatt elbeszélgettek, mint zenész a zenésszel. – Felállt, és megérintette a vállamat. – Vigyázzon magára, Janek.

Figyeltük, ahogy távolodik, azután Mr. Gardner feltett pár kérdést arról, milyen Velencében zenésznék lenni, különösen a Quadri-zenekar érdekelte, amelyik pont ebben a pillanatban zendített rá. Úgy láttam, nem nagyon figyel a válaszaimra, úgyhogy már éppen azon voltam, hogy kimentem magam és ott hagyom, amikor hirtelen megszólalt.

– Van valami, amit meg akarok tárgyalni magával, barátom. Hadd mondjam el, mi jár a fejemben, de nyugodtan utasítson vissza, ha akar. – Előredőlt, és halkabbra fogta a hangját. – Tudja, mit mondok én magának? Először a nászutunkon jártunk itt Velencében Lindyvel. Huszonhét éve. És bármilyen szép emlékeink voltak is, sosem jöttünk vissza ide, legalábbis nem együtt. Úgyhogy amikor ezt az utazást terveztük, ezt a különleges utazást, elhatároztuk, hogy eltöltünk pár napot Velencében.

– Házassági évfordulójuk van, Mr. Gardner?

– Házassági évfordulónk? – nézett rám csodálkozva.

– Elnézést – mondtam. – Csak azért gondoltam, mert különleges utazásról beszélt.

Egy darabig csodálkozva bámult rám, aztán kitört belőle a harsány, dörgő nevetés, nekem meg egyszerre eszembe jutott az a bizonyos dal, amelyet annyiszor lejátszott anyám, a közepén van benne egy prózai rész, valami olyasmit mond, hogy kit érdekel, ha elhagyta a nő, aztán gúnyos nevetés következik. Most ugyanez a nevetés dübörgött keresztül a téren. Aztán azt

mondta:

– Házassági évfordulónk? Nem, nincs házassági évfordulónk. De amit javasolok, az nem is áll olyan távol ettől. Mert valami nagyon romantikus dologra készülök. Szerenádöt akarok adni neki. Igazi velencei stílusban. Itt jön a képbe maga. Maga gitározik, én énekelek. Gondolából adnánk elő, elevezünk az ablaka alatt, onnan dalolnék neki. Egy palazzót bérlünk, nem messze innen. A hálószoba ablakai a csatornára néznek. Sötétedés után tökéletes lesz. A falilámpák pont annyi fényt adnak, amennyi kell. Maga meg én a gondolában, ő odajön az ablakhoz. A kedvenc számait játsszuk. Nem kell hogy sokáig tartson, elég csípősek az esték. Csak három vagy négy dal, ez az elképzelésem. Rendesen megfizetem. Mit szól hozzá?

– Óriási megtiszteltetésnek venném, Mr. Gardner. Amint mondtam, nagy tisztelője vagyok. Mikor lenne ez?

– Ha nem esik, akár ma este is lehetne. Mondjuk, fél kilenc körül. Korán megvacsorázunk valahol, úgyhogy addigra visszaérünk. Majd valamilyen ürüggyel lejövök a lakásból, és találkozunk. Addigra megrendelem a gondolát, végigcsónakázunk a csatornán, megállunk az ablak alatt. Tökéletes lesz. Mit szól hozzá?

Gondolhatják, hogy olyan volt ez számomra, mint egy valóra vált álom. Ráadásul roppant kedves ötletnek találtam, tetszett, hogy ez a pár – a férfi a hatvanas éveiben, a nő túl az ötvenen – úgy viselkedik, mint két szerelmes kamasz. Annyira kedves ötlet volt, hogy majdnem kiverte a fejemből a jelenetet, amelynek az imént tanúja voltam, de azért nem feledkeztem meg róla teljesen. Úgy értem, már ekkor is éreztem valahol a lelkem mélyén, hogy a dolgok nem fognak olyan simán menni,

ahogy Mr. Gardner mondta.

Pár percig még ott maradtunk, és megtárgyaltuk az összes részletet – melyik dalokra gondolt, milyen hangnemet szeretne, minden ilyesmit. Azután vissza kellett mennem a sátorba, mert kezdődött a következő műsorblokkunk, úgyhogy felálltam, kezet ráztam Mr. Gardnerrel, és biztosítottam róla, hogy este feltétlenül számíthat rám.

Sötét és csöndes utcákon igyekeztem az esti találkozóinkra. Akkoriban mindig eltévedtem, ha nagyon eltávolodtam a Piazza San Marcótól, úgyhogy, bár időben indultam el, és ismertem a kis hidat, ahol Mr. Gardner várt rám, így is késtem pár percet.

Mr. Gardner közvetlenül egy utcai lámpa alatt állt, gyűrött sötét öltönyt viselt, a harmadik vagy a negyedik gombig kigombolt ingéből kilátszott a mellszőrzete. Amikor elnézést kértem a késésért, azt felelte:

– Mit számít pár perc? Lindy meg én huszonhét éve vagyunk házasok. Mit számít pár perc?

Nem volt dühös, de komor, fennkölt hangulatban volt – semmi romantika. A gondola lágyan ringott a vízen mögötte. Láttam, hogy Vittorio a gondolás, akit nem nagyon kedvelek. Szemtől szemben mindig barátságos velem, de tudom – már akkor is tudtam –, hogy mindenféle mocskos dolgot terjeszt az olyan emberekről, mint én, akiket csak úgy emleget: „az új országokból való idegenek”. Ezért hát amikor aznap este úgy üdvözölt, mintha testvérek volnánk, csak biccentettem, és némán vártam, hogy besegítse Mr. Gardnert a gondolába. Azután odaadtam neki a gitáromat – a spanyol gitárt hoztam magammal, nem az ovális hanglyukút –, majd beszálltam.

Mr. Gardner egyre csak fészkelődött a csónak elejében, egyszer úgy zuttyant le az ülésre, hogy kis híján felborultunk. De úgy láttam, észre se vette, még akkor is egyre csak a vizet fürkészte, amikor elindultunk.

Pár percig hangtalanul siklottunk el a sötét épületek mellett, alacsony hidak alatt. Azután Mr. Gardner kizökkent tűnődéséből, és megszólalt:

– Hallgasson ide, barátom. Tudom, hogy megegyeztünk, mit játszunk. De közben gondolkodtam a dolgon. Lindy imádja azt a dalt, hogy „By the Time I Get to Phoenix”. Valamikor régen lemezre is vettem.

– Hogyne, Mr. Gardner. Anyám mindig azt mondta, hogy a maga verziója szebb, mint Sinatráé. Vagy mint az a híres felvétel, Glenn Campbelltől.

Mr. Gardner bólintott, aztán egy darabig nem láttam az arcát. Vittorio a falakról visszaverődő gondoláskiáltást hallatott, mielőtt befordultunk volna egy sarkon.

– Régen sokat énekeltem neki ezt a dalt – mondta Mr. Gardner. – Tudja, azt hiszem, ma este szívesen meghallgatná. Ismeri a dallamot?

Ekkorra már kivettem a tokjából a gitárom, úgyhogy eljátszottam pár taktust a dalból.

– Menjen feljebb – mondta. – Esz-dúrba. A lemezen is úgy énekeltem.

Így hát ebben a hangnemben játszottam az akkordokat, és úgy nagyjából az első strófa vége felé Mr. Gardner énekelni kezdett, nagyon halkán, épp csak dűnnyögve, mintha nem emlékezne a szövegre. De a csendes csatornában szépen zengett a hangja. Sőt egyszerűen csodásan szólt. Egy pillanatra gyerek

voltam megint, visszarepültem abba a lakásba, feküdtem a szőnyegen, míg anyám a kanapén ült kimerülten, vagy talán elkeseredetten, és közben Tony Gardner lemeze forgott a szoba sarkában.

Mr. Gardner hirtelen megszólalt:

– Oké. Akkor a „Phoenix”-szel kezdjük, Esz-dúrban. Aztán talán jöhetne az „I Fall in Love Too Easily”, ahogy terveztük. És befejezésül a „One for My Baby”. Ennyi elég lesz. Ennél többet meg se hallgatna.

Ezután ismét a gondolataiba merült, miközben Vittorio lágy evezőcsapásainak hangjára siklottunk a sötétben.

– Mr. Gardner – szólítottam meg egy idő után. – Remélem, nem bánja, ha megkérdem. De Mrs. Gardner tud erről a szerenádról? Vagy kellemes meglepetés lesz neki?

Mr. Gardner nagyot sóhajtott, majd azt mondta:

– Azt hiszem, a kellemes meglepetés kategóriájába sorolhatjuk a dolgot. – Azután hozzátette: – A jó ég tudja, hogyan fog reagálni. Lehet, hogy a „One for My Baby”-ig már el se jutunk.

Vittorio újabb kanyart írt le a sarkon, aztán hirtelen nevetés és zene hallatszott, amint egy nagy, fényes étterem előtt siklottunk el. Szemlátomást az összes asztalnál ültek, a pincérek fel-alá loholtak, a vendégek nagyon boldognak tűntek, pedig ebben az évszakban nem lehetett túl meleg ott a csatorna partján. Az eddigi csönd és sötétség után valamiféle zavaró tényezőnek érződött az étterem. Mintha mi néztük volna mozdulatlanul a csatorna széléről, amint ez a csillogó partihajó elúszik előttünk. Láttam, hogy néhány arc felénk fordul, de senki sem szentelt nekünk különösebb figyelmet. Miután

magunk mögött hagytuk az éttermet, megszólaltam:

– Ez fura. El tudja képzelni, mit művelnének ezek a turisták, ha megtudnák, hogy a gondolában, ami elsiklott előttük, a legendás Tony Gardner ül?

Vittorio nem nagyon ért angolul, de a lényegét felfogta, és halkán felnevetett. Mr. Gardner azonban jó ideig nem válaszolt. Ismét visszaértünk a sötétbe, egy keskeny csatornán haladtunk, gyéren megvilágított kapualjak előtt, amikor megszólalt:

– Barátom, maga egy kommunista országból jött. Ezért nem érti, miként mennek ezek a dolgok.

– Mr. Gardner – feleltem –, a hazám már nem kommunista ország. Most már szabad emberek vagyunk.

– Elnézést. Nem akartam leszólni a hazáját. Maguk nagyszerű emberek. Remélem, béke és jólét vár magukra. Csak azt akartam mondani, barátom, úgy értettem, amit mondtam, hogy miután onnan jött, ahonnan, természetes, hogy bizonyos dolgokat még nem ért. Mint ahogy a maga hazájában is sok minden lenne, amit én nem értenék.

– Azt hiszem, ez így van, Mr. Gardner.

– Azok az emberek, akik mellett elmentünk. Ha felállok, és megkérdezem: „Hé, ismeri maguk közül valaki Tony Gardnert?“, talán néhányan igennel felelnek, sőt lehet, hogy a többség. Ki tudja? De ha csak úgy elsiklunk mellettük, még ha fel is ismernek, vajon izgalomba jönnek? Nem hinném. Nem csapnák le a villájukat, nem szakítanak félbe a gyertyafényes édeskettést. Miért is tennék? Csak egy táncdalénekes a régmúltból.

– Nem hiszem, Mr. Gardner. Maga igazi klasszikus. Maga olyan, mint Sinatra vagy Dean Martin. A minőség sosem megy

ki a divatból. Nem úgy, mint ezek a popsztárok.

– Nagyon kedves magától, hogy ezt mondja, barátom. Tudom, hogy jót akar. De a mai este nem a legjobb alkalom az ugratásra.

Tiltakozni akartam, de volt valami a modorában, ami azt súgta, inkább hagyjuk a témát. Úgyhogy csak siklottunk tovább szótlánul. Az igazat megvallva már azon kezdtem tűnődni, hogy mibe keveredtem, miről is szól ez az egész szerenád. És végül is ezek amerikaiak. Még az is megeshet, hogy amikor Mr. Gardner rázendít, Mrs. Gardner pisztollyal jön az ablakhoz, és lepuffant minket.

Talán Vittorio fejében is ilyen gondolatok jártak, mert amikor elhaladtunk egy utcai lámpa alatt, úgy nézett rám, mintha azt akarná mondani: „Fura egy fickóval van dolgunk, nem gondolod, *amico*?” De én nem feleltem. Nem akartam olyan emberrel szövetkezni Mr. Gardner ellen, mint ő. Vittorio szerint a magamfajta idegenek mást se csinálnak, mint kifosztják a turistákat, teleszemetelik a csatornákat, és általában véve tönkreteszik ezt a nyomorult várost. Időnként, amikor rossz napja van, azt állítja, hogy rablók, sőt erőszaktevők vagyunk. Egyszer nyíltan megkérdeztem tőle, igaz-e, hogy lépten-nyomon terjeszti ezeket a dolgokat, és ő megesküdtött, hogy szemenszedett hazugság. Hogyan is lehetne ő rasszista, amikor volt egy zsidó nénikéje, akit úgy imádott, mintha a szülőanyja lett volna? De egyik délután, amikor a műsorblokkok közti időt próbáltam elütni valamivel, kihajoltam a Dorsoduro egyik hídjának korlátja fölé, és odalent éppen elsuhant egy gondola. Három turista ült benne, Vittorio föléjük magasodott az evezőjével, és fennhangon, hogy az egész világ hallja, pont

ezeket az aljas hazugságokat hirdette. Úgyhogy pillantgathat rám, amennyit csak akar, én nem leszek a cinkosa.

– Hadd áruljak el magának egy kis titkot – szólalt meg váratlanul Mr. Gardner. – Egy kis előadó-művészeti műhelytitkot. Mint profi a profinak. Nagyon egyszerű. Tudnia kell valamit, mindegy, mit, de tudnia kell valamit a közönségéről. Valamit, ami a maga számára, a maga agyában megkülönbözteti az adott közönséget attól, amelyiknek előző este énekelt. Tegyük fel, hogy Milwaukeeban van. Meg kell kérdeznie magától: mi az, ami más, mi az, ami különleges a milwaukee-i közönségben? Miben különbözik a madisoni közönségtől? Ha nem jut eszébe semmi, addig erőltesse az agyát, míg valamilyen gondolata nem támad. Milwaukee, Milwaukee. Milwaukee híres a finom sertéssültjéről. Ez jó lesz, ezt fogja felhasználni, amikor kilép a színpadra. Egy szót sem kell szólnia róla, csak éppen éneklés közben ez jár a fejében. Ezek az emberek finom sertéssültet szoktak enni. Magasra teszik a mércét, ha sertéssültről van szó. Érti, mit akarok mondani? Így az ismerősévé válik a közönség, olyan valakivé, akinek előadhat. Hát ez az én titkom. Mint profi a profinak.

– Igazán köszönöm, Mr. Gardner. Ez még sosem jutott eszembe. Ha olyan embertől kapok tippet, mint maga, azt biztosan megjegyzem.

– Szóval ma este – folytatta – Lindynek játszunk. Lindy a közönség. Úgyhogy elmondok magának valamit Lindyről. Van kedve meghallgatni?

– Hogyne, Mr. Gardner – feleltem. – Nagyon szívesen meghallgatom.

Ezután nagyjából húsz percen át ültünk a gondolában, amely egyik kört tette meg a másik után, Mr. Gardner pedig szóval tartott. A hangja néha suttogásig halkult, mintha csak magában beszélne. Máskor, amikor egy lámpa vagy egy ablak előtt haladtunk el, és némi fény vetült a csónakunkra, eszébe jutott, hogy ott vagyok, felemelte a hangját, és valami ilyesmit mondott:

– Érti, miről beszélek, barátom?

A felesége, mesélte, egy kis minnesotai városból jött, Amerika közepéről, ahol meggyűlt a baja a tanárnőkkel, mert tanulás helyett folyton a filmsztárokról szóló magazinokat bújta.

– Ezek a hölgyek csak egy dolgot nem fogtak fel: azt, hogy Lindynek nagy tervei vannak. És nézzen rá most. Gazdag, szép, beutazta a világot. És hol vannak ma azok a tanárnők? Milyen életet éltek? Ha kicsit több magazint nézegettek volna, ha kicsit többet álmodoztak volna, talán mára ők is nagyjából ott tartanának, mint Lindy.

Tizenkilenc évesen Lindy autóstoppal Kaliforniába ment. Hollywoodba készült. Ehelyett Los Angeles külvárosában kötött ki, pincérnő lett egy út menti büfében.

– Meglepő – mondta Mr. Gardner. – Ez a büfé, ez a jellegtelen kis hely az autópálya mellett. Kiderült, hogy jobb helyre nem is keveredhetett volna. Mert reggeltől késő éjszakáig ide járt az összes ambiciózus lány. Itt jöttek össze, heten, nyolcan, tucatnyian, kávékat rendeltek, hot dogot, órákig ültek és beszélgettek.

Ezek a lányok, akik mind valamivel idősebbek voltak Lindynél, Amerika legkülönbözőbb részeiről érkeztek, és legalább két-három éve éltek Los Angeles környékén. Azért

jártak a büfébe, hogy megosszák egymással a pletykákat, megvitassák a követendő taktikát, nyomon kövessék, hogyan haladnak a többiek. De a hely legfőbb vonzerejét Meg jelentette, egy negyvenes éveiben járó pincérnő, Lindy munkatársnője.

Azoknak a lányoknak szinte a nővérük volt Meg, minden bölcsesség kútfeje. Mert valamikor ő is pont olyan volt, mint ők. Tudnia kell, hogy itt komoly lányokról van szó, igazán törekvő, elszánt lányokról. Hogy szoktak-e ruhákról meg cipőkről meg sminkről beszélni, mint más lányok? Persze. De csakis arról, milyen ruha, cipő, smink segíthetne nekik abban, hogy feleségül menjenek egy sztárhoz. Szoktak beszélni a moziról? Szoktak beszélni a zenei életről? Száz százalék. De arról beszéltek, melyik filmsztár meg énekes nőtlen, ki az, aki boldogtalan házasságban él, ki az, aki éppen válik. És Meg, tudja, szóval ő ezt mind el tudta mondani nekik, meg még sok minden mást is. Ő már megjárta ezt az utat előttük. Ismerte az összes szabályt, az összes trükköt, ha arról volt szó, hogyan lehet megfogni egy sztárt. És Lindy ott ült velük, és magába szívta, amit hallott. Az a kis hot dog büfé volt az ő Harvardja, az ő Yale-je. Egy tizenkilenc éves lány Minnesotából? Végigfut a hideg a hátamon, ha belegondolok, mi minden történhetett volna vele. De szerencsés volt.

– Mr. Gardner – mondtam –, ne haragudjon, hogy a szavába vágok. De ha ez a Meg olyan nagy bölcs volt, hogyan lehetséges, hogy ő maga nem ment férjhez valamelyik sztárhoz? Miért szolgált fel hot dogot abban a büfében?

– Jó kérdés, de maga nem igazán érti, hogyan működnek ezek a dolgok. Oké, ennek a nőnek, Megnek nem sikerült. De a lényeg az, hogy figyelte a többieket, akiknek viszont igen. Érti

már, barátom? Valamikor pont olyan volt, mint azok a lányok, és látta, hogy némelyiknek összejön, másoknak meg nem. Látta a buktatókat, és látta a mennyszágba vezető lépcsőt. El tudta mesélni a lányoknak az összes sztorit, azok meg figyelmesen hallgatták. És akadt köztük olyan, aki tanult belőle. Például Lindy. Amint mondtam, az volt az ő Harvardja. Ott lett belőle az, aki. Ott szedte össze azt az erőt, amire később szüksége volt, márpedig mondhatom, nagy szüksége volt rá. Hat évet kellett várnia az első áttörésre. El tudja ezt képzelni? Hat évig taktikázni, tervezgetni, kockáztatni. Újra meg újra akadályokba ütközni. De hát olyan ez, mint a mi szakmánkban. Az ember nem teheti meg, hogy az első néhány ütés után feladja és kiszáll. Azok a lányok, akik így tettek, ott vannak mindenütt, névtelen senkik feleségei névtelen városokban. De néhányan közülük, az olyanok, mint Lindy, minden ütésből tanulnak, erősebben, szívósabban térnek vissza, harciasan, dühödten. Maga szerint talán Lindyt nem érték megaláztatások? Minden szépsége és bája ellenére? Az emberek csak azt nem tudják, hogy a szépség önmagában nem sokat ér. Ha valaki rosszul használja, kurvaként bánnak vele. Mindenesetre hat év után végül sikerült neki az áttörés.

– Akkor ismerkedett meg magával, Mr. Gardner?

– Velem? Nem, nem. Én jóval később léptem színre. Dino Hartmanhoz ment feleségül. Sosem hallott Dinóról? – Mr. Gardner ekkor kissé csúfondárosan felnevetett. – Szegény Dino. Gondolom, Dino lemezei nemigen jutottak el a kommunista országokba. Pedig nem akármilyen névnek számított annak idején. Sokat énekelt Vegasban, volt pár aranylemeze is. Amint mondtam, ez volt Lindy számára a nagy áttörés. Amikor

megismerkedtem vele, Dino felesége volt. A jó öreg Meg elmondta, hogy ez mindig így szokott lenni. Persze előfordul, hogy egy lánynak már elsőre mázlija van, rögtön felér a csúcsra, hozzá megy egy Sinatrához vagy Brandóhoz. De általában nem így történik. Jobb, ha felkészül rá, hogy ki kell szállnia a liftből az első emeleten, és ott kell körbesétálnia. Hozzá kell szoknia az ottani levegőhöz. Aztán egy napon talán összefut valakivel, aki lejött pár percre a legfelső szinten lévő luxuslakosztályból, talán csak azért, hogy felvigyen valamit. És ez a fickó odaszól neki, hogy szia, volna kedved feljönni velem a legfelső szintre? Lindy tudta, hogy többnyire ez a dolgok menete. Nem gyengült el, amikor hozzáment Dinóhoz, nem nyeste meg az ambícióit. Dino egyébként rendes srác volt. Mindig is kedveltem. Ezért volt, hogy bár az első percben beleestem Lindybe, nem kezdeményeztem. Én voltam a feddhetetlen úriember. Csak később tudtam meg, hogy pont ez táplálta Lindy elszántságát. Úristen, milyen csodálatos lány! Meg kell hogy mondjam magának, barátom, hogy én igazi, körülrajongott sztár voltam akkoriban. Gondolom, az édesanyja nagyjából ugyanekkor hallgatta a dalaimat. Dino csillaga viszont gyorsan hanyatlásnak indult. Sok énekesnek támadtak nehézségei akkortájt. Minden megváltozott. A fiatalok a Beatlest hallgatták, a Rolling Stonest. Szegény Dino túlságosan is emlékeztetett Bing Crosbyra. Megpróbálkozott egy bossa nova albummal, de egyszerűen kinevették. Határozottan elérkezett az idő, hogy Lindy kitörjön. Ebben a helyzetben senki sem tehetett szemrehányást nekünk. Szerintem még Dino sem hibáztatott minket. Úgyhogy megtettem az első lépést. Így jutott fel Lindy a legfelső szintre.

Vegasban házasodtunk össze, a szállodában azt kértük, hogy

pezsgővel töltsék tele a fürdőkádat. Az a dal, amit ma este eljátszunk, az „I Fall in Love Too Easily”. Tudja, miért azt választottam? Akarja tudni? Egyszer Londonban jártunk, nem sokkal az esküvőnk után. Amikor reggeli után felmentünk a szobánkba, a szobalány éppen takarította a lakosztályt. De Lindy meg én épp nagyon fel voltunk izgulva. Szóval bemegyünk, és halljuk, hogy a szobalány a hallban porszívóz, de nem látjuk, mert a válaszfal túoldalán van. Így aztán lábujjhegyen belopózunk, mint a gyerekek, érte? Belopózunk a hálószobába, bezárjuk az ajtót. Látjuk, hogy itt már végzett a szobalány, úgyhogy valószínűleg nem jön vissza, de nem lehetünk biztosak benne. Mindenesetre nem törődünk vele. Letépjük a ruhánkat, szeretkezünk az ágyon, a szobalány meg mindvégig ott van a falon túl, járkál a lakosztályunkban, fogalma sincs róla, hogy bejöttünk. Mondhatom magának, fel voltunk izgulva, de egy idő után olyan viccesnek találtuk a dolgot, hogy már csak nevetni tudtunk. Aztán végeztünk, és ott feküdtünk egymás karjában, és a szobalány még mindig ott volt, és tudja, mi történt? Egyszer csak nekiáll énekelni! Végzett a porszívózással, és repedtfazék-hangon elkezdi torkaszakadtából énekelni! Mi meg gurultunk a nevetéstől, de igyekeztünk csöndben maradni. Aztán meg, képzelje csak, a nő abbahagyja az éneklést, és bekapcsolja a rádiót. És egyszer csak meghalljuk Chet Bakert. Azt éneklő: „I Fall in Love Too Easily”, azon a szép, lassú, bársonyos hangján. Mi meg Lindyvel ott fekszünk az ágyon egymás mellett, és hallgatjuk, ahogy Chet énekel. És én egy idő után vele együtt énekelek, halkán, a rádióból szóló Chet Bakerrel énekelek, miközben Lindy összegömbölyödve hozzám simul. Így történt. Ezért fogjuk eljátszani azt a dalt ma este.

Persze nem tudom, emlékszik-e még rá egyáltalán. Ki az ördög tudhatná?

Mr. Gardner elhallgatott, és láttam, hogy a könnyeit törölgeti. A gondolánk megint befordult egy sarkon, és észrevettem, hogy újra az étterem előtt megyünk el. Most még élénkebbnek tűnt, mint előzőleg. A sarokban egy fickó zongorázott, akiről tudtam, hogy Andreának hívják.

Miközben visszasiklottunk a sötétségbe, így szóltam:

– Mr. Gardner, tudom, hogy semmi közöm hozzá. De úgy láttam, hogy az utóbbi időben talán gondok merültek fel maga és Mrs. Gardner között. Szeretném, ha tudná, hogy jól ismerem az ilyen dolgokat. Anyám is gyakran elkeseredett, talán pont úgy, mint most maga. Azt hitte, talált valakit, úszott a boldogságban, bejelentette, hogy ez a fickó lesz az új apukám. Az első egy-két alkalommal hittem neki. Aztán már tudtam, hogy úgysem lesz belőle semmi. De anyám, ő sosem vesztette el a hitét. És ahányszor csak elkeseredett, nagyjából úgy, mint ma este maga, tudja, mit csinált? Feltette a maga lemezeit, és együtt énekelt magával. A hosszúra nyúló teleken ott ült a szűk kis lakásunkban, a térdét maga alá húzva, a kezében egy pohár itallal, és lágy hangon énekelt. És néha, erre jól emlékszem, Mr. Gardner, a felső szomszédok ledörömböltek, főleg mikor azokat a nagy, gyors számokat adta elő, mint a „High Hopes” vagy a „They All Laughed”. Figyeltem anyámat, de mintha nem is hallott volna semmi mást, csak magát hallgatta, bólogatott a zene ütemére, a szája a dalszöveget formázta. Mr. Gardner, ezt el akartam mondani magának. A zenéje átsegítette anyámat azokon az időkön, és biztos, hogy sok millió más emberen is segített. Úgyhogy most igazán segítenie kell magán is. –

Biztatónak szánt kis nevetést hallattam, de hangosabbra sikerült, mint szerettem volna. – Számíthat rám ma este, Mr. Gardner. Mindent beleadok. Olyan jól fogok játszani, mint egy egész zenekar, majd meglátja. És ha Mrs. Gardner meghall minket, ki tudja, talán rendbe jönnek a dolgaik. Minden párral megesik, hogy nehéz időszakot él át.

Mr. Gardner elmosolyodott.

– Maga igazán kedves srác. Nagyra értékelem, hogy segít nekem ma este. De most már nincs időnk tovább beszélgetni. Lindy a szobájában van. Látom, hogy ég a villany.

Éppen egy olyan palazzónál jártunk, amely mellett már legalább kétszer haladtunk el. Csak ekkor fogtam fel, hogy Vittorio folyamatosan körbevitt minket. Mr. Gardner mindig figyelte, kigyulladt-e már a villany abban a bizonyos ablakban, és ahányszor azt látta, hogy még sötét van odabent, továbbot intett, és újabb kört tettünk meg. Ezúttal azonban égett a villany a harmadik emeleti ablakban, nyitva voltak a zsalugáterek, és odalentről még a mennyezet egy szeletét is látni lehetett a sötét fagerendákkal. Mr. Gardner intett Vittoriónak, de ő már abba is hagyta az evezést, lassan siklottunk, míg a gondola pontosan az ablak alá nem ért.

Mr. Gardner felállt, amitől a csónak ismét veszedelmesen megingott, Vittoriónak gyors mozdulatot kellett tennie, hogy kiegyensúlyozza. Azután Mr. Gardner szólógnatni kezdte a feleségét, de nagyon halkán:

– Lindy? Lindy? – Végül jóval hangosabban: – Lindy!

Egy kéz szélesebbre tárta a zsalugátereket, azután egy alak lépett ki a keskeny erkélyre. Nem sokkal fölöttünk egy lámpa

volt a palazzo falára erősítve, de gyér fényt adott, úgyhogy Mrs. Gardnernek szinte csak a sziluettje látszott. Azt azonban megfigyeltem, hogy feltűzte a haját, amióta a piazzán találkoztunk, talán még a vacsora tiszteletére.

– Te vagy az, édesem? – hajolt át az erkély korlátja fölött. – Már azt hittem, elraboltak vagy ilyesmi. Halálra aggódtam magam miattad.

– Ne butáskodj, drágám. Mi történhet egy ilyen városban? Különben is, hagytam neked cédulát.

– Nem láttam semmiféle cédulát, édesem.

– Pedig hagytam cédulát. Pont azért, hogy ne aggódj.

– És hol ez a cédula? Mi van rajta?

– Nem emlékszem, drágám – felelte Mr. Gardner ingerült hangon. – Csak amolyan szokásos cédula volt. Tudod, olyasmi volt rajta, hogy elmentem cigarettát venni.

– És most mit csinálsz ott lent? Éppen cigarettát veszel?

– Nem, drágám. Ez valami más. Énekelni fogok neked.

– Ez valami vicc akar lenni?

– Nem, drágám, ez nem vicc. Ez Velence. Itt ez a szokás. – Felém és Vittorio felé mutatott, mintha a jelenlétünk alátámasztaná az állítását.

– Nekem egy kicsit hűvös van itt kint, édesem.

Mr. Gardner nagyot sóhajtott.

– Akkor majd a szobából hallgatod. Menj vissza a szobába, drágám, helyezd kényelembe magad. Csak hagyd nyitva az ablakot, és remekül fogsz hallani minket.

Az asszony egy darabig csak bámult lefelé, Mr. Gardner meg bámult felfelé, és egyikük sem szólt egy szót sem. Aztán Mrs. Gardner bement, amitől Mr. Gardner csalódottnak tűnt, pedig

pont ő biztatta erre. Újabb sóhaj kíséretében lehajtotta a fejét, és éreztem, hogy magában vívódik, folytassa-e. Úgyhogy megszólaltam:

– Gyerünk, Mr. Gardner, vágjunk bele! Játsszuk el a „By the Time I Get to Phoenix”-et!

És lágyan pengettem egy rövid bevezetőt, egyelőre semmi ritmus, csak olyasmi, amiből ugyanúgy lehet dal, mint ahogy el is halhat. Olyanra próbáltam venni a hangzást, mint Amerika, szomorú, út menti büfék, nagy, hosszú autópályák, és azt hiszem, anyámra is gondoltam, arra, ahogy bementem a szobába, és láttam, amint a kanapén ülve a lemezborítót nézi, rajta egy amerikai út képe, vagy inkább maga az énekes egy amerikai autóban ülve. Egyszóval olyan hangzást kerestem, amelyről anyám is rögtön tudná, hogy abból a világból jön, a lemezborítón látható világból.

És ekkor, mielőtt egyáltalán észrevettem volna, mielőtt beálltam volna valami állandó ritmusra, Mr. Gardner énekelni kezdett. Meglehetősen bizonytalanul állt a gondolában, féltem, hogy bármelyik pillanatban elveszítheti az egyensúlyát. De a hangja úgy zengett, mint az emlékeimben – lágy volt, már-már fátyolos, de nagyon testes, mintha egy láthatatlan mikrofonba énekelne. És mint minden kiváló amerikai énekesnek, neki is volt valami fáradtság a hangjában, még egy kis tétovázás is, mintha nem volna hozzászokva, hogy így kitárja a szívét. A nagyok mind így csinálják.

Végigjátszottuk a dalt, amely csupa utazás és búcsúzás. Egy amerikai férfi elhagyja a nőjét. Folyton órá gondol, amint városokon autózik keresztül, egyiken a másik után, strófáról strófára, Phoenixen, Albuquerque-n, Oklahomán, végighajt egy

hosszú úton, ami anyámnak sosem adatott meg. Bárcsak így magunk mögött hagyhatnánk a dolgokat – felteszem, ezt gondolta volna anyám. Bárcsak ilyen lehetne a bánat.

Amikor a dal végére értünk, Mr. Gardner azt mondta:

– Oké, kezdünk bele rögtön a következőbe. „I Fall in Love Too Easily.”

Miután most játszottam először Mr. Gardnerrel, nem igazán voltam biztos a dolgomban, de azért elboldogultunk. Azok után, amiket erről a dalról mondott, egyre csak az ablakot bámultam, de Mrs. Gardner nem reagált, nem mozdult, nem szólt. Aztán befejeztük, és ránk ereszkedett a csönd meg a sötétség. Hallottam, hogy valahol a közelben egy szomszéd kitarja a zsalugátereket, talán hogy jobban halljon minket. De Mrs. Gardner ablakából semmi.

A „One for My Baby”-t nagyon lassan játszottuk, szinte ritmus nélkül, azután megint elnémult minden. Továbbra is felbámultunk az ablakra, aztán végre – talán egy teljes perc is eltelhetett – meghallottuk. Alig lehetett kivenni a hangot, de egyértelmű volt. Odafent Mrs. Gardner sírt.

– Sikerült, Mr. Gardner! – suttogtam. – Sikerült! A szívéig hatoltunk!

De Mr. Gardner nem látszott elégedettnek. Fáradtan ingatta a fejét, leült, és intett Vittoriónak.

– Vigyen át a túloldalra. Most már be kell mennem.

Miközben a gondola újra mozgásba lendült, az az érzésem támadt, hogy Mr. Gardner szándékosan kerüli a tekintetemet, mintha már-már szégyellné, amit az imént tettünk, és kezdtem azt gondolni, hogy az egész terve valamiféle gonosz tréfa volt. Akár még azt is el tudtam képzelni, hogy ezek a dalok mind

valami szörnyű jelentést hordoznak Mrs. Gardner számára. Úgyhogy félretettem a gitárom, és csak ültem ott, talán egy kicsit mogorván, és így siklottunk a vízen egy darabig.

Azután kiértünk egy jóval szélesebb csatornára, és a következő pillanatban egy vízitaxi száguldott el mellettünk az ellenkező irányba, hullámokat keltve a gondola alatt. De már majdnem odaértünk Mr. Gardner palazzója elé, úgyhogy miközben Vittorio a part felé irányította a gondolat, megszólaltam:

– Mr. Gardner, maga fontos része volt a gyerekkoromnak. És a mai este nagyon különleges volt számomra. Ha most egyszerűen csak elköszönnénk egymástól, és sosem találkozánk többé, tudom, hogy életem hátralevő részében folyton ezen gondolkoznék. Úgyhogy kérem, Mr. Gardner, árulja el. Az imént azért sírt Mrs. Gardner, mert boldog volt, vagy azért, mert felzaklatta a szerenád?

Azt gondoltam, nem fog válaszolni. A halvány fényben csupán egy görnyedt alak látszott a gondola elejében. De miközben Vittorio kikötött, Mr. Gardner halkan megszólalt:

– Azt hiszem, örült, hogy így hall énekelni. De biztos, hogy zaklatott volt. Mindketten zaklatottak vagyunk. Huszonhét év nagy idő, és a mostani utazásunk után elválunk. Ez az utolsó utazásunk együtt.

– Ezt nagy sajnálattal hallom, Mr. Gardner – mondtam halkán. – Tudom, hogy sok házasság ér véget, akár még huszonhét év után is. De maguk legalább képesek így elválni. Velencei utazás. Gondolás szerenád. Nem sok házaspár válik ilyen civilizáltan.

– Miért ne lennénk civilizáltak? Még mindig szeretjük

egymást. Ezért sírt a feleségem. Mert még mindig ugyanannyira szeret, amennyire én szeretem őt.

Vittorio kilépett a partra, de mi Mr. Gardnerrel tovább ültünk a sötétben. Vártam, hogy mondjon még valamit, és kis idő múltán valóban folytatta:

– Amint említettem, első látásra beleszerettem Lindybe. De vajon ő is szeretett engem akkoriban? Nem hinném, hogy valaha megfordult a fejében ez a kérdés. Sztár voltam, neki csak ez számított. Az voltam, amiről álmodozott, amit meg akart szerezni annak idején abban a kis büfében. Hogy szeretett-e vagy sem, az nem számított. De huszonhét évi házasság furcsa dolgokra képes. Sok pár szerelemmel kezdi, aztán ráunnak egymásra, sőt a végén meggyűlölik egymást. De néha pont fordítva történik. Beletelt pár évbe, de Lindy lassanként kezdett megszeretni. Eleinte nem is mertem elhinni, de egy idő után muszáj volt. Egy könnyű érintés a vállamon, amikor felálltunk az asztaltól. Egy furcsa kis mosoly a szoba túlsó végéből, amikor nem volt min mosolyogni, csak úgy bolondozott. Lefogadom, hogy őt legalább annyira meglepte a dolog, mint bárki mást, de ez történt. Öt-hat év elteltével ráébredtünk, hogy nagyon jól kijövünk egymással. Hogy aggódunk egymásért, fontosak vagyunk egymásnak. Amint mondtam, szerettük egymást. És még ma is szeretjük egymást.

– Ezt nem értem, Mr. Gardner. Akkor miért válnak el?

Megint felsóhajtott.

– Hogyan is érthetné, barátom, amikor onnan jön, ahonnan? De maga rendes volt velem ma este, úgyhogy megpróbálom elmagyarázni. Tény, hogy már nem számítok akkora névnek, mint régen. Nyugodtan tiltakozhat, de ott, ahonnan mi jövünk,

ezt kár lenne tagadni. Már nem számítok nagy névnek. Ezek után megtehetem, hogy beletörődöm, és szép lassan eltűnök. Pihenek a babérjaimon. De azt is mondhatnám, hogy nem, nekem még nincs végem. Más szóval, barátom, megszervezhetem a visszatérésemet. Sokan megtették, akik ilyen vagy még rosszabb helyzetben voltak. De a visszatérés nem gyerekjáték. Fel kell készülnie az embernek arra, hogy sok mindenben változtatnia, és ez gyakran nehézséget okoz. Változtatnom kell azon, ki vagyok. Még olyan dolgokon is változtatnom kell, amiket szeretek.

– Mr. Gardner, azt akarja mondani, hogy a maga visszatérése miatt válnak el?

– Nézze meg a többi pasast, azokat, akik sikeresen tértek vissza. Nézze meg azokat, akik még jelen vannak a nemzedékemből. Egy sincs köztük, aki ne házasodott volna újra. Kétszer, néhányan háromszor is. Mindegyikük fiatal feleséggel az oldalán mutatkozik. Mi Lindyvel kezdünk már neveltség tárgyává válni. Egyébként meg ott van az a bizonyos ifjú hölgy, akire szemet vetettem, és aki szemet vetett rám. Lindy tudja, hogy van ez. Régebben tudja, mint én, talán már azóta, hogy Meget hallgatta abban a büfében. Megbeszéltük a dolgot. Itt az idő, hogy elváljanak az útjaink, ezt ő is érti.

– Nekem ez még mindig nem világos, Mr. Gardner. Az a hely, ahonnan maga meg Mrs. Gardner jönnek, nem különbözhet annyira minden más helytől. Ezért van az, Mr. Gardner, ezért van az, hogy a dalokat, amiket oly sok éve énekel, mindenhol értik az emberek. Még ott is, ahol én éltem. És miről szólnak ezek a dalok? Ha két ember között vége a szerelemnek, és búcsút kell venniük egymástól, az szomorú. De ha továbbra is

szeretik egymást, örökre együtt kell maradniuk. Erről szólnak ezek a dalok.

– Értem, amit mond, barátom. És tudom, hogy ez talán túl durván hangzik magának. De ez már csak így van. És jobb, ha tudja, hogy ez Lindyről is szól. Neki is az a legjobb, ha erre most kerítünk sort. Ma még messze van az öregségtől. Láta őt, tudja, hogy még mindig gyönyörű nő. Most kell kitörnie, amikor még van ideje. Van ideje, hogy újra szeressen, újból férjhez menjen. Ki kell törnie, mielőtt túl késő lenne.

Nem tudom, mit kellett volna mondanom erre, de ekkor legnagyobb meglepetésemre hozzátette:

– A maga édesanyja, gondolom, nem tört ki.

Belegondoltam, aztán halkán azt mondtam:

– Nem, Mr. Gardner. Ő nem tört ki. Nem érte meg az országunkban zajló változásokat.

– Nagy kár. Biztos vagyok benne, hogy nagyszerű asszony volt. Ha igaz, amit maga mond, és a zeném egy kicsit boldoggá tette, az sokat jelent nekem. Nagy kár, hogy nem tört ki. Nem akarom, hogy ugyanez történjen az én Lindymmel. Nem. Az én Lindymmel ilyen nem történhet. Azt akarom, hogy az én Lindym kitörjön.

A gondola puhán nekiütközött a partnak. Vittorio halkán odaszólt nekünk, a kezét nyújtotta, és pár másodperc múltán Mr. Gardner felállt és kiszállt. Mire én is kiszálltam a gitárommal – nem szándékoztam ingyenfuvarért kuncsorogni Vittoriónál –, Mr. Gardner már elővette a tárcáját.

Úgy láttam, Vittorio elégedett azzal, amit kapott, azután a szokásos udvarias szavak meg gesztusok kíséretében beszállt a gondolájába, és elindult lefelé a csatornán.

Figyeltük, amint eltűnik a sötétben, majd a következő pillanatban azt vettem észre, hogy Mr. Gardner egy csomó bankjegyet nyom a kezembe. Mondtam neki, hogy ez túl sok, és hogy amúgy is óriási megtiszteltetés volt számomra, de nem volt hajlandó visszavenni belőle.

– Nem, nem – húzta el a kezét az arca előtt, mintha nemcsak a pénzzel akarna végezni, de velem is, ezzel az estével, sőt talán életének ezzel a szakaszával. Elindult a palazzója felé, de pár lépés után megállt, és hátrafordult felém. A kis utca, ahol álltunk, a csatorna, minden csöndes volt, csak egy tévékészülék hangja hallatszott a távolból.

– Jól játszott ma este, barátom – mondta. – Maga érzéssel zenél.

– Köszönöm, Mr. Gardner. Maga pedig csodásan énekelt. Mint mindig.

– Lehet, hogy kinézek még a térre, mielőtt elutaznánk. Meghallgatom, hogyan szól a zenekara.

– Remélem, így lesz, Mr. Gardner.

De sosem láttam többé. Pár hónappal később, ősszel hallottam, hogy Mr. és Mrs. Gardner elváltak – a Florian egyik pincére olvasta valahol, és elmesélte nekem. Akkor hirtelen eszembe jutott az az este, és egy kicsit elszomorított a gondolat. Mert Mr. Gardner igazán rendes fickónak tűnt, és akárhogy nézzük, visszatérés ide vagy oda, mindig is a nagyok közé tartozik majd.

TODERO ANNA FORDÍTÁSA

AKÁR ESIK, AKÁR FÚJ

Hozzám hasonlóan Emily is kedvelte a régi amerikai Broadway-dalokat. Az ő szívéhez a gyors számok álltak közelebb, mint Irving Berlinton a „Cheek to Cheek” vagy Cole Portertől a „Begin the Beguine”, míg én inkább a keserédes balladák felé hajlottam, amilyen a „Here’s That Rainy Day” vagy az „It Never Entered My Mind”. De nagy volt az átfedés, és különben is, akkoriban egy dél-angliai egyetemi campuson már-már csodaszámba ment, hogy találtam valakit, akinek szintén ez volt a szenvedélye. A mai fiatalok mindenféle zenét hallgatnak. Az unokaöcsém, aki ősszel kezdi az egyetemet, éppen az argentintangó-korszakát éli. De Edith Piafot is kedveli, meg egy csomó új indie-bandát is. A mi ízlésünk nem volt ilyen változatos. A diáktársaimat két nagy csoportba lehetett sorolni: voltak a hosszú hajú, bő ruhás hippik, akik a „progresszív rock”-ot szerették, és voltak a takaros tweedöltönyösök, akik a klasszikus zenén kívül minden mást borzalmas lármának tartottak. Időnként belebotlott az ember valakibe, aki dzsesszrajongónak vallotta magát, de ilyenkor mindig kiderült, hogy az illető valójában az úgynevezett crossovert kedveli – vagyis a végtelen improvizációkat, amelyek a legcsekélyebb tiszteletet sem tanúsítják a kiindulópontként használt, csodálatosan megkomponált dalok iránt.

Úgyhogy megkönnyebbülést jelentett rátalálni valakire, ráadásul egy lányra, aki képes értékelni a régi amerikai dalokat. Hozzám hasonlóan Emily is a sztenderdek érzékeny, letisztult vokális feldolgozásait gyűjtötte – a hasznáلتcikk-boltokban gyakran olcsón meg lehetett szerezni ezeket a lemezeket, amelyeket a szüleink generációja egyszerűen kihajított. Emily kedvencei Sarah Vaughan és Chet Baker voltak. Én inkább Julie Londont és Peggy Leet kedveltem. Sinatráért vagy Ella Fitzgeraldért egyikünk sem volt oda.

Az első évben Emily kollégiumban lakott, és őrizgetett a szobájában egy hordozható lemezjátszót. Akkoriban elterjedt volt ez a típus. Halványkék műbőr borításával úgy festett, mint egy nagy kalapdoboz, és egyetlen beépített hangszórója volt. Csak akkor látszott a lemeztányér, ha felnyitottuk a tetejét. A mai elvárásokhoz képest igen kezdetleges hangminőséget produkált, de emlékszem, boldogan kuporogtunk mellette órákon át, az egyik lemezt levettük, a másikra óvatosan eresztettük le a tűt. Szerettük ugyanannak a dalnak több változatát lejátszani, azután elvitatkoztunk a szövegről vagy az énekes interpretációjáról. Tényleg olyan ironikusan kell énekelni azt a sort? Melyik a helyes: ha valaki úgy éneklie a „Georgia on My Mind”-ot, mintha Georgia egy nő volna, vagy úgy, mintha az amerikai államról volna szó? Különösen örültünk, ha olyan felvételt találtunk – mint például a „Come Rain or Come Shine”-t Ray Charles előadásában –, ahol a szöveg maga boldogságot sugárzott, de az előadásból csak úgy áradt a fájdalom.

Emily nyilvánvalóan olyannyira imádta ezeket a lemezeket, hogy egészen elhültem, amikor megláttam, hogy valami

nagyképű rockegyüttesről vagy komolytalan kaliforniai énekes-dalszerzőről beszélget más diákokkal. Néha úgy bocsátkozott vitába egy-egy úgynevezett conceptalbumról, ahogy velem szokta megvitatni Gershwint vagy Howard Arlent, és ilyenkor az ajkamba kellett harapnom, hogy ingerültségemet palástoljam.

Akkortájt Emily még karcsú volt és szép, és ha az egyetemi évek elején nem horgonyzott volna le Charlie mellett, biztos, hogy versengtek volna érte a férfiak. De ő sosem flörtölt, sosem kacérkodott, úgyhogy miután összejött Charlie-val, a többi udvarló visszavonult.

– Csak ezért tartom magam mellett Charlie-t – mondta egyszer nekem holtkomoly képpel, aztán döbbsent tekintetemet látva kitört belőle a nevetés. – Vicceltem, te tökfej. Imádom Charlie-t, imádom, imádom.

Charlie volt a legjobb barátom az egyetemen. Az első évben folyton együtt mászkáltunk, így ismertem meg Emilyt. Másodévben Charlie és Emily szobát bérelt a városban egy diákok által lakott házban, és bár gyakori vendég voltam náluk, a lemezzátszó mellett Emilyvel folytatott vitáknak vége szakadt. Ahányszor csak átmentem hozzájuk, mindig ott ült egy csomó másik diák, nevettek, beszélgettek, és a divatos hifitoronyból rockzene dübörgött, amelyet úgy kellett túlkiabálni.

Charlie-val máig közeli barátok maradtunk. Talán nem találkozunk olyan gyakran, mint régen, de ez inkább a távolság miatt van. Én több évet töltöttem itt, Spanyolországban, meg Olaszországban és Portugáliában is, miközben Charlie Londonban telepedett le. De ha ez úgy hangzik, hogy én vagyok a világjáró, ő meg az otthonülő, hát az vicces. Mert valójában

Charlie az, aki folyton ide-oda röpköd – Texasba, Tokióba, New Yorkba – mindenféle nagy jelentőségű megbeszélésekre, én meg évről évre ugyanazokban a dohos épületekben javítom a tollbamondásokat és folytatom ugyanazokat a lelassított angol párbeszédet. Az-én-nevem-Ray. Téged-hogy-hívna? Van-gyereked?

Amikor egyetem után elkezdtem angolt tanítani, elég kellemes életnek tűnt – többé-kevésbé az egyetem meghosszabbításának. Európa-szerte gombamód szaporodtak a nyelvviskolák, és bár a tanítás unalmas volt, az órabeosztás pedig kész kizsákmányolás, abban az életkorban az ilyesmi nem nagyon zavarja az embert. Folyton a kocsmákban lóghatsz, könnyen szerzel barátokat, és úgy érzed, hogy egy nagy, az egész földgolyóra kiterjedő hálózat része vagy. Találkozol olyan emberekkel, akik most tértek vissza Peruból vagy Thaiföldről, és ettől az az érzésed támad, hogy ha akarnád, a végtelenségig járhatnád a világot, a kapcsolataid segítségével a föld legeldugottabb zugában is találnál állást, ha ahhoz támadna kedved. És mindig is része leszel ennek a vándor tanárokból álló, meghitt hangulatú, kiterjedt családnak, melynek tagjai egy itál fölött megosztják egymással volt kollégákról, elmebeteg iskolaigazgatókról, külön British Council-tisztségviselőkről szóló történeteiket.

A nyolcvanas években sokat beszéltek arról, milyen jól lehet keresni az angoltanítással Japánban. Komoly terveket szőttem, hogy odamegyek, de nem lett belőle semmi. Brazíliára is gondoltam, még el is olvastam pár könyvet az ottani kultúráról, és kitöltöttem pár jelentkezési lapot. De valahogy sosem jutottam el olyan messzire. Dél-Olaszország, rövid időre

Portugália, aztán megint itt kötöttem ki, Spanyolországban. Azután egyszer csak arra eszméltem, hogy negyvenhét éves lettem, és azokat, akikkel együtt kezdtem valamikor, már rég felváltotta egy olyan generáció, amelynek tagjai másféle dolgokról fecsegnék, másféle drogokat fogyasztanak, és másféle zenét hallgatnak.

Eközben Charlie és Emily összeházasodtak, és Londonba költöztek. Charlie azt mondta egyszer, hogy ha gyerekeik születnek, én leszek az egyiknek a keresztapja. De erre sosem került sor. Mármint úgy értem, hogy nem lett gyerekük, és gondolom, ma már túl késő. Be kell vallanom, ez mindig elszomorított kissé. Talán mindig is úgy képzeltem, hogy ha a gyerekük keresztapja leszek, az valami vékonyka, mégis hivatalos köteléket jelent az ő angliai életük és az én itteni életem között.

Mindenesetre idén nyár elején meglátogattam őket Londonban. Már jó előre megállapodtunk, és amikor pár nappal az utazás előtt a biztonság kedvéért odatelefonáltam, Charlie azt mondta, mindketten „fantasztikusan jól” vannak. Semmi okom nem volt rá, hogy másra számítsak, mint kényeztetésre és lazításra az után a pár hónap után, amit nehéz lenne életem legjobb időszakának nevezni.

Amikor tehát egy derűs napon feljöttem a lakásukhoz legközelebb eső metróállomásra, azon járt az eszem, vajon mivel egészítették ki az „én” hálósobámat a legutóbbi látogatásom óta. Az évek során mindig kitaláltak valamit. Egyszer egy csillogó elektronikus kütyü állt a sarokban; máskor teljesen felújították a szobát. Mindenesetre már-már elvi kérdést csináltak belőle, hogy úgy készítsék elő, ahogy az

elegáns szállodákban szokás: a törülközők kirakva, az éjjeliszekrényen keksszel teli fémdoboz, a fésülködőasztalon CD-k egész sora. Pár éve Charlie bevitt a szobába, és hanyag büszkeséggel kattogtatni kezdte a villanykapcsolókat, amitől mindenféle, gondosan elrejtett fényforrások villantak fel – az ágytámla mögött, a ruhásszekrény fölött meg más ilyen helyeken. Egy másik kapcsoló megnyomása után halk morajjal lassan leereszkedett a redőny a két ablakon.

– Figyelj már, Charlie, minek nekem redőny? – kérdeztem akkor. – Ki akarok látni, amikor felébredek. A függöny bőven elég.

– Ezek svájci redőnyök – mondta erre, mintha ez elégséges magyarázat volna.

Ezúttal azonban Charlie magában motyogva vezetett fel az emeletre, és amikor a szobámhoz értem, rájöttem, hogy mentegetőzik. Aztán megpillantottam a szobát. Ilyennek még sohasem láttam. Az ágy vetetlen volt, a matrac foltos és félrecsúszott. A padlón magazinok és papírkötésű könyvek halmai, régi ruhák kupacai, egy hokiütő és egy feldőlt hangszóró. Megálltam a küszöbön, és csak bámultam, mialatt Charlie helyet csinált a bőröndömnek.

– Úgy festesz, mint aki mindjárt hívatja az igazgatót – jegyezte meg keserűen.

– Nem, nem. Csak szokatlan, hogy ilyenek látom.

– Nagy a felfordulás, tudom. Nagy a felfordulás. – Leült a matracra, és felsóhajtott – Azt hittem, a takarítónők rendet raktak. De ezek szerint nem. Isten tudja, miért.

Nagyon csüggedtnek tűnt, de aztán hirtelen talpra ugrott.

– Figyelj, menjünk el valahová ebédelni. Hagyok egy cetlit

Emilynek. Szép ráérősen megebédelünk, és mire visszajövünk, rend lesz a szobádban, sőt az egész lakásban.

– De nem várhatjuk el Emilytől, hogy mindent kitakarítson.

– Ugyan már, nem ő csinálja. Szól a takarítóknak. Ő majd addig nyaggatja őket, amíg kell. Nekem még a számuk sincs meg. Ebéd, gyere, ebédeljünk. Három fogás, egy üveg bor meg minden.

Amit Charlie a lakásuknak nevezett, valójában a két felső szint volt egy négyemeletes sorházban, amely egy elegáns, de forgalmas utcában állt. A kapun kilépve egyenesen a járókelők és autók áradatában találtuk magunkat. Üzletek és irodák mellett elhaladva követtem Charlie-t egy helyes kis olasz étteremig. Nem volt foglalásunk, de a pincérek ismerősként üdvözölték, és azonnal találtak nekünk asztalt. Amikor körülnéztem, azt láttam, hogy a hely tele van öltönyös, nyakkendőös üzletemberekkel, és örültem, hogy Charlie ugyanolyan szakadtan néz ki, mint én. Alighanem belelátott a gondolataimba, mert miközben helyet foglaltunk, megszólalt:

– Jaj, te olyan kispolgári vagy, Ray. Különben is, mára már minden megváltozott. Túl régóta élsz külföldön. – Aztán ijesztően hangosan hozzátette: – *Mi* nézünk ki sikeres embereknek. Ezek itt olyanok, mint egy csapat középvezető. – Ezután közelebb hajolt hozzám, és halkabbra fogta a hangját: – Figyelj, beszélünk kell. Kérnék tőled egy szívességet.

Nem is emlékeztem, mikor fordult elő utoljára, hogy Charlie bármiben is segítséget kért volna tőlem, de sikerült kierohtetnem magamból egy közönyös biccentést, és vártam.

– Az az igazság, hogy Emily meg én kissé nehéz időszakot élünk át. Mostanában egész egyszerűen kerüljük egymást. Ezért

nem volt ott az előbb, hogy üdvözljön. Sajnos pillanatnyilag választanod kell kettőnk között. Kicsit úgy, mint azokban a színdarabokban, ahol valamelyik színész kettős szerepet játszik. Nem találkozhatsz ugyanabban az időben, ugyanabban a helyiségben Emilyvel és velem. Elég gyerekes, nem?

– Ezek szerint rosszkor jöttem. Ebéd után elmegyek. Majd Katie nénikémnél szállok meg Finchley-ben.

– Miről beszélsz? Nem figyelsz rám. Most mondtam. Szívességet akarok kérni tőled.

– Azt hittem, így próbálsz értésemre adni, hogy...

– Nem, te idióta, nekem kell elmennem. Frankfurtban van tárgyalásom, ma délután odarepülök. Pár nap múlva jövök vissza. Azalatt te itt maradsz. Elsimítod a dolgokat, mindent rendbe hozol. Én meg hazajövök, vidáman beköszönök, megcsókolom az én imádott feleségemet, mintha az utóbbi két hónap meg se történt volna, és újrakezdjük.

Ekkor odalépett az asztalunkhoz a pincérnő, hogy felvegye a rendelést, és miután elment, úgy láttam, Charlie-nak nem akarózik visszatérni ehhez a témához. Ehelyett a spanyolországi életemmel kapcsolatos kérdésekkel kezdett bombázni, de valahányszor mondtam valamit, akár jót, akár rosszat, fanyar kis mosoly jelent meg az arcán, és úgy csóválta a fejét, mintha a legszörnyűbb balsejtelmeket erősítettem volna meg. A beszélgetés egy pontján azt próbáltam elmesélni neki, mennyit fejlődött a főzőtudományom – gyakorlatilag egyedül készítettem el a karácsonyi büféasztal kínálatát több mint negyven diáknak és tanárnak –, de ő egyszerűen mondat közben a szavamba vágott.

– Figyelj rám – mondta. – Reménytelen a helyzeted. Be kell adnod a felmondásodat. De előbb új állást kell szerezned.

Használd közvetítőnek azt a depressziós portugált. Biztosítsd be a helyedet Madridban, aztán hagyd ott a lakást. Oké, elmondom, mit fogsz csinálni. Először is.

Felemelte a kezét, és számolni kezdte az ujjain az utasításait. Még hátravolt néhány ujj, amikor kihozták az ételt, de ő nem törődött vele, folytatta, míg a felsorolás végére nem ért. Amikor nekiláttunk az evésnek, megjegyezte:

– Fogadni mernék, hogy mindebből semmit sem fogsz megvalósítani.

– Nem, nem, nagyon értelmesen hangzik minden, amit mondasz.

– Visszamész, és ott folytatod, ahol abbahagytad. Aztán egy év múlva találkozunk, és megint ugyanazok miatt a dolgok miatt fogsz siránkozni nekem.

– Nem siránkoztam...

– Tudod, Ray, a baráti jó tanácsok nem oldanak meg mindent. Egy bizonyos ponton túl neked kell kézbe vened az életedet.

– Oké, így lesz, megígérem. De előzőleg valami szívességről beszéltél.

– Ja, igen. – Elgondolkodva rágta az ételt. – Őszintén szólva igazából ezért hívtalak meg. Persze nagyon jó veled találkozni, meg minden. De részemről az volt a legfontosabb, hogy meg akarlak kérni valamire. Végül is te vagy a legjobb barátom, a legrégebb barátom...

Hirtelen újra nekilátott az evésnek, és csodálkozva vettem észre, hogy hangtalanul sír. Átnyúltam az asztal fölött, és megpaskoltam a vállát, de ő csak tovább lapátolta a szájába a tésztát, fel se nézett. Így ment ez nagyjából egy percre, akkor megint kinyújtottam a kezem, és megveregettem a vállát, de

most sem értem el többet, mint az előbb. Azután széles mosollyal megjelent a pincérnő, és érdeklődött, ízlik-e az étel. Mindketten azt mondtuk, hogy kiváló, és mire a nő távozott, Charlie már ismét jobban hasonlított önmagára.

– Na jó, Ray, figyelj ide. Pofonegyszerű dolgot kérek tőled. Csak annyit szeretnék, hogy a következő pár napban tölts sok időt Emilyvel, légy kellemes vendég. Ennyi az egész. Csak amíg vissza nem jövök.

– Ennyi az egész? Csak azt kéred, hogy gondoskodjak róla, míg nem vagy itt?

– Erről van szó. Vagyis inkább hagyd, hogy ő gondoskodjon rólad. Te vagy a vendég. Szerveztem nektek pár programot. Színházjegy meg ilyenek. Legkésőbb csütörtökön itt leszek. A te küldetésed csak annyi, hogy jókedvre derítsd, és úgy intézd, hogy meg is maradjon a jókedve. Hogy amikor majd belépek, és azt mondom: „Szia, drágám”, és átölelem, ő csak annyit feleljen: „Nahát, szia, drágám, Isten hozott itthon, hogy utaztál?”, és ő is öleljen át engem. Akkor úgy tudjuk folytatni, mint régen. Mielőtt ez az egész szörnyűség elkezdődött. Ez a te küldetésed. Pofonegyszerű.

– Boldogan megteszek minden tőlem telhetőt – feleltem. – De nézd, Charlie, biztos, hogy Emily a mostani hangulatában szívesen szórakoztatna egy vendéget? Nyilvánvalóan valamiféle válságon mentek keresztül. Bizonyára ő is éppolyan feldúlt, mint te. Őszintén szólva nem értem, miért hívtál pont most ide.

– Mit akarsz mondani azzal, hogy nem érted? Azért hívtalak ide, mert te vagy a legrégebbi barátom. Igen, persze, sok barátom van. De amikor eljött az igazság pillanata, amikor alaposan belegondoltam, rájöttem, hogy csak rád számíthatok.

El kell ismernem, ez eléggé megindított. Ennek ellenére láttam, hogy itt valami nincs rendben, Charlie valamit elhallgat előlem.

– Megértem, hogy meghívsz a házatokba, ha mindketten otthon vagytok – mondtam. – Ezt el tudom képzelni. Szóba sem álltok egymással, meghívtok egy vendéget, hogy elterelje a gondolataitokat, mindketten előveszitek a legjobb modorotokat, és a dolgok lassan helyrerázódnak. De a mi esetünkben ez nem jöhet össze, mert nem leszel itt.

– Csak tedd meg a kedvemért, Ray. Szerintem összejöhöt. Te mindig felvidítod Emilyt.

– Felvidítom? Tudod, Charlie, tényleg szeretnék segíteni. De lehetséges, hogy egy kicsit félreértettél valamit. Mert őszintén szólva nekem az a benyomásom, hogy én egyáltalán nem vidítom fel Emilyt, még akkor se, amikor jól mennek a dolgok. A legutóbbi látogatásaim idején mindig olyan... szóval, kifejezetten türelmetlen volt velem.

– Figyelj, Ray, bízz bennem. Tudom, mit csinállok.

Emily otthon volt, amikor visszaértünk. Be kell vallanom, megdöbbenem, mennyire megöregedett. Nem csupán arról van szó, hogy alaposan elhízott a legutóbbi látogatásom óta: az arca, amely egykor olyan természetesen bájos volt, most kifejezetten buldogszerű lett, a szája keserűen legörbült. A nappaliban ült a kanapén, a *Financial Times*-t olvasta, és elég rosszkedvűen állt fel, amikor beléptem.

– Örülök, hogy látlak, Raymond – mondta, és gyors puszit nyomott az arcomra, aztán visszaült. A viselkedése láttán a legszívesebben azonnal bő lére eresztett mentegetőzésbe

kezdttem volna, amiért ilyen rosszkor török rájuk. De mielőtt szóra nyithattam volna a számat, megpaskolta a kanapét maga mellett, és így szólt:

– Gyere, Raymond, ülj le ide, és válaszolj a kérdéseimre. Tudni akarom, mi van veled mostanság.

Leültem, Emily pedig faggatni kezdett, nagyjából úgy, mint Charlie az étteremben. Charlie eközben csomagolt az útra, hol bejött a szobába, hol kiment, különféle tárgyakat keresve. Észrevettem, hogy nem néznek egymásra, de annak ellenére, amit Charlie mondott korábban, nem látszott rajtuk, hogy nehezükre esne egy levegőt szívni. És bár közvetlenül nem beszéltek egymással, Charlie valami furcsa, távolságtartó modorban folyton beleszólt a beszélgetésbe. Például amikor azt magyaráztam Emilynek, milyen nehéz lakótársat találni, akivel megoszthatnám a lakbér terhét, Charlie bekiabált a konyhából:

– Az a lakás egyszerűen nem alkalmas rá, hogy két ember lakjon benne! Egyszemélyes lakás, még hozzá egy olyan személynek való, akinek kicsit több pénze van, mint neki valaha is lesz!

Emily nem válaszolt erre, de a jelek szerint eljutott hozzá az információ, mert így folytatta:

– Raymond, nagy hiba volt a részedről, hogy ilyen lakást választottál.

Így ment ez még vagy húsz percig: Charlie megtette a maga észrevételeit a lépcsőről vagy a konyhából, többnyire ordítva, és úgy, hogy harmadik személyben utalt rám. Végül Emily azt mondta:

– Jaj, Raymond, most komolyan! Hagyod, hogy a véredet szívja az a rémes nyelvviskola, hagyod, hogy kifosszon a

lakástulajdonos, és aztán mit csinálsz? Összejössz valami lökött lánnyal, aki nem elég, hogy iszik, de még állása sincs. Mintha direkt ki akarnád borítani azokat, akik még fikarcnyit is törődnek veled!

– Nem mintha olyan sokan maradtak volna! – mennydörögte Charlie az előszobából. Hallottam, hogy már kicipelte a bőröndjét. – Huszonévesen még rendben van, ha valaki úgy viselkedik, mintha tizenéves volna. De amikor már kis híján ötven!

– Még csak negyvenhét vagyok...

– Hogy érted azt, hogy *még csak* negyvenhét vagy? – emelte fel a hangját Emily, bár fölöslegesen, mert ott ültem mellette. – *Csak* negyvenhét. Ez a „csak”, ez teszi tönkre az életedet, Raymond. Csak, csak, csak. Csak azt teszem, ami tőlem telik. Csak negyvenhét. Nemsokára hatvanhét leszel, és még mindig rohadtul nem tudod, hogyan szerezz egy rohadt tetőt a fejed fölé!

– Rohadtul itt lenne az ideje, hogy összekapja magát! – harsogta Charlie a lépcsőn lefelé menet. – Fel kell kötnie azt a kurva gatyát, elég ebből a töketlenkedésből!

– Raymond, sosem fordul elő veled, hogy egy pillanatra megállsz, és felteszed a kérdést, ki is vagy te tulajdonképpen? – kérdezte Emily. – Nem szégyelled magad, amikor arra gondolsz, milyen lehetőségek rejlenek benned? Nézd meg, milyen életet élsz! Ez... ez egyszerűen dühítő! Teljesen kikészíted az embert!

Charlie esőkabátban megjelent az ajtóban, és egy pillanatig egyszerre ketten harsogtak felém különböző dolgokat. Aztán Charlie abbahagyta, bejelentette, hogy ő most elmegy – mintha végképp elege lett volna belőlem –, majd eltűnt.

A távozása egy pillanatra megakasztotta Emily szóáradatát. Kihasználta a lehetőséget, felálltam, és azt mondtam:

– Ne haragudj, megyek, segítek Charlie-nak kivinni a csomagjait.

– Minek nekem segítség? – kérdezte Charlie az előszobából. – Csak egyetlen bőröndöm van.

De azért hagyta, hogy kimenjek vele az utcára, és vigyázhattam a bőröndjére, míg a járda széléről próbált leinteni egy taxit. De éppen egyetlen taxi sem járt arra, Charlie pedig félig feltartott kézzel, aggodalmasan hajolt ki az úttest fölé.

Odamentem hozzá, és azt mondtam:

– Charlie, szerintem ez nem fog menni.

– Mi nem fog menni?

– Emily egész egyszerűen utál. Pedig még csak pár perce vagyok itt. Mi lesz három nap múlva? Mégis mi a fenéből gondolod, hogy mire visszajössz, derű és harmónia lengi be a házat?

De mire a mondat végére értem, már derengeni kezdett valami, úgyhogy elhallgattam. Charlie-nak feltűnt a változás, megfordult, és alaposan végigmért.

– Azt hiszem – szólaltam meg végül –, kezdem kapiskálni, miért éppen rám esett a választásod.

– Á! Tehát Raymond-nak rémlik valami?

– Talán igen.

– De mit számít ez? Ettől még ugyanazt, pontosan ugyanazt kérem tőled. – Ismét könnyek gyűltek a szemébe. – Emlékszel, Ray, hányszor elmondta Emily, mennyire hisz bennem? Hosszú éveken keresztül ismételte. Hiszek benned, Charlie, bármit elérhetsz, igazán tehetséges vagy. Még három-négy éve is ezt

mondta. Tudod, mennyire megviselt ez? Jól boldogultam. Most is jól boldogulok. Minden oké. De ő azt gondolta, hogy Isten tudja, miféle nagy dolgokra rendeltettem... mondjuk, hogy az egész kibaszott világ elnöke legyek, vagy mit tudom én! Pedig én csak egy hétköznapi fickó vagyok, aki jól boldogul. De ő ezt képtelen belátni. Ez a lényege az egésznek, emiatt romlott el minden.

Lassan, mélységes aggodalommal az arcán elindult a járdán. Én visszasiettem a bőröndjéhez, és húzni kezdtem. Az utca még mindig elég zsúfolt volt, nehezen tudtam lépést tartani Charlie-val anélkül, hogy nekimentem volna a bőrönddel a többi járókelőnek. De ő csak egyenletes léptekkel haladt tovább, ügyet sem vetett a nehézségeimre.

– Emily azt gondolja, hogy csalódtam magamban – mondta közben. – Pedig nem. Egészen jól megvagyok. Amíg fiatalok vagyunk, nagyon szép a végtelen horizont. De a mi korunkban már... bizonyos távlatból kell nézni a dolgokat. Folyton ez járt a fejemben, amikor Emily sápítozni kezdett emiatt. Távlat, igen, távlatra van szüksége. És azt mondogattam magamban, nézd, én megvagyok. Nézd csak meg, mi van egy csomó más emberrel, olyanokkal, akiket ismerünk. Nézd meg, mi van Rayjel. Nézd csak meg, neki milyen szar az élete. Emilynek távlatra van szüksége.

– Ezért hát úgy döntöttél, hogy meghívsz. Hogy én legyek a megtestesült Távlat.

Charlie végre megállt, és a szemembe nézett.

– Ne érts félre, Ray. Nem azt mondom, hogy egy rakás szerencsétlenség vagy, szó sincs róla. Tisztában vagyok veled, hogy nem vagy se drogfüggő, se gyilkos. De nézzünk szembe a

tényekkel: hozzám képest azért mégsem vitted valami sokra. Ezért kérlek meg, ezért kérem tőled, hogy tedd meg ezt a kedvemért. Lassan kezelhetetlenné válik a helyzetünk, kétségbe vagyok esve, szükségem van a segítségedre. És végül is mi az, amit kérek, az ég szerelmére? Csak azt, hogy légy az az aranyos srác, aki vagy. Se több, se kevesebb. Tedd meg ezt a kedvemért, Raymond. Az én kedvemért és Emily kedvéért. Még nincs vége mindennek kettőnk közt, ebben biztos vagyok. Te csak légy önmagad pár napig, míg vissza nem jövök. Nem olyan nagy kérés ez, nem igaz?

Mély lélegzetet vettem, és azt mondtam:

– Hát jó, rendben, ha szerinted ez segít. De nem gondolod, hogy Emily előbb vagy utóbb átlát a szitán?

– Miért látna át? Úgy tudja, hogy fontos tárgyalásom van Frankfurtban. Az ő szemében nincs ebben semmi furcsa. Ő egyszerűen csak gondoskodik egy vendégről, ennyi az egész. Emily szereti ezt csinálni, és szeret téged. Nézd, ott egy taxi! – Heves integetésbe kezdett, és miközben a sofőr felénk indult, megragadta a karom. – Kösz, Ray. Te majd rendbe hozod a dolgainkat, tudom, hogy így lesz.

Mire visszaértem, azt tapasztaltam, hogy Emily viselkedése teljesen megváltozott. Úgy fogadott a lakásban, mintha egy roppant idős, törékeny rokonnal lenne dolga. Biztató mosoly ült az arcán, időnként gyengéden megérintette a karomat. Amikor igennel feleltem a kérdésre, hogy kérek-e teát, bevitt a konyhába, leültetett az asztalhoz, aztán pár másodpercig csak állt, és aggodalmas arckifejezéssel méregetett. Végül lágy hangon megszólalt:

– Ne haragudj, hogy az előbb úgy rád támadtam, Raymond. Nincs jogom így beszélni veled. – Azután hátat fordított, hogy elkészítse a teát, de közben folytatta: – Jó néhány év eltelt azóta, hogy együtt jártunk egyetemre. Erről mindig megfeledkezem. Más barátaimmal álomban se jutna eszembe így beszélni. De ha rólad van szó, hát, azt hiszem, valahogy úgy van, hogy rád nézek, és újra ott vagyunk, olyanok vagyunk, amilyenek akkor voltunk, és egyszerűen megfeledkezem mindenről. Semmiképpen ne vedd a szívedre.

– Nem, nem. Egyáltalán nem vettem a szívemre. – Még mindig a Charlie-val folytatott beszélgetés járt a fejemben, és valószínűleg szórakozottnak tűntem. Emily alighanem félreértette ezt, mert még lágyabb lett a hangja.

– Ne haragudj, hogy felzaklattalak. – Kekszeket rakott sorba gondosan az előttem lévő tányérra. – Az a helyzet, Raymond, hogy akkoriban gyakorlatilag bármit mondhattunk neked, csak neveltél rajta, és mi is neveltünk, és mindent viccnek fogtunk fel. Milyen butaság részemről, hogy azt gondolom, még mindig olyan vagy.

– Hát, igazából többé-kevésbé olyan is vagyok. Bele se gondoltam.

– Nem fogtam fel – folytatta Emily, mintha meg se hallotta volna, amit mondtam –, mennyire megváltoztál. Milyen közel állhatsz az összeomláshoz.

– Nézd, Emily, igazán nem olyan szörnyű a helyzet...

– Gondolom, nagyon megviseltek az elmúlt évek. A szakadék szélén egyensúlyozol. Elég egy apró lökés, és összetörsz.

– Mármint hogy lezuhanok.

Emily a teáskannával ügyködött, de most hátrafordult, és rám

bámult.

– Nem, Raymond, ne mondj ilyet. Még viccből se. Soha többé nem akarok ilyet hallani tőled.

– Nem, félreérted. Azt mondtad, összetörök, de ha a szakadék szélén egyensúlyozok, akkor lezuhanok, nem összetörök.

– Jaj, szegénykém! – Szemlátomást még mindig nem jutott el az agyáig, mit beszélek. – Csak árnyéka vagy a régi önmagadnak.

Arra jutottam, bölcsebb lesz, ha erre nem válaszolok, úgyhogy pár percig csak vártuk, hogy felforrjon a teavíz. Emily magának nem készített teát, csak nekem, aztán odatette elé a csészét.

– Nagyon sajnálom, Ray, de most muszáj visszamennem az irodába. Két megbeszélésem van, amit semmiképpen nem hagyhatok ki. Ha tudtam volna, milyen állapotban vagy, most nem hagynálak magadra. Másképp intéztem volna a dolgokat. De már nem tudom lemondani, várnak. Szegény Raymond. Mihez kezdesz itt magadban?

– Remekül elleszek. Pont azon gondolkodtam, mi lenne, ha vacsorát főznék, mire visszajössz. Valószínűleg nem fogod elhinni, de egész jó szakács lettem. Tudod, volt az az összejövetelünk karácsony előtt...

– Rettentő édes tőled, hogy segíteni akarsz. De szerintem az lenne a legjobb, ha most pihennél. Végül is egy ismeretlen konyha komoly stresszforrás lehet. Tudod, mit? Érezd magad otthon, vegyél egy illatos fürdőt, hallgass egy kis zenét. Majd én gondoskodom a vacsoráról, ha megjöttem.

– Csak nem akarsz főzéssel bajlódni egy hosszú munkanap után?

– Nem, Ray, te csak lazíts. – Elővett egy névjegykártyát, és letette az asztalra. – Rajta van a közvetlen számom meg a mobilszámom is. Most tényleg muszáj mennem, de bármikor hívhatsz. És ne felejtsd el, ne fogj bele semmi stresszes dologba, míg nem vagyok itt.

Egy ideje nehezen tudok rendesen ellazulni a saját lakásomban. Ha egyedül vagyok otthon, egyre nyugtalanabb leszek, zavar a gondolat, hogy talán éppen valami létfontosságú találkozásról maradok le. De ha mások lakásában hagynak magamra, sokszor úgy érzem, hogy kellemes békesség önt el. Szeretek belesüppedni az idegen kanapéba, kezemben egy találomra felkapott könyvvel. Most is pontosan ezt tettem, miután Emily elment. Vagy legalábbis sikerült elolvasnom pár fejezetet a *Mansfield Park*-ból, mielőtt húsz percre elszundítottam volna.

Mire felébredtem, már délutáni napfény áradt be a lakásba. Felkeltem a kanapéról, és elkezdtem körbeszimatolni. Talán tényleg itt jártak a takarítók, míg mi ebédeltünk, vagy maga Emily rakott rendet; mindenesetre a tágas nappali makulátlanul festett. Nem csupán rend uralkodott benne, stílusosan fel is újították, modern, formatervezett bútorokkal és művészies dísz tárgyakkal rendezték be – bár némi rosszindulattal meg lehetett volna jegyezni, hogy az egész túlságosan is hatásvadász lett. Végigböngésztem a könyveket, aztán megnéztem a CD-gyűjteményt. Nagyrészt rockból és komolyzenéből állt, de némi keresgélés után végre találtam eldugva egy kisebb, Fred Astaire-nek, Chet Bakernek, Sarah Vaughannak szentelt szekciót. Meglepett, hogy Emily csak ilyen keveset váltott fel nagy becsben tartott bakelitgyűjteményéből a felvételek CD-

reinkarnációival, de aztán ennyiben hagytam a dolgot, és kisétáltam a konyhába.

Éppen a szekrényajtókat nyitogattam, hátha találok egy kis kekszet vagy csokit, amikor észrevettem egy jegyzetfüzetnek látszó kis tárgyat a konyhaasztalon. Lila, párnás borítójával azonnal szemet szűrt a konyha elegáns, minimalista felületei között. Emily, mielőtt elrohant volna, kiborította a táskáját, aztán visszapakolt, mialatt én a teámat ittam. Úgy látszik, a noteszét itt felejtette. De a következő pillanatban máris egy újabb gondolatom támadt: ez a lila könyvecske valamiféle napló lehet, és Emily szándékosan hagyta itt, mert azt akarta, hogy belenézzek; ki tudja, mi okból, de úgy érezte, nem képes elég őszintén beszélni velem, ezért így próbálta tudtomra adni, milyen vihar dúl a lelkében.

Ott álltam egy darabig, és csak bámultam a noteszt. Aztán kinyújtottam a kezem, a középső lapok közé dugtam a mutatóujjam, és óvatosan felemeltem a könyvecskét. Emily sűrűn egymás mellett sorakozó betűi láttán azonnal visszarántottam az ujjamat, és távolabb húzódtam az asztaltól. Azt mondtam magamnak, semmi közöm ahhoz, ami a noteszben áll, bármilyen szándék vezette is Emilyt egy megdöbbenés pillanatában.

Visszamentem a nappaliba, elhelyezkedtem a kanapén, és olvastam pár oldalt a *Mansfield Park*-ból. De azt vettem észre, hogy képtelen vagyok koncentrálni. A gondolataim folyton visszatértek a lila noteszhez. Mi van, ha nem hirtelen ötlettől vezérelve hagyta ott? Mi van, ha már napok óta ezt tervezte? Mi van, ha kifejezetten azért írt bele valamit, hogy én elolvassam?

Tíz perc elteltével visszamentem a konyhába, és ismét

bámulni kezdtem a lila noteszt. Azután leültem oda, ahol előzőleg a teámat ittam, magam elé csúsztattam a könyvecskét, és kinyitottam.

Hamar nyilvánvaló lett, hogy ha Emily egy naplóra bízta legbenső gondolatait, akkor azt a könyvet máshol kell keresni. Ami előttem feküdt, azt még némi nagyzsolással is legfeljebb határidőnaplónak lehetett nevezni; Emily minden naphoz feljegyzett magának valami emlékeztetőt, időnként kifejezetten ösztökélő jelleggel. Egy helyen például ez állt vastag filctollal írva: „Ha még nem hívtad fel Mathildát, MI A FENÉÉRT NEM???

HÍVD FEL!!!”

Egy másik bejegyzés így szólt: „Befejezni azt a rohadt Philip Roth. Visszaadni Marionnak!”

Azután, amint a könyvecskét lapozgattam, ez tűnt elém: „Raymond hétfőn érkezik. Hajjaj.”

Pár oldallal továbblapozva ezt olvastam: „Holnap jön Ray. Hogy fogom kibírni?”

Végül aznap reggel, más teendők közé beírva: „Bort venni a Nyavalygók Királyának érkezésére.”

A Nyavalygók Királya? Beletelt egy kis időbe, míg beletörődtem, hogy ez tényleg rám vonatkozik. Mindenféle egyéb lehetőséget számba vettem – egy ügyfél?, a vízvezeték-szerelő? –, de végül, tekintettel a dátumra és a kontextusra, kénytelen voltam belenyugodni, hogy nincs más komolyan vehető jelölt. Hirtelen olyan erővel szúrta belém ez a végtelenül igazságtalan titulus, hogy mielőtt felfogtam volna, mit teszek, összegyúrtem a sértő bejegyzést rejtő lapot.

Nem volt különösebben durva mozdulat, még csak el sem téptem a papírt. Egyszerűen csak az öklömbe szorítottam. A

következő másodpercben már magamhoz is tértem, de persze addigra késő volt. Szétnyitottam a tenyerem, és azt láttam, hogy nemcsak a kérdéses lap, de az alatta lévő kettő is dührohamom áldozatául esett. Megpróbáltam kisimítani őket, de visszapöndörödtek, mintha az lenne a leghőbb vágyuk, hogy szemétre való papírgombóccá változzanak.

Ennek ellenére egy darabig rémülten próbáltam kézzel vasalgatni a meggyűrődött lapokat. Már éppen kezdtem beletörődni, hogy erőfeszítéseim hiábavalóak – hogy bármit teszek is most, nem tudom elrejtteni azt, amit tettem –, amikor felfigyeltem rá, hogy valahol a lakásban csöng a telefon.

Úgy döntöttem, nem törődöm vele, és tovább töprengtem, mi lehet a következménye annak, ami az imént történt. De aztán bekapcsolt az üzenetrögzítő, és Charlie hangját hallottam, amint üzenetet hagy. Talán úgy éreztem, ez lehet számomra a mentőöv, vagy talán csak szerettem volna valakinek kiönteni a szívemet, mindenesetre azon kaptam magam, hogy rohanok a nappaliba, majd felemelem a telefont a dohányzóasztal üveglapjáról.

– Á, szóval ott vagy. – Charlie kissé ingerültnek tűnt, amiért félbeszakítottam az üzenetét.

– Charlie, figyelj. Nagy hülyeséget csináltam.

– A reptéren vagyok – mondta. – Késve száll fel a gépem. Fel akarom hívni az autós céget, amelyik Frankfurtban vár, de nincs nálam a számuk. Úgyhogy be kellene diktálnod nekem.

Elkezdett utasításokat adni, hol keressem a telefonregisztert, de a szavába vágtam:

– Figyelj, az előbb valami hülyeséget csináltam. Nem tudom, mitévő legyek.

Pár másodpercig csönd volt. Aztán Charlie azt mondta:

– Talán azt gondolod, Ray... Talán azt gondolod, hogy van valakim. Hogy most őhöz utazom. Felmerült bennem, hogy talán ezt gondolod. Végül is egybevágna mindazzal, amit tapasztaltál. Azzal, ahogy Emily viselkedett, amikor eljöttem, meg minden. De tévedsz.

– Igen, felfogtam. De figyelj, van itt valami, amiről beszélnem kell veled...

– Egyszerűen fogadd el, Ray. Tévedsz. Nincs másik nő. Frankfurtba tartok egy tárgyalásra, ahol arról lesz szó, hogy le akarjuk cserélni a lengyelországi ügynökségünket. Ezért utazom el.

– Rendben, megértettem.

– Soha nem is volt másik nő ebben a történetben. Rá se néznék másra, legalábbis nem komolyan. Ez az igazság. Ez az igazság, a francba, és semmi más!

Ordítani kezdett, bár valószínűleg csak azért, mert nagy volt körülötte a zaj az indulási csarnokban. Ezután elhallgatott. Erősen füleltem, hogy nem sír-e megint, de csak a reptéri lármát hallottam. Hirtelen megszólalt:

– Tudom, mi jár a fejedben. Az jár a fejedben, hogy oké, nincs másik nő. De lehet, hogy van egy másik *férfi!* Gyerünk, valld be, hogy ez járt a fejedben! Gyerünk, mondd csak ki!

– Dehogyan! Soha meg se fordult a fejemben, hogy meleg lennél. Még akkor sem, amikor a záróvizsgák után leittad magad, és úgy tettél, mintha...

– Fogd be, te marha! Úgy értettem a másik férfit, hogy az illető Emily szeretője! Emily szeretője, egyáltalán létezik ilyen, a francba? Ezen rágódom állandóan. És megítélésem szerint a

válasz nem, nem, nem. Ennyi év után eléggé kiismertem őt. De az a baj, hogy pont mivel olyan jól ismerem, azért valamit mégiscsak észrevettem. Észrevettem, hogy elkezdte fontolgatni a dolgot. Ez az igazság, Ray, megnézi magának a pasikat. Az olyan pasikat, mint az a rohadt David Corey!

– Az kicsoda?

– A rohadt David Corey egy nyálas, nyomorult ügyvéd, méghozzá elég sikeres. Pontosan tudom, mennyire, mert Emily kínos részletességgel beszámol róla.

– Úgy gondolod, hogy... viszonyuk van?

– Dehogy, most mondtam! Egyelőre még nincs semmi! Különben is, az a rohadt David Corey szóba se állna vele. Nős, a felesége egy szexbomba, a Condé Nastnál dolgozik.

– Akkor nincs semmi baj...

– De igen, mert ott van Michael Addison is. Meg Roger Van Den Berg, akinek üstökösként ível fel a pályája a Merrill Lynchnél, és minden évben elutazhat a Világgazdasági Fórumra...

– Figyelj, Charlie, hallgass meg, kérlek. Van egy kis gondom. Számodra nem nagy ügy, elismerem. De akkor is gond. Hallgass meg, légy szíves.

Végre elmondhattam neki, mi történt. A lehető legőszintébben meséltem el mindent, bár afölött talán elsiklottam, hogy arra gondoltam, Emily bizalmas üzenetet hagyott nekem.

– Tudom, hogy nagy hülyeség volt – mondtam a történet végére érve. – De egyszerűen ott hagyta a konyhaasztalon.

– Igen. – Charlie hangja most jóval nyugodtabban csengett. – Igen. Ezt tényleg jól megcsináltad.

Aztán elnevette magát. Ez annyira felbátorított, hogy én is nevetni kezdtem.

– Nyilván túlreagálok a dolgot – mondtam. – Végül is ez nem a naplója vagy ilyesmi. Ez csak egy határidőnapló... – Elhallgattam, mert Charlie még mindig nevetett, és volt valami hisztérikus felhang a nevetésében. Aztán abbahagyta, és szárazon így szólt:

– Ha rájön, le akarja majd fűrészelni a golyóidat.

Rövid szünetet tartott, ezalatt a reptéri zajokat hallgattam. Azután így folytatta:

– Nagyjából hat éve én is belenéztem abba a noteszbe, vagyis az az évi megfelelőjébe. Csak úgy véletlenszerűen, amikor a konyhában ültem, ő meg főzött valamit. Tudod, csak úgy szórakozottan belelapoztam, mialatt éppen mondtam valamit. Emily azonnal észrevette, és figyelmeztetett, hogy nem örül neki. Pontosabban akkor mondta, hogy lefűrészeli a golyóimat. A sodrófával hadonászott, ezért még meg is jegyeztem, hogy sodrófával nem nagyon fogja tudni megtenni azt, amivel fenyegetőzik. Erre azt mondta, a sodrófa majd utána jön. Amikor már levágta őket.

A háttérben bementek egy gép indulását.

– Akkor szerinted mit tegyek?

– Mégis mit tehetnél? Simítgasd tovább a lapokat. Hátha nem veszi észre.

– Már megpróbáltam, de hiába. Kizárt dolog, hogy ne vegye észre...

– Figyelj, Ray, sok gondom van. Csak azt próbálom megértetni veled, hogy ezek a férfiak, akikről Emily ábrándozik, ezek igazából nem potenciális szeretők. Ezek csak amolyan figurák,

akiket csodálatosnak lát, mert azt hiszi, hogy nagyon sokra vitték. Nem veszi észre a hibáikat. A pusztá... brutalitásukat. Különbözik velük egy súlycsoportban. A lényeg az, és ezért olyan szánalmasan szomorú és ironikus az egész, szóval a lényeg az, hogy a szíve mélyén engem szeret. Még mindig szeret. Látom rajta, látom rajta.

– Szóval akkor, Charlie, nincs semmilyen jó tanácsod.

– Nem! Kurvára nincs semmilyen jó tanácsom! – Már megint teljes hangerővel üvöltött. – Találj ki valamit! Szállj fel a gépedre, én is felszállok a magaméra. Aztán meglátjuk, melyik zuhan le!

Ezzel Charlie letette a telefont. Leroskadtam a kanapéra, és mély lélegzetet vettem. Azt mondtam magamnak, hogy nem szabad túlzásba esnem, de közben mindvégig enyhén émelygett a gyomrom a rémülettől. Különböző ötletek villantak át az agyamon. Az egyik megoldás az lett volna, hogy egyszerűen elmenekülök a lakásból, és évekig nem is lépek kapcsolatba Charlie-val meg Emilyvel, majd ezután küldök nekik egy óvatos, gondosan megfogalmazott levelet. De még jelen állapotomban is elvettem a tervet, mivel kissé túlságosan kétségbeesettnek ítélttem. Jobbnak tűnt az, hogy módszeresen kiiszom a bárszekrény összes üvegét, így mire Emily hazaér, nevetségesen részeg leszek. Akkor aztán nyugodtan kijelenthetem, hogy az alkohol okozta delírium következtében néztem bele a noteszébe, és rongáltam meg a lapokat. Sőt ittás szertelenséggel akár még a sértett fél szerepét is magamra ölthetem, ordítozhatok, mutogathatok, megmondhatom neki, milyen mélyen megbántottak a rólam szóló szavak olyan valaki tollából, akinek a szeretetére és barátságára mindig is

számítottam, ez a gondolat segített át a legocsmányabb pillanatokon idegenbéli magányomban. De bár ennek a tervnek gyakorlati szempontból számos előnye volt, éreztem, hogy van benne valami – valahol a mélyén, valami, amit nem kívántam alaposabban megvizsgálni –, ami miatt egész biztosan nem bírnám végrehajtani.

Egy idő után megcsörrent a telefon, és ismét Charlie hangja szólalt meg az üzenetrögzítőn. Amikor felvettem, jóval nyugodtabbnak tűnt, mint az imént.

– Mindjárt beszállok – mondta. – Ne haragudj, hogy egy kicsit felhúztam magam az előbb. A repülőterek mindig így hatnak rám. Ideges vagyok, amíg ott nem ülök közvetlenül a beszállókapu mellett. Ray, figyelj, eszembe jutott valami. A stratégiánkkal kapcsolatban.

– A stratégiánkkal?

– Igen, az átfogó stratégiánkkal. Gondolom, már rájöttél, hogy ez nem az a pillanat, amikor kicsit meghamisíthatod a valóságot, hogy jobb színben tüntesd fel magad. Nem, ez most nem az öntömjénező, kegyes kis hazugságok ideje. Nem, nem. Ugye, nem felejtetted el, miért is kaptad ezt a feladatot? Ray, nekem az kell, hogy olyannak mutakozz Emily előtt, amilyen vagy. Ha ezt teszed, akkor beválik a stratégiánk.

– Hát nézd, pillanatnyilag nem sok esélyem van rá, hogy én legyek a nagy hős Emily szemében...

– Igen, ezek szerint átlátod a helyzetet, és ezt köszönöm. De most jutott eszembe valami. Van egy apróság, egyetlenegy apróság a repertoárodban, ami most nem jönne jól. Tudod, Ray, Emilynek meggyőződése, hogy neked jó zenei ízlésed van.

– Á...

– Ritkán fordul elő, hogy pont a *te* példával próbáljon megszégyeníteni, de ha igen, akkor mindig a zenei ízlés kerül szóba. Ez az egyetlen terület, ahol nem vagy tökéletesen alkalmas a jelenlegi küldetésedre. Úgyhogy, Ray, meg kell ígéred, hogy erről a témáról egy szót se szólsz.

– Jaj, az isten szerelmére...

– Tedd meg ezt a kedvemért, Ray. Nem olyan nagy kérés. Csak ne kezdj el áradozni arról a... arról a zümmögő nosztalgiazenéről, amit Emily annyira szeret. És ha ő hozná szóba, játszd a hülyét. Mindössze ennyit kérek. Egyébként csak légy önmagad. Ray, ugye, számíthatok rád ebben?

– Hát, azt hiszem, igen. Ez úgylis eléggé elméleti kérdés. Nem hinném, hogy ma este bármiről is társalognánk.

– Nagyszerű! Akkor ebben megállapodtunk. Most térjünk át a te kis problémádra. Biztosan örömmel hallod majd, hogy gondolkoztam a dolgon. És eszembe jutott egy megoldás. Figyelsz?

– Igen, figyelek.

– Van egy pár, akik folyton átjárnak hozzánk. Angela és Solly. Rendesek, de ha nem volnánk szomszédok, nem sok közünk lenne hozzájuk. Mindenesetre gyakran átjönnek. Tudod, csak úgy előzetes bejelentés nélkül beugranak, és elvárják, hogy megkínáljuk őket egy csésze teával. Na, itt jön a lényeg. A legkülönbözőbb időpontokban bukkannak fel, amikor sétálni viszik Hendrixet.

– Hendrixet?

– Hendrix egy bűdös, fegyelmezhetetlen, gyilkos hajlamú labrador. Angela és Solly számára persze ez a rémes teremtmény a soha meg nem született gyerekük. Vagyis az

egyelőre meg nem született gyerekük, mert valószínűleg még elég fiatalok hozzá, hogy igazi gyerekük legyen. De nem, ők jobban szeretik azt az édes, drága Hendrixet. És amikor átjönnek, az édes, drága Hendrix minden alkalommal olyan elszántan szed szét mindent a lakásban, ami az útjába kerül, mint egy elégedetlen betörő. Ledől az állólámpa. Jaj, istenem, nincs semmi baj, drágám, ugye, nem ijedtél meg? El tudod képzelni. Na, ide hallgass. Nagyjából egy éve történt, volt egy képes albumunk, csillagászati összegért vettük, észak-afrikai kasbahokban pózoló meleg fiatalembereket ábrázoló, művészies képekkel volt tele. Emily egy bizonyos képnél tartotta nyitva, úgy gondolta, az jól megy a kanapéhoz. Tombolt, ha ellapozta az ember. Szóval úgy egy éve Hendrix berontott, és szétrágta az egész könyvet. Szó szerint belemélyesztette a fogait azokba a fényes fotókba, nagyjából húsz oldalt rágcsált meg, mire a mami rábeszélte, hogy hagyja abba. Érted, miért mesélem ezt el, ugye?

– Igen. Vagyis hát látom, hogy ez valami mentő ötlet akar lenni...

– Na jó, akkor részletesen elmagyarázom. A következőket kell mondanod Emilynek. Csöngettek, te ajtót nyitottál, ott állt ez a pár a pórázat rágató Hendrixszel. Bemutatkoztak, hogy ők Angela és Solly, jó barátaink, és szeretnének egy csésze teát. Te beengedted őket, Hendrix bevadult, megrágta a noteszt. Tökéletesen hihető. Mi a gond? Miért nem köszönöd meg az ötletemet? Talán nem felel meg uraságodnak?

– Nagyon hálás vagyok, Charlie. Csak átgondolom a dolgot, ennyi az egész. Mi van akkor például, ha ezek az emberek tényleg megjelennek? Mármint akkor, amikor Emily otthon van.

– Hát, ez nem lehetetlen. De annyit mondhatok, hogy ha ilyesmi történne, akkor nagyon-nagyon peches lennél. Amikor azt állítottam, hogy folyton átjárnak hozzánk, úgy értettem, hogy legfeljebb havonta egyszer. Úgyhogy ne keress kifogásokat, és légy hálás.

– De Charlie, nem hangzik egy kicsit valószínűtlenül, hogy a kutya kizárólag a noteszt rágta meg, és pont azokat a lapokat?

Hallottam, hogy felsóhajt.

– Azt gondoltam, hogy a többi részét nem kell részletesen elmagyaráznom. Természetesen csinálnod kell egy kis felfordulást. Borítsd fel az állólámpát, szórd ki a cukrot a konyhában a padlóra. Úgy kell kinéznie, mintha Hendrix keresztülviharzott volna a lakáson. Figyelj, megkezdődött a beszállítás. Mennem kell. Majd Németországból felhívlak.

Charlie-t hallgatva olyan érzésem támadt, mint amikor valaki arról kezd mesélni, mit álmodott, vagy hogyan keletkezett az a kis horpadás a kocsija ajtaján. A tervvel nem volt semmi baj – még ötletes is volt –, de nem sok köze volt ahhoz, amit minden valószínűség szerint valójában mondtam vagy tettem volna, amikor Emily hazaér, és azon kaptam magam, hogy egyre inkább eluralkodik rajtam a türelmetlenség. De miután Charlie letette a telefont, úgy találtam, hogy a hívása valamiféle hipnotikus hatást gyakorolt rám. Bár az agyam hülyeségnek ítélte és elvetette az ötletét, kezem-lábam mozgásba lendült, hogy végrehajtsa a „megoldást”.

Először is ledöntöttem az állólámpát. Vigyáztam, nehogy leüssek vele valamit, és előbb levettem a lámpaernyőt, csak akkor tettem vissza csálén, amikor a lámpát már szépen elhelyeztem a padlón. Aztán leemeltem egy vázát a

könyvespolcra, és a szőnyegre fektettem, körülötte pedig elrendeztem a száraz leveleket, amelyek benne voltak. A következő lépésben kinéztem egy jó helyet a dohányzóasztal mellett, ahol „felrúgtam” a papírkosarat. Furcsa, elidegenedett módon végeztem a munkámat. Egy pillanatig sem hittem, hogy bármit is elérek vele, de magát a folyamatot valahogy megnyugtatónak találtam. Azután eszembe jutott, hogy a terv szerint az egész vandál pusztításnak a noteszre kell irányulnia, és kimentem a konyhába.

Némi tűnődés után kivettem a cukortartót a szekrényből, letettem az asztalra, nem messze a lila könyvecskétől, és lassan megdöntöttem, míg a cukor el nem kezdett kiszóródni belőle. Nem volt könnyű dolgom, mert maga az edény is le akart borulni az asztról, de végül sikerült ott tartanom. Ekkorra már teljesen elpárolgott belőlem a mardosó rémület. Nem voltam éppen nyugodt, de butaságnak tűnt, hogy előzőleg annyira felizgattam magam.

Visszamentem a nappaliba, ledőltem a kanapéra, és kézbe vettem a Jane Austen-könyvet. Pár sor után olyan fáradtság tört rám, hogy a következő pillanatban ismét álomba merültem.

A telefon csörgésére ébredtem. Amikor Emily hangja megszólalt az üzenetrögzítőn, felkeltem, és felvettem a kagylót.

– Jaj, de jó, Raymond, ezek szerint ott vagy. Hogy vagy, szívem? Hogy érzed magad? Tudtál pihenni?

Megnyugtattam, hogy igen, sőt még el is aludtam.

– Jaj, milyen kár! Biztosan hetek óta nem aludtad ki magad rendesen, és most, amikor végre van egy perc nyugalmad, felferlek álmodból! Annyira sajnálom! És azt is sajnálom, Ray,

hogy most csalódást fogok okozni neked. Itt minden a feje tetejére állt, és nem érek haza olyan korán, mint gondoltam. Az a helyzet, hogy még legalább egy órát maradnom kell. Kibírod, ugye?

Elismételtem, mennyire nyugodt és boldog vagyok.

– Igen, a hangod alapján most tényleg kiegyensúlyozottnak tűnsz. Nagyon sajnálom, Ray, de most mennem kell, muszáj intézkednem. Szolgáld ki magad bármivel, amit csak kívánsz. Szia, szívem.

Letettem a telefont, és nyújtóztam egyet. Már kezdett sötétedni, úgyhogy körbejártam a lakásban, és mindenhol felgyújtottam a villanyt. Azután szemügyre vettem a „lerombolt” nappalit, de minél tovább néztem, annál inkább feltűnően beállítottnak láttam a felfordulást. A gyomromban újra duzzadni kezdett a rémület.

Ismét megszólalt a telefon, ezúttal Charlie volt az. Éppen a poggyászszállító szalag mellett áll Frankfurtban, mondta.

– Rohadtul soká tart. Még egyetlen csomag sem jött ki. Veled mi újság? A nagysága még nem ért haza?

– Nem, még nem. Figyelj, Charlie, ami a tervedet illeti. Nem lesz jó.

– Hogyhogy nem lesz jó? Nehogy azt mondd nekem, hogy azóta csak malmozol, és ezen rágódsz!

– Követtem a tanácsaidat. Rendetlenséget csináltam, de nem elég meggyőző. Egyszerűen nem úgy néz ki, mintha egy kutya járt volna itt. Úgy néz ki, mint egy kiállítás.

Charlie elhallgatott egy pillanatra, talán a szalagra koncentrált. Aztán azt mondta:

– Megértem a problémádat. Nem a saját lakásodban vagy.

Normális, hogy gátlásaid vannak. Úgyhogy figyelj, felsorolok néhány tárgyat, amit feltétlenül szét kéne verned. Figyelsz, Ray? Azt akarom, hogy verd szét a következő tárgyakat. Azt a hülye porcelánökröt vagy mit. Ott van a CD-lejátszó mellett. Az a rohadt David Corey hozta ajándékba Lagosból. Kezdd azzal, hogy ripityára töröd. Egyébként meg nem érdekel, mit teszel tönkre. Tégy tönkre mindent!

– Charlie, azt hiszem, nem ártana, ha megnyugodnál.

– Oké, oké. De az a lakás tele van szeméttel. Akárcsak a házasságunk. Tele van ócska szeméttel. Az a szivaccsal tömött, piros kanapé, tudod, melyikről beszélek, ugye, Ray?

– Igen. Az a helyzet, hogy épp az előbb aludtam el rajta.

– Annak már rég a szeméttelenen volna a helye. Mi lenne, ha feltépnéd a huzatát, és kiszórnád belőle a szivacsot?

– Charlie, szedd össze magad. Különben is úgy látom, egyáltalán nem akarsz segíteni nekem. Csak eszközként használsz, hogy kifejezd a dühödöt és a tehetetlenségedet...

– Jaj, fogd már be, ne beszélj baromságokat! Hogyne akarnék segíteni! És nagyon is jó a tervem. Garantálom, hogy beválik. Emily utálja azt a kutyát, utálja Angelát meg Sollyt, alig várja az alkalmat, hogy még jobban utálhassa őket. Figyelj rám. – Hirtelen annyira lehalkította a hangját, hogy már-már suttogásba váltott. – Adok neked egy nyerő tippet. Megsúgom, mi a titkos összetevő, ami biztosan meggyőzi Emilyt. Kár, hogy csak most jutott eszembe. Mennyi időd maradt?

– Nagyjából egy óra...

– Helyes. Akkor jól figyelj. A szag. Erről van szó. Az a lényeg, hogy kutyaszag legyen a lakásban. Abban a pillanatban, hogy belép, megérzi, még ha csak tudat alatt is. Aztán bemegy a

szobába, meglátja az imádott David porcelánökrének romjait a padlón, a nyomorult piros kanapé szivacsbelését szerteszórva...

– Várj, én nem mondtam, hogy...

– Te csak figyelj! Meglátja a rombolást, és abban a minutumban, tudatosan vagy tudattalanul, összekapcsolja a kutyaszaggal. Az egész Hendrix-jelenet átvillan majd az agyán, még mielőtt egyetlen szót szólnál hozzá. Ez benne a szép!

– Összevissza beszélsz, Charlie. Mégis hogyan keltsek kutyaszagot a lakásokban?

– Én pontosan tudom, hogyan lehet kutyaszagot előidézni –
suttogta izgatottan. – Pontosán tudom, mert a gimiben többször is megcsináltuk Tony Bartonnal. A recept az övé volt, de én tökéletesítettem.

– De miért?

– Miért? Mert inkább káposztaszaga volt, mint kutyaszaga, hát ezért.

– Nem, én úgy értettem, hogy miért... Na mindegy, hagyjuk. Tulajdonképpen el is mondhatod, feltéve, hogy nem jár azzal, hogy el kell mennem vegyszereket vásárolni.

– Helyes. Látom, kezded kapiskálni. Keress egy tollat, Ray, és írd, amit mondok. Á, itt van végre! – Bizonyára zsebre vágta a telefonját, mert a következő pillanatokban olyan zajokat hallottam, mint az anyaméhben. Aztán visszatért, és azt mondta:

– Most mennem kell. Akkor írad. Kész vagy? A közepes lábos. Valószínűleg már a tűzhelyen van. Önts bele nagyjából fél liter vizet. Adj hozzá két marhahúsleves-kockát, egy teáskanál köménymagot, egy evőkanál paprikát, két evőkanál ecetet, jó sok babérlevelet. Leírtad? Ezután tegyél bele egy bőrcipőt vagy

bakancsot, fejjel lefelé, úgy, hogy a talpa ne érjen a folyadékba. Így nem lesz égettgumi-szaga. Ezek után gyújtsd meg alatta a gázt, forrald fel a lötytöt, és hagyd bugyogni. Elég hamar megcsapja az orrod a szag. Nem olyan borzasztó. Tony Barton eredeti receptjében meztelen csiga is szerepelt, de ez kifinomultabb változat. Csak olyan, mint egy bűzlő kutya. Tudom, azt akarod kérdezni, hol találod a hozzávalókat. Minden fűszer meg egyéb cucc ott van a konyhaszekrényben. A lépcső alatti szekrényben találsz egy pár kidobott bakancsot. Nem a csizmára gondolok, hanem arra a viharvert darabra, amelyik úgy néz ki, mint egy ortopédcipő. Folyton azt használtam a kertben. Mostanra szétment, kidobásra vár. Vedd el a fél párat. Mi a baj? Figyelj, Ray, tedd meg ezt, jó? A saját érdekedben. Mert hidd el nekem, Emilyt nem tanácsos feldühíteni. Most muszáj mennem. Ja, és ne felejtsd el: ne fitogtasd a csodálatos zenei ismereteidet.

Talán csak azért volt, mert világos, bár kétes értékű utasításokat kaptam, mindenesetre amikor letettem a telefont, valami hűvös, gyakorlatias hangulatba kerültem. Tisztán láttam, mit kell tennem. Kimentem a konyhába, és villanyt gyújtottam. A „közepes méretű” lábos valóban ott volt a tűzhelyen, következő feladatát várva. Félig megtöltöttem vízzel, majd visszatettem a tűzhelyre. De miközben ezt elvégeztem, rájöttem, hogy van még valami, amit meg kell határoznom, mielőtt folytatnám ténykedésemet: mégpedig az, hogy pontosan mennyi időm van a munka befejezéséig. Bementem a nappaliba, felemeltem a telefont, és beütöttem Emily munkahelyi számát.

A titkárnője vette fel. Azt mondta, Emily megbeszélésen van. A határozottságot nyájassággal ellensúlyozó hangnemben

erősködni kezdtem, hogy hívja ki Emilyt a megbeszélésről. A következő pillanatban már Emily volt a vonalban

– Mi az, Raymond? Mi történt?

– Nem történt semmi. Csak meg akartam kérdezni, hogy vagy.

– Ray, fura a hangod. Mi a baj?

– Hogy érted azt, hogy fura a hangom? Csak tudni akartam, mikor érsz haza. Tudom, hogy naplopónak tartasz, de azért nem bánom, ha tudom, hogyan osszam be az időmet.

– Ne légy ilyen ingerült, Raymond. Lássuk csak. Eltarthat még egy óráig... vagy akár másfél óra is lehet. Rettentően sajnálom, de itt tényleg a feje tetejére állt minden...

– Tehát egy órától kilencven percig terjedő idő. Remek. Csak ezt akartam tudni. Rendben, akkor nemsokára találkozunk. Most már mehetsz a dolgodra.

Lehet, hogy akart volna még mondani valamit, de én letettem a telefont, és visszamasíroztam a konyhába. Eltökéltem, hogy nem hagyom elillanni elszánt hangulatomat. Sőt kezdtem kifejezetten tűzbe jönni, nem is értettem, hogyan lehetett úrrá rajtam előzőleg az a végtelen levertség. Átnéztem a szekrényeket, azután szép rendben felsorakoztattam a tűzhely mellett az összes szükséges fűszerféleséget. Beleszórtam a megfelelő mennyiséget a vízbe, gyorsan megkavartam, majd kimentem, hogy megkeressem a bakancsot.

A lépcső alatti szekrényben nagy halom szájalmas állapotban lévő lábbeli rejtőzött. Pár percig kotorásztam köztük, azután rátaláltam arra, amelyik kétségkívül megfelelt Charlie leírásának – különösen elnyútt darab volt, a sarka szélén vastag, rászáradt sárréteg. Óvatosan megfogtam, visszamentem vele a konyhába, és vigyázva a lábomba tettem, úgy, hogy a talpa a

mennyezet felé nézzen. Azután közepesre vettem a lángot a lábost alatt, leültem az asztalhoz, és vártam, hogy felforrjon a víz. Nem szívesen hagytam ott a lábost, amikor ismét megszólalt a telefon, de meghallottam, hogy Charlie hosszan beszél az üzenetrögzítőre. Így végül lejjebb vettem a lángot, és bementem, hogy felvegyem a telefont.

– Mit mondtál az előbb? – kérdeztem. – Éreztem, hogy minden szavad csöpög az önsajnálattól, de annyi dolgom volt, hogy lemaradtam a mondandódról.

– A szállodában vagyok. Csak háromcsillagos. Most mondd meg, micsoda pofátlanság! Egy ilyen nagy cég! És a szoba is egy vacak kis lyuk!

– De hát csak pár éjszakát töltesz ott...

– Figyelj, Ray, van itt valami, amivel kapcsolatban nem voltam teljesen őszinte. Ez így nem fair veled szemben. Végül is szívességet teszel nekem, megpróbálsz rendbe hozni a dolgokat köztem és Emily között, én meg hazudozok neked.

– Ha a kutyaszag receptjéről beszélsz, már késő. Fent van a tűzhelyen. Ha esetleg kell még hozzá valami fűszer, azt bele tudom tenni...

– Ha nem voltam őszinte veled, az azért volt, mert magammal sem voltam őszinte. De most, hogy eljöttem, világosabban át tudom gondolni a helyzetet. Ray, azt mondtam neked, hogy nincs senki más, de ez nem egészen igaz. Ott van ez a lány. Igen, tényleg egy lány, legfeljebb a harmincas évei elején járhat. Nagyon érdeklődik a fejlődő világ oktatásügye és az igazságosabb globális kereskedelem. Nem igazán szexuális vonzalomról volt szó, az csak afféle melléktermék volt. A határtalan idealizmusa ragadott meg. Eszembe juttatta, milyenek voltunk régen.

Emlékszel még rá, Ray?

– Ne haragudj, Charlie, de nem emlékszem, hogy valaha is különösebben idealista lettél volna. Sőt inkább végtelenül önző és hedonista voltál...

– Na jó, lehet, hogy mind dekadens puhányok voltunk akkoriban, egytől egyig. De mindig is ott volt bennem valahol az a másik én, amelyik ki akart törni. Ez vonzott hozzá...

– Charlie, mikor volt ez? Mikor történt?

– Micsoda?

– Ez a viszony.

– Nem volt viszony! Nem feküdtem le vele vagy ilyesmi. Még csak együtt sem ebédeltünk. Én csak... én csak mindent megtettem, hogy gyakran lássam.

– Hogy gyakran lásd? Hogy érted ezt? – Időközben visszaosontam a konyhába, és szemmel tartottam a főzetet.

– Hát, gyakran találkoztam vele – mondta Charlie. – Gyakran megbeszéltük, hogy találkozunk.

– Úgy érted, hogy egy call girlről van szó.

– Nem, nem, mondtam már, hogy nem feküdtünk le. Nem, ő fogorvos. Gyakran visszamentem hozzá, folyton kitaláltam, hogy itt fáj a fogam, ott sajog az ínyem. Tudod, igyekeztem minél hosszabbra nyújtani a kezelést. És persze Emily végül rájött. – Mintha fojtott zokogást hallottam volna a vonal túlsó végéről. Aztán áttört a gát. – Rájött... rájött... mert rengeteg fogselymet használtam! – Ekkor már majdnem kiabált. – Azt mondta: *soha életedben* nem használtál ennyi fogselymet!

– De hát ennek így semmi értelme. Ha gondosabban ápolod a fogadat, akkor kevesebb okod van rá, hogy visszamenj hozzá...

– Kit érdekel, van-e értelme? Én csak azt akartam, hogy

megdicsérjen!

– Nézd, Charlie, nem jártál vele, nem feküdtél le vele, hol itt a gond?

– Az a gond, hogy annyira akartam valakit, aki olyan, mint ő, aki kihozza belőlem azt a másik ént, amelyik belém rekedt...

– Charlie, figyelj rám. A legutóbbi hívásod óta elég szépen összeszedtem magam. És ha lehetek őszinte, szerintem neked is össze kellene szedned magad. Ezt majd megbeszéljük, ha visszajöttél. De Emily nagyjából egy óra múlva itt lesz, és addigra el kell készülnöm. Már ura vagyok a helyzetnek, Charlie. Gondolom, ezt a hangomon is hallod.

– Hát ez kurva jó! Ura vagyok a helyzetnek. Szuper! Micsoda kurva jó barát az ilyen...

– Charlie, szerintem azért vagy ideges, mert nem tetszik a szállodád. De össze kellene szedned magad. Szemléld bizonyos távlatból a dolgokat. És ne izgulj. Én ura vagyok a helyzetnek. Elintézem ezt a kutyaügyet, aztán szépen eljátszom a szerepemet a kedvedért. Emily, mondom majd. Emily, nézz rám, nézd, milyen szánalmas vagyok. Az a helyzet, hogy a legtöbb ember pont ilyen szánalmas. De Charlie, ő nem. Charlie más súlycsoportban van.

– Ezt nem mondhatod. Ez teljesen természetellenesen hangzik.

– Nyilván nem szó szerint így fogom mondani, te lüke. Figyelj, bízd csak rám. Tökéletesen ura vagyok a helyzetnek. Úgyhogy nyugodj meg. Most mennem kell.

Letettem a telefont, és szemügyre vettem a lábost. A folyadék már felforrt, és erősen gőzölgött, de nem igazán volt szaga. Úgy állítottam be a lángot, hogy finoman gyöngyözzön. Ekkor rám

tört a friss levegő iránti vágy, és miután még nem jártam a tetőterazon, most kinyitottam a konyhaajtót, és kiléptem.

A június eleji, angliai estéhez képest meglepően balzsamos volt a levegő. Csak a kissé csípős szellő érezte velem, hogy nem Spanyolországban vagyok. Az ég még nem volt teljesen sötét, de már feltűntek a csillagok. A teraszt határoló falon túl mérföldeken át látszottak a környező házak ablakai és hátsó kertjei. Sok ablakban égett a fény, és a legtávolabbiak – ha az ember résnyire szűkült szemmel nézte őket – szinte a csillagos ég folytatásának hatottak. A tetőterasz nem volt nagy, de volt benne valami határozottan romantikus. Könnyen el tudtam képzelni, hogy egy elfoglalt nagyvárosi pár kijön ide egy langyos estén, kart karba öltve sétálgatnak a cserepes bokrok között, és elmesélik egymásnak, milyen napjuk volt.

Tovább is maradhattam volna, de féltem, hogy elfogy a lendületem. Visszamentem a konyhába, elsétáltam a bugyborékoló főzet mellett, és megálltam a nappali küszöbén, hogy megzemléljem korábbi munkám eredményét. Most jöttem rá, mi volt a legnagyobb hibám: egyáltalán nem vettem figyelembe, hogy a feladatra egy olyan teremtmény perspektívájából kell tekintenem, mint Hendrix. Az a legfontosabb, ismertem fel most, hogy beleéljem magam Hendrix szellemiségébe és látásmódjába.

Ahogy erre rájöttem, nemcsak azt láttam meg azonnal, mennyire elégtelenek voltak korábbi erőfeszítéseim, de azt is, milyen használhatatlan Charlie utasításainak zöme. Miért szedne ki egy túlmozgásos eb egy aprócska, ökröt formázó dísz tárgyat a hifiberendezés közepéből, és miért törné ripityára? Az is tömény ostobaság volt, hogy tépjem fel a kanapé

huzatát, és szórjam ki belőle a szivacsot. Hendrixnek borotvaéles fogakra lenne szüksége ahhoz, hogy ilyen hatást érjen el. A felborult cukortartó a konyhában rendben van, de be kellett látnom, hogy a nappaliban teljesen át kell alakítani a koncepciót.

Guggolva mentem be a szobába, hogy többé-kevésbé Hendrix szemszögéből lássam a tárgyakat. A dohányzóasztalon felhalmozott, fényes borítójú magazinok azonnal kézenfekvő célpontnak mutatkoztak, így hát löktem egy jókorát a kupacon, úgy, ahogy egy hátsó lábain ágaskodó eb lökne a pofájával. Kellően autentikus látványt nyújtott, amint a magazinok szétterültek a padlón. Ezen felbátorodva letérdeltem, fellapoztam az egyik magazint, és azt reméltem, sikerül úgy összegyűrnöm az egyik lapját, hogy amikor majd Emily rábukkan a noteszre, hasonló látvánnyal szembesüljön. De ezúttal csalódást keltett az eredmény: ordított róla, hogy nem kutya fogak, hanem emberi kéz műve. Ismét a korábbi hibába estem: nem azonosultam kellően Hendrixszel.

Így hát négykézlábra ereszkedtem, lehajtottam a fejemet, és belemélyesztettem a fogaimat a magazin lapjaiba. A papír illatos volt, és korántsem kellemetlen ízű. Középtájon kinyitottam egy másik lecsúszott magazint, és megismételtem az eljárást. Kezdttem felismerni, hogy az ideális technika nagyjából olyan, mint a játékban, amelyben hátratett kézzel kell a víz színén lebegő almákba harapni. A legjobban egy könnyed rágcsáló mozdulat vált be, az állkapcsok folyamatos, ruganyos mozgatása: ettől a lapok szépen felpöndörödtek és összegyűrődtek. A túlságosan határozott harapás viszont csupán „összeprézelte” a lapokat, amivel nem sokra mentem.

Nagyon belemerülhettem ezekbe a finomságokba, valószínűleg ezért nem észleltem előbb, hogy Emily kint áll az előszobában, és az ajtónyílásból engem néz. Amikor észrevettem, hogy ott van, az első érzésem nem a rémület vagy a zavar volt, hanem a megbántottság, amiért képes csak úgy ott állni anélkül, hogy valamiképpen előre bejelentette volna az érkezését. Sőt amikor arra gondoltam, hogy én bezzeg vettem a fáradságot, és alig pár perce odatelefonáltam a munkahelyére, pont azért, hogy megakadályozzak egy ilyen kínos szituációt, szándékos félrevezetés áldozatának éreztem magam. Talán ezért volt, hogy az első érzékelhető reakcióm egy fáradt sóhaj volt csupán, meg sem kíséreltem, hogy négykézlábról felemelkedjek. A sóhaj bevonzotta a szobába Emilyt, aki nagyon gyengéden a hátamra tette a kezét. Nem vagyok biztos benne, hogy le is térdelt-e, de az arca egészen közel volt az enyémhez, amikor megszólalt:

– Raymond, megjöttem. Mi lenne, ha leülnénk?

Talpra segített, bár nehezen tudtam leküzdeni a készletét, hogy lerázzam a kezét.

– Tudod, ez azért különös – mondtam. – Mindössze pár perccel ezelőtt még úgy volt, hogy egy megbeszélésre kell menned.

– Igen, úgy volt. De miután beszéltünk, rájöttem, most fontosabb, hogy hazajöjjek.

– Hogy érted azt, hogy fontosabb? Emily, kérlek, ne szorongasd így a karom, nem fogok felborulni. Hogy érted azt, hogy fontosabb volt hazajönnöd?

– A telefonhívásod. Felismertem, mi is volt valójában. Segélykiáltás.

– Dehogyan volt az. Én csak megpróbáltam... – Elhallgattam, mert észrevettem, hogy Emily csodálkozó tekintettel néz körül a szobában.

Lehajoltam, hogy felemeljem a ledőlt állólámpát, de Emily visszatartott.

– Nem számít, Ray. Tényleg egyáltalán nem számít. Majd együtt rendet csinálunk. Te most csak üldögélj és lazíts.

– Nézd, Emily, tisztában vagyok vele, hogy ez a te lakásod meg minden. De miért lopóztál be olyan halkán?

– Nem lopóztam be, szívem. Amikor bejöttem, szolongattalak, és azt hittem, elmentél. Úgyhogy beszaladtam a klotyóba, és mikor kijöttem, hát, akkor kiderült, hogy mégis itt vagy. De minek rágódunk ezen? Úgysem számít. Most itt vagyok, és lehet egy szép, nyugodt esténk együtt. Kérlek, ülj már le, Raymond. Főzök egy teát.

Miközben ezt kimondta, már indult is a konyha felé. Én éppen az állólámpa ernyőjével ügyetlenkedtem, úgyhogy beletelt egy pillanatba, míg eszembe jutott, mi is van ott – de már elkéstem. Vártam a reakcióját, de hiába füleltem, csönd volt. Végül letettem a lámpaernyőt, és magam is elindultam a konyhaajtó felé.

A lábosban még mindig finoman bugyogott a víz, a felfelé néző cipőtalp körül gőz gomolygott. A szag, amelyet mindeddig alig éreztem, a konyhában jóval erőteljesebb volt. Szúrós szag volt, az biztos, enyhén curryszerű. Leginkább azt az élményt idézte, amikor az ember hosszú, izzasztó hegymászás után lehúzza a lábáról a bakancsot.

Emily pár lépésre állt a tűzhelytől, és a nyakát nyújtogatva próbálta biztonságos távolságból szemügyre venni a dolgot.

Alighanem teljesen lenyűgözte a látvány, mert amikor halk nevetéssel jeleztem a jelenlételemet, nem fordult hátra, de még a tekintetét sem vette le a lábosról.

Elnyomakodtam mellette, és leültem a konyhaasztalhoz. Végül búbájos mosollyal fordult felém.

– Ez borzasztóan kedves gondolat volt tőled, Raymond.

Ekkor, mintegy akarata ellenére, ismét a tűzhelyre tévedt a pillantása.

Megláttam a felborult cukortartót – meg a határidőnaplót –, és hirtelen rettenetes fáradtság telepedett rám. Összecsaptak a hullámok a fejem fölött, és arra jutottam, csak egy kiút van: véget vetek a színjátéknak, és kitálolok. Mély lélegzetet vettem, és belevágtam:

– Nézd, Emily. Lehet, hogy egy kicsit furán néznek ki itt a dolgok. De az egész a noteszed miatt volt. Emiatt. – Kinyitottam a noteszt a gyűrött lapnál, és odatartottam elé. – Nagyon csúnya dolog volt tőlem, őszintén sajnálom. De véletlenül kinyitottam, és akkor, szóval véletlenül összegyúrtem ezt az oldalt. Valahogy így... – mutattam korábbi mozdulatom kevésbé indulatos változatát, azután Emilyre néztem.

Legnagyobb csodálkozásomra csupán egy futó pillantásra méltatta a noteszt, majd ismét a tűzhely felé fordult, és megszólalt:

– Ó, az csak egy jegyzetfüzet. Nincs benne semmi titok. Ne aggódj miatta, Ray. – Azután közelebb lépett a láboshoz, hogy alaposabban megvizsgálja.

– Hogy érted ezt? Hogy érted azt, hogy ne aggódjak miatta? Hogy mondhatasz ilyet?

– Mi a baj, Raymond? Az a füzet csak arra való, hogy

feljegyezzen pár dolgot, nehogy elfelejtsem.

– De Charlie azt mondta, eldurran az agyad, ha meglátod! – Felháborodásomat csak még inkább fokozta az a tény, hogy Emily szemlátomást nem emlékezett rá, miket írt rólam.

– Komolyan? Charlie azt mondta, dühös leszek?

– Igen! Egész pontosan azt állította, egyszer megfenyegetted, hogy lefűrészeled a golyóit, ha még egyszer belenéz ebbe a könyvecskébe!

Nem tudtam biztosan, Emily csodálkozó arckifejezését iménti szavaim váltották ki, vagy még mindig a lábos látványa hatott rá. Most leült mellém, és elgondolkodott egy pillanatra.

– Nem – mondta végül. – Ez nem akkor történt. Most már tisztán emlékszem. Charlie-t elkészerítette valami, és azt kérdezte, mit tennék, ha öngyilkos lenne. Csak tesztelni akart, túlságosan nyuszi ahhoz, hogy bármi ilyesmit csináljon. De megkérdezte, úgyszólván azt feleltem, ha bármi ilyet tenne, lefűrészném a golyóit. Ez volt az egyetlen eset, hogy ezt mondtam neki. Úgy értem, ez nem afféle visszatérő fordulat nálam.

– Én ezt nem értem. Ha öngyilkos lenne, lefűrésznéd a golyóit? Utána?

– Ezt csak képletesen mondtam, Raymond. Azt próbáltam kifejezni, mennyire nem örülnék, ha kinyírná magát. Azt akartam, hogy úgy érezze, nagyra becsülöm.

– Nem erre céloztam. Ha utólag csinálod, azzal nem nagyon beszéled le a dolgról, nem? De lehet, hogy igazad van, és mégis...

– Raymond, felejtsük el. Felejtsük el ezt az egészet. Van bárányragu tegnapról, több mint a fele megmaradt. Tegnap este

nagyon finom volt, és ma este még jobb lesz. És felbonthatunk egy üveg jó kis bordóit. Rettentő kedves volt tőled, hogy nekiálltál főzni. De ma estére talán mégis jobb lesz a bárányragu, nem gondolod?

Már láttam, hogy hiába próbálnék magyarázkodni.

– Oké, oké. Bárányragu. Szuper. Igen, igen.

– Akkor... *ezt* most eltehetnénk innen?

– Persze, persze. Nyugodtan tedd csak el innen.

Felálltam, és bementem a nappaliba – ahol persze még mindig nagy volt a felfordulás, de már nem volt erőm belekezdeni a rendrakásba. Ehelyett inkább elhevertem a kanapén, és a mennyezetet bámultam. Egy idő után érzékeltem, hogy Emily bejön a szobába. Azt hittem, csak átvág a nappalin az előszoba felé menet, de aztán észrevettem, hogy a helyiség túlsó sarkában guggol, és a hifiberendezést babrálja. A következő pillanatban a szoba megtelt buja vonósokkal, bluesos kürtökkel és Sarah Vaughannal, amint a „*Lover Man*”-t énekli.

Megkönnyebbült jó érzés áramlott végig rajtam. A lassú ritmusra bólogatva behunytam a szemem, és eszembe jutott, milyen volt, amikor sok évvel ezelőtt Emily kollégiumi szobájában arról vitatkoztunk vagy egy órán keresztül, hogy ki énekli jobban ezt a dalt, Billie Holiday vagy Sarah Vaughan.

Emily megérintette a vállam, és átnyújtott egy pohár vörösbort. Irodai kosztümje fölé fodros kötényt kötött, és magának is töltött egy pohárral az italból. Leült a kanapé túlsó végére, a lábam mellé, és kortyolt egyet. Aztán a távkapcsolóval kicsit halkabbra vette a zenét.

– Rémes napom volt – mondta. – Nem csak a munka miatt, ahol teljes a káosz. Charlie utazása, meg minden. Nehogy azt

hidd, hogy jólesik, hogy csak így elpályázik külföldre, anélkül hogy kibékültünk volna. És végül a hab a tortán, hogy még te is fogod magad, és összeroppansz. – Hosszú sóhaj tört ki belőle.

– Nem, komolyan, Emily, nem ilyen rossz a helyzet. Először is, Charlie nagyon nagyra tart téged. Ami pedig engem illet, én jól vagyok. Tényleg jól vagyok.

– Baromság.

– Nem, tényleg. Jól érzem magam...

– Arra mondtam, hogy Charlie nagyon nagyra tart.

– Ja, értem. Hát, ha szerinted ez baromság, akkor óriási tévedésben vagy. Sőt Charlie jobban szeret téged, mint valaha.

– Honnan veszed ezt, Raymond?

– Onnan, hogy... hát, először is nagyjából ezt mondta nekem ebéd közben. De ha nem mondta volna ki, akkor is látnám. Nézd, Emily, tudom, hogy most egy kicsit rosszul állnak a dolgok. De a legfontosabb dologba kell kapaszkodnod. Vagyis abba, hogy Charlie még mindig nagyon szeret.

Emily megint sóhajtott egyet.

– Tudod, ezer éve nem hallgattam meg ezt a lemezt. Charlie miatt. Ha ilyen zenét teszek fel, rögtön morogni kezd.

Pár másodpercig nem szóltunk, csak hallgattuk Sarah Vaughant. Aztán amikor megkezdődött a hangszeres rész, Emily megszólalt:

– Szerintem, Raymond, te jobban szereted a másik változatot. Ahol csak zongora meg basszusgitár kíséri.

Nem feleltem, csak felültem egy kicsit, hogy könnyebben tudjam kortyolgatni a boromat.

– Lefogadom, hogy így van – folytatta. – Jobban szereted a másik változatot. Nem igaz, Raymond?

– Hát – feleltem –, nem is tudom. Az igazat megvallva, nem emlékszem a másik változatra.

Éreztem, hogy Emily fészkelődik a kanapé végén.

– Most csak viccelsz velem, Raymond.

– Fura, de mostanában nem nagyon hallgatok ilyen zenét. Már nem is nagyon emlékszem rá. Azt se tudom pontosan, milyen dal ez. – Halk nevetéssel próbálkoztam, de lehet, hogy nem sikerült igazán jól.

– Miről beszélsz? – Hirtelen dühös lett a hangja. – Ez nevetséges. Kizárt dolog, hogy ne emlékeznél rá, hacsak nem operáltattad ki a homloklebenyedet.

– Hát, jó pár év eltelt azóta. Változnak a dolgok.

– Miről beszélsz? – Most már enyhe kétségbeesés érződött a hangjában. – Ennyit nem változhatnak a dolgok.

Alig vártam, hogy más témára térjünk át. Így hát azt mondtam:

– Sajnálom, hogy olyan nagy zűr van a munkahelyeden.

Emily elengedte a füle mellett.

– Szóval miről is beszélsz? Azt akarod mondani, hogy nem tetszik ez a zene? Azt akarod, hogy zárjam el?

– Nem, nem, Emily, dehogy, nagyon is kellemes. És... visszahozza a régi emlékeket. Csak hallgassunk és lazítsunk megint, ahogy egy perce tettük.

Emily ismét felsóhajtott, és amikor újra megszólalt, megint barátságos volt a hangja.

– Ne haragudj, szívem. Elfelejtettem. Pont az hiányzik most neked, hogy ordítózzak veled. Nagyon sajnálom.

– Nem, nem, nincs semmi baj – mondtam, és felültem. – Tudod, Emily, Charlie rendes srác. Nagyon rendes srác. És

szeret téged. Az a helyzet, hogy nála jobbat nem találhatnál.

Emily megvonta a vállát, és ivott egy keveset.

– Valószínűleg igazad van. És már nem is vagyunk fiatalok. Nincs mit egymás szemére vetnünk. Tulajdonképpen szerencsésnek tarthatjuk magunkat. Mégsem vagyunk soha elégedettek. Nem tudom, miért. Mert ha egy pillanatra belegondolok, rájövök, hogy nem kellene nekem senki más.

A következő percben csak kortyolgatta a borát, és hallgatta a zenét. Aztán megint megszólalt:

– Tudod, Raymond, ismered azt, amikor az ember buliban van, és táncol. És éppen lassú tánc van, és azzal az emberrel vagy, akivel igazán szeretnél lenni, és az egész szobának el kéne tűnnie a szemed elől. De valamiért nem tűnik el. Nem, és kész. Tisztában vagy vele, hogy nincs még egy olyan helyes srác, mint akit éppen magadhoz szorítasz. És mégis... szóval ott ez a sok ember a szobában. Nem hagynak békén. Ordítanak, integetnek, bohóckodnak, hogy magukra vonják a figyelmedet. „Hé! Hogyan érheted be azzal? Neked sokkal több jár! Nézz csak ide!” Mintha folyton ezt üvölnének. És reménytelen lesz a helyzet, egyszerűen nem tudsz nyugodtan táncolni a partnerreddel. Érted, mire gondolok, Raymond?

Elgondolkodtam egy kicsit, aztán azt feleltem:

– Hát, én nem vagyok olyan szerencsés, mint te meg Charlie. Nekem nincs senkim, aki olyan közel állna hozzám, mint ti egymáshoz. De igen, bizonyos fokig értem, mire gondolsz. Nem könnyű eldönteni, hol kössön ki az ember. Mihez kösse ki a hajóját.

– Rohadtul igaz. Bárcsak lekopnának ezek a hívatlan vendégek. Bár lekopnának, és békén hagynának minket.

– Tudod, Emily, nem vicceltem ám az előbb. Charlie nagyon nagyra tart téged. Rémesen feldúlta, hogy nem jól mennek köztetek a dolgok.

Emily félig-meddig hátat fordított nekem, és jó ideig egy szót sem szólt. Aztán megszólalt az „April in Paris”, Sarah Vaughan belekezdett a maga gyönyörű, talán túlságosan is lassú verziójába, és Emily úgy összerezzen, mintha Sarah a nevéen szólította volna. Majd felém fordult, és megrázta a fejét.

– Nem tudom túltenni magam rajta, Ray. Nem tudom túltenni magam rajta, hogy már nem hallgatsz ilyen zenét. Hányszor játszottuk le ezeket a lemezeket valamikor! Azon a kis lemezjátszón, amit anyától kaptam, mielőtt egyetemre mentem. Hogy lehet, hogy már nem is emlékszel rá?

Felálltam, és kezemben a pohárral odamentem a franciaajtóhoz. Amikor kinéztem a teraszra, észrevettem, hogy könnyek szöktek a szemembe. Kinyitottam az ajtót, és kimentem, hogy észrevétlenül letörölhessem őket, de Emily azonnal utánam jött, lehet, hogy feltűnt neki, nem tudom.

Kellemesen meleg volt az este, Sarah Vaughan és a zenekar kiszűrődött a teraszra. Most jobban ragyogtak a csillagok, mint korábban, és a környék fényei még mindig úgy csillogtak, mint az éjszakai égbolt folytatása.

– Szeretem ezt a dalt – szólalt meg Emily. – Gondolom, erre sem emlékszel. De ha nem is emlékszel, táncolni azért tudsz rá, ugye?

– Igen, azt hiszem.

– Olyanok lehetnénk, mint Fred Astaire meg Ginger Rogers.

– Igen, olyanok.

Letettük a poharainkat a kőasztalra, és táncolni kezdtünk.

Nem táncoltunk különösebben jól – folyton összekoccant a térdünk –, de magamhoz szorítottam Emilyt, és az érzéseimet betöltötte a ruhája, a haja, a bőre tapintása. Most, hogy így átöleltem, megint feltűnt, milyen sokat hízott.

– Igazad van, Raymond – súgta a fülembe. – Charlie-val nincs semmi baj. Rendbe kéne hoznunk a dolgainkat.

– Igen. Azt kéne.

– Jó barát vagy, Raymond. Mihez kezdenénk nélküled?

– Örülök, ha jó barát vagyok. Mert másban nemigen vagyok jó. Sőt igazából elég használhatatlan vagyok.

Hirtelen ütést éreztem a vállamon.

– Ne mondd ezt – suttogta Emily. – Ne beszélj így. – Pillanatnyi szünet után megismételte: – Olyan jó barát vagy, Raymond.

Ez Sarah Vaughan 1954-es „April in Paris”-felvétele volt, Clifford Brown játszott trombitán. Így hát tudtam, hogy hosszú lesz, legalább nyolc percig tart. Örültem neki, mert tudtam, hogy ha vége lesz ennek a számnak, nem táncolunk tovább, hanem bemegyünk, és megesszük a ragut. És még az is lehet, hogy Emily átgondolja, amit a noteszével tettem, és arra jut, hogy nem is olyan jelentéktelen kis bosszúságról van szó. Ki tudja? De pár percig legalább még biztonságban voltunk, és tovább táncoltunk a csillagos ég alatt.

TODERO ANNA FORDÍTÁSA

A MALVERNI DOMBVIDÉK

A tavaszt Londonban töltöttem, és bár nem értem el az összes célomat, végeredményben izgalmas időszak volt. De ahogy egymás után suhantak el a hetek, és egyre közeledett a nyár, lassan visszatért régi nyughatatlanságom. Például kezdtem kissé rettegni attól, hogy netán megint belefutok valamelyik régi egyetemi barátomba. Miközben a Camden Town környékén bolyongtam vagy a West End-i zeneáruházakban böngésztem a CD-eket, amelyeket nem engedhettem meg magamnak, már így is túl sokan bukkantak fel és érdeklődtek, hogyan boldogulok, mióta otthagytam az egyetemet, hogy „megcsináljam a szerencsém”. Nem mintha szégyelltem volna elmondani, mi mindennel foglalkoztam. Csak éppen – egy-két kivételtől eltekintve – egyikük sem bírta felfogni, mi számított „sikeres” pár hónapnak számomra a pályám ezen szakaszában.

Amint mondtam, nem értem el minden célt, amit kitűztem magam elé, de ezek különben is inkább afféle hosszú távú tervek voltak. És az összes meghallgatás, még a legrémesebb is, felbecsülhetetlen értékű tapasztalatot jelentett. Csaknem mindenhol magammal vittem valamit – valamit, amit megtudtam a londoni zenei életről vagy általában a zeneiparról.

Némelyik meghallgatás kifejezetten professzionális volt. Ilyenkor egy raktárépületben vagy átalakított garázsban

találtam magam, és jelen volt egy menedzser vagy valamelyik zenekari tag barátnője, aki felírta a nevemet, megkért, hogy várjak, teával kínált, mialatt a szomszédos helyiségből átdübörgött a hol leálló, hol újra belelendülő zenekar hangja. De a meghallgatások többsége jóval zűrösebb körülmények közt zajlott. Amikor meglátja az ember, hogyan intézi a zenekarok zöme az ilyen dolgokat, igazság szerint könnyen belátja, miért ütött az egész londoni zenei szcéna végórája. Gyakran előfordult, hogy jellegtelen városszéli sorházak előtt gyalogoltam el, felcipeltem az akusztikus gitáromat a lépcsőn, és beléptem egy áporodott levegőjű lakásba, ahol matracok és hálósákok heverték a földön, rajtuk magukban motyogó zenekari tagok, akik alig néztek a szemembe. Miközben énekeltem és gitároztam, ők üres tekintettel bámultak rám, míg egyikük véget nem vetett a dolognak, mondván:

– Na igen. Azért kösz, de ez nem igazán a mi műfajunk.

Hamar rájöttem, hogy ezeket a srácokat többnyire elég kínosan érinti ez az egész meghallgatási céció, és ha más dolgokról beszélgetek velük, sokkal oldottabban viselkednek. Ilyenkor szedtem össze mindenféle hasznos információt: hol vannak az érdekes klubok, milyen más bandák keresnek gitárost. Néha csak egy tippet kaptam, milyen új számmal próbálkozzak. De amint mondtam, sosem távoztam üres kézzel.

Általában véve tetszett a játékom, és sokan mondták, hogy többszólamú részeknél háttérénekesnek is jó lennék. De hamar kiderült, hogy van két tényező, ami ellenem szól. Az egyik az, hogy nincs saját felszerelésem. Sok együttes olyan embert keres, akinek van elektromos gitárja, erősítője, hangszórója, sőt lehetőleg szállítóeszköze is, ami minden fellépésüknél

rendelkezésre áll. Én meg gyalog jártam, egy elég ócska akusztikus gitárral. Úgyhogy bármennyire is tetszett nekik a ritmusérzésem vagy a hangom, kénytelenek voltak elutasítani. Ez még rendben is lenne.

Jóval nehezebben tudtam elfogadni a másik fő akadályt – amely, meg kell mondanom, hatalmas meglepetésként ért. Az volt a gond velem, hogy magam írom a számaimat. Alig akartam elhinni. Ott állok valami koszos lakásban, játszom egy csomó üres arcnak, és a végén, tizenöt vagy akár harminc másodpercig is tartó csönd után egyikük gyanakvó hangon megkérdezi:

– És ez kinek a száma volt?

És amikor megmondtam, hogy az enyém, már láttam, ahogy leereszkedik a redőny. Kis vállvonogatás következett, fejcsóválás, sunyi mosolyok, aztán jött az elutasító vállveregetés.

Amikor már sokadszorra ismétlődött meg, annyira elkecserekedtem, hogy azt mondtam:

– FigyeljeteK, én ezt nem értem. Örökre kísézőzenekar akartok maradni? De még ha így is van, szerintetek a többi dal honnan jön? Igen, talált, süllyedt. Megírja őket valaki!

A srác azonban, akihez beszéltem, üres tekintettel meredt rám, aztán így felelt:

– Ne szívd mellre, haver. De az a helyzet, hogy annyi pöcs szaladgál a világban, aki dalokat ír.

Ennek az egész londoni zenei életet átható vélekedésnek az ostobasága győzött meg arról, hogy van valami, ha nem is végletesen rothadt, mindenesetre rendkívül sekélyes és hiteltelen abban, ami itt folyik a legalsó szinten, ez pedig kétségkívül azt tükrözi, ami általában véve a zeneiparban

történik, a ranglétra összes fokán.

Ez a felismerés és az a tény, hogy a nyár közeledtével lassan kifogytam a helyekből, ahol meghúzhattam magam, azt sugallta, hogy bármilyen elbűvölőnek találom is Londont – az egyetemi idők ehhez képest szürkének tűntek –, nem árt, ha egy időre elhagyom a várost. Így hát felhívtam a nővéremet, Maggie-t, aki a férjével egy kis kávézót vezet odafent a malverni dombvidéken, és megszületett a döntés, hogy a nyarat náluk töltöm.

Maggie négy évvel idősebb nálam, és folyton aggódik értem, ezért tudtam, helyeselni fogja, hogy ellátogatok hozzájuk. Nyilván annak is örült, hogy némi segítségre számíthat. Amikor azt mondom, hogy a kávézója a malverni dombvidéken van, nem úgy értem, hogy Great Malvernben vagy az A út mentén, hanem szó szerint fent a dombok között. Magában álló, régi viktoriánus ház, nyugat felé néz, úgyhogy szép időben az ember akár a teraszon is elfogyaszthatja a teáját meg a süteményét, ahonnan ellátni egészen Herefordshire-ig. Maggie és Geoff télen kénytelen bezárni a helyet, de nyáron mindig nagy a forgalom, főleg helyiek jönnek – akik úgy száz méterrel lejjebb, a Nyugat-Anglia parkolóban teszik le a kocsijukat, és szandálban, virágos ruhában, zihálva másznak fel az ösvényen –, meg térképpel és komoly felszereléssel ellátott túrázó csapatok.

Maggie megmondta, nem engedhetik meg maguknak, hogy fizetést adjanak, amit csöppet sem bántam, mert azt jelentette, nem várják el tőlem, hogy beleszakadjak a munkába. Mindazonáltal, miután szállást és teljes ellátást kaptam, hallgatólagosan úgy állapotunk meg, hogy én leszek a

személyzet harmadik tagja. Egy kicsit zavaros volt a helyzet, és úgy láttam, Geoff eleinte nem tudta eldönteni, rugdosson-e, hogy szorgalmasabban dolgozzak, vagy – mintha csak vendég volnék – mentegetőzzön, amiért egyáltalán dolgoztat. De azután hamar kialakult a dolgok rendje. A munka elég könnyű volt – különösen a szendvicskészítés ment jól –, néha még emlékeztetnem is kellett magamat, mi volt a legfőbb célom, amikor elvonultam vidékre: egy sor vadonatúj dalt akartam írni, hogy azután ősszel felkészülten térjek vissza Londonba.

Korán kelő természet vagyok, de hamar felfedeztem, hogy a kávézóban a reggeli kész rémálom: minden vendég másképp kéri a tojást, a pirítóst, közben meg minden szétfő. Úgyhogy tizenegy óra előtt soha nem mentem le. Mialatt odalent zajlott a hangos csörömpölés, én kitártam a szobámban az ablakfülke nagy ablakát, felültem a széles párkányra, és a mérföldekre elnyúló tájat nézve gitároztam. Érkezésem után többször is sikerült kifejezetten derűs reggeleket kifognom, és mennyei érzés volt ott ülni, mintha a végtelenbe látnék, amikor pedig a húrokat pengettem, a hang a vidék legtávolabbi sarkába is elhatolt. Csak amikor megfordultam és kidugtam a fejem az ablakon, akkor láttam rá felülről a kávézó teraszára, s akkor érzékeltem a kutyákkal, babakocsikkal jövő-menő emberek forgatagát.

Nem volt számomra idegen ez a táj. Maggie-vel alig pár mérföldre innen nőttünk fel, Pershore-ban, és a szüleink sokszor vittek kirándulni minket a dombvidékre. De akkoriban nem nagyon voltam oda a környékért, és mihelyt elég nagy lettem, többé nem voltam hajlandó velük menni. Azon a nyáron viszont úgy éreztem, ez a földkerekség legszebb helye, én pedig

sok tekintetben a dombvidékről származom, és oda is tartozom. Talán ahhoz volt valami köze a dolognak, hogy a szüleink különváltak, és a fodrásszattal szemközti szürke kis ház már jó ideje nem volt a „mi” házunk. Mindenesetre ekkor már nem a gyerekkoromat végigkísérő klausztrofóbia töltött el, hanem a környék iránti szeretet, sőt nosztalgia.

Azon kaptam magam, hogy szinte mindennap a dombokat járom. Olykor, ha biztos lehettem benne, hogy nem fog esni, a gitáromat is magammal vittem. Különösen a dombság északi végében magasodó Table Hillt és End Hillt kedveltem, amelyeket többnyire elkerültek a kirándulók. Sokszor órákig ültem ott a gondolataimba merülve anélkül, hogy egy teremtet lélekkel találkoztam volna. Olyan volt, mintha csak ekkor fedeztem volna fel a dombokat, és szinte a nyelvemen éreztem az elmémbe feltoluló új dalok ízét.

Amikor a kávézóban dolgoztam, más volt a helyzet. Salátakészítés közben sokszor meghallottam egy hangot, vagy megláttam egy arcot a pult túloldalán, és máris visszazökkentem korábbi életembe. Megjelentek a szüleim régi barátai, és kifaggattak, mivel foglalkozom mostanság, nekem pedig blöffölnöm kellett, míg végre békén nem hagytak. Általában ilyesmit mondtak búcsúzóul:

– Hát, legalább lefoglalod magad valamivel – biccentettek a szeletelt kenyér meg a paradicsomok felé, aztán visszatotyogtak az asztalukhoz a csészealjra egyensúlyozott csészéjükkel. Vagy egy régi iskolatárs bukkant fel, és nekiállt szónokolni az új, „egyetemi” hangján, mondjuk, ékes szaknyelven ízekre szedte a legújabb Batman-filmet vagy elmélkedni kezdett a világban tapasztalható szegénység valós okairól.

Igazából egyik sem zavart különösebben. Sőt némelyik látogatónak szívből örültem. De volt valaki, aki belépett a kávézóba azon a nyáron, s mihelyt megláttam, megfagyott az ereimben a vér, csakhogy mire eszembe jutott, hogy kimenekülhetnék a konyhába, már észrevett.

Mrs. Fraserről van szó – vagyis Fraser bosziról, ahogy régen hívtuk. Azonnal ráismertem, amikor betoppant egy sáros kis buldoggal. Legszívesebben rászóltam volna, hogy kutyát hozni tilos, de mások is bejöttek kutyával, amikor elvitték a pultról a rendelésüket. Fraser boszi az egyik tanárom volt a pershore-i iskolában. Szerencsére nyugdíjba ment, mielőtt végzős lettem, de az emlékeimben az egész iskolai pályafutásomra rávetül az árnyéka. Úgy általában véve nem volt annyira rossz az iskola, de ő már kezdettől fogva rám szállt, és amikor az ember mindössze tizenegy éves, nemigen tudja megvédeni magát az ilyen emberektől. Az efféle torz lelkű tanárok szokásos trükkjeit alkalmazta: az órákon pont olyan kérdéseket tett fel, amelyekről érezte, hogy nem tudok rájuk válaszolni, aztán felállított, és nevetség tárgyává tett. Később finomabb módszerekre tért át. Emlékszem, tizennégy éves voltam, és egy Mr. Travis nevű új tanár viccelődött velem az osztályban. Nem kicsúfolt, hanem úgy viselkedett, mintha egyenlők volnánk, az osztály meg nevetett, és ez jólesett nekem. De pár nappal később a folyosón mentem, és Mr. Travis pont szembejött, és *ővele* beszélgetett, és amikor odaértem hozzájuk, a boszi megállított, és elkezdett szapulni valami házi feladat vagy ilyesmi miatt. A lényeg, hogy ezt azért tette, hogy Mr. Travis tudja, én amolyan „bajkeverő” vagyok; hogy ha az új tanár netán egyetlen pillanatra is azt gondolta volna, hogy a

rendes fiúk közé tartozom, tudja, hogy tévedésben van. Talán azért viselkedett így a boszi, mert öreg volt, nem tudom, de a többi tanár valahogy sosem látott át rajta. Minden szavát szentírásnak vették.

Amikor Fraser boszi aznap belépett a kávézóba, nyilvánvaló volt, hogy megismert, de nem mosolygott rám, és nem is szólított a nevemen. Egy csésze teát kért, meg egy csomag töltött kekszet, aztán kivitte a teraszra. Azt gondoltam, ennyi volt. De kisvártatva megint bejött, letette az üres csészéjét meg a csészealjat a pultra, és azt mondta:

– Miután nem szokásotok leszedni az asztalokat, kénytelen voltam magam behozni.

A pillantása a normálisnál két-három másodperccel tovább időzött el rajtam – a régi „a-legszívesebben-agyoncsapnálak”-nézése –, azután távozott.

Teljes erővel visszatért a vén sárkány iránti gyűlöletem, és mire Maggie pár perccel később lejött, már forrt bennem a düh. A nővérem azonnal észrevette, és megkérdezte, mi a baj. A teraszon ült néhány vendég, de bent nem volt senki, úgyhogy ordítani kezdtem, és mindenféle sértő, de megérdemelt jelzővel illettem Fraser boszit. Maggie azt mondta, nyugodjak meg, aztán hozzátette:

– Egyébként már nem tanít senkit. Már csak egy szomorú öreg hölgy, akit elhagyott a férje.

– Nem csodálom.

– De azért igazán sajnálhatnád egy kicsit. Pont mikor azt hitte, hogy végre kiélvezheti a nyugdíjas éveit, a férje elpályázott egy fiatalabb nővel. És most egyedül kell vezetnie azt a panziót, ami állítólag egy romhalmaz.

Ez végtelenül felvidított. Nemsokára megfeledkeztem Fraser bosziról, mert bejött egy csoport, és rengeteg tonhalas szendvicset kellett készítenem. De pár nap múlva, amikor Geoff-fel társalogtam a konyhában, megtudtam néhány további részletet; például azt, hogyan távozott a titkárnőjével a negyvenes éveiben járó férj; meg hogy kezdetben egész sikeres volt a szállodájuk, de most mindenhol azt beszélnek, hogy a vendégek visszakövetelik a pénzüket, vagy pár órával az érkezés után kijelentkeznek. Én csak egyszer láttam azt a helyet, amikor segítettem Maggie-nek az árubeszerzésben, és elhajtottunk előtte. Fraser boszi szállodája közvetlenül az Elgar-útvonalon helyezkedett el, tekintélyes méretű, gránitból épült ház volt, rajta hatalmas tábla „Malvern fogadó” felirattal.

De nem akarok túl sokat foglalkozni Fraser boszival. Szó sincs róla, hogy folyton ő meg a szállodája járna az eszemben. Csak azért említem meg itt ezt az egészet, mert köze van ahhoz, ami később történt, miután Tilo és Sonja bejött a kávézóba.

Geoffnek aznap Great Malvernben akadt dolga, úgyhogy Maggie-vel ketten tartottuk a frontot. A forgalmas ebédidőn már túl voltunk, de amikor a káposztazabálók beléptek, még mindig bőven akadt tennivalónk. Mihelyt meghallottam az akcentusukat, már be is kattant a fejemben, hogy „káposztazabálók”. Ez nem rasszizmus volt a részemről. Ha az ember ott áll a pult mögött, és meg kell jegyeznie, ki az, aki nem kér céklát, kinek kell még több kenyér, ki rendelt mit, és az melyik számlára megy, akkor akaratlanul is karakterekké változtatja a vendégeket, nevet ad nekik, kiemeli a fizikai jellegzetességeiket. A Szamárképű sajtos kenyeret kért és két kávé. A tonhalas-majonézes bagett Winston Churchillnek meg

a feleségének lesz. Mindig így csináltam. Úgyhogy Tilo és Sonja lettek a „káposztazabálók”.

Nagyon meleg volt aznap délután, de a vendégek – angolok lévén – általában ennek ellenére kiültek a teraszra. Néhányan még csak nem is a napernyők alatt foglaltak helyet, hogy aztán pecsenyevörösre égesse őket a nap. De a káposztazabálók inkább bent ültek le, az árnyékban. Bő, teveszőr színű nadrág volt rajtuk, edzőcipő és póló, de valahogy mégis jól öltözöttnek tűntek, amint az gyakran előfordul a kontinensről érkezett emberekkel. Úgy véltem, hogy a negyvenes éveikben, esetleg az ötvenes éveik elején járhatnak – ekkor még nem sok figyelmet szenteltem nekik. Halk beszélgetés közepette fogyasztották az ebédjüket, látszólag semmiben sem különböztek a többi barátságos, középkorú európai pártól. Egy idő után a férfi felállt, és járkálni kezdett a helyiségben. Hosszan ácsorgott egy kifakult fénykép előtt, amelyet Maggie akasztott ki a falra, és a házat ábrázolta 1915-ben. Azután a férfi kinyújtózott, és megszólalt:

– Olyan gyönyörű ez a vidék! Nekünk Svájcban sok szép hegyünk van. De ez itt más. Ezek dombok. Úgy is hívják őket, hogy dombok. Kedvesek, barátságosak, megvan a maguk bája.

– Á, szóval önök svájciak – vette elő Maggie az udvarias hangját. – Mindig is szerettem volna eljutni oda. Olyan csodás lehet: az Alpok, a drótkötélpályák.

– Hogyne, rengeteg szépség van az országunkban. De ezt a helyet itt valami sajátos báj jellemzi. Már régen el akartunk látogatni Angliának ebbe a részébe. Sokat beszéltünk róla, és most végre itt vagyunk! – mondta a férfi szívből jövő nevetés kíséretében. – Micsoda boldogság!

– Ez nagyszerű – felelte Maggie. – Remélem, jól érzik magukat. Soká maradnak?

– Még három napunk van, azután vissza kell mennünk dolgozni. Azóta vágyunk ide, hogy évekkal ezelőtt láttunk egy kiváló dokumentumfilmet Elgarról. Elgar nyilvánvalóan szerette ezt a dombvidéket, keresztül-kasul bejárta kerékpáron. És most végre itt vagyunk!

Maggie pár percig elcsevegett vele arról, merrefelé jártak már Angliában, felhívta a figyelmüket, hogy mi mindent nézzenek meg a környéken, csupa olyasmi került szóba, amiről az ember a turistákkal szokott beszélgetni. Rengetegszer hallottam már, és én is többé-kevésbé gépiesen fel tudtam idézni mindezt, úgyhogy kezdett elkalandozni a figyelmem. Csak annyi jutott el az agyamig, hogy a káposztazabálók valójában svájciak, és hogy bérelt kocsival utazgatnak. A férfi egyre csak azt hajtogatta, milyen pompás hely Anglia, és milyen kedves mindenki, és harsányan hahotázott, valahányszor Maggie valami kicsit is vicces megjegyzést tett. De amint mondtam, elkalandozott a figyelmem, azt gondoltam, hogy ez is csak egy unalmas házaspár. Csak pár perc múlva kezdtem újra odafigyelni, amikor észrevettem, hogy a férfi mindenáron be akarja vonni a feleségét a társalgásba, az meg csak hallgat, beletemetkezik az útikönyvébe, és úgy viselkedik, mintha nem is hallaná a beszélgetést. Ekkor néztem meg őket alaposabban.

Mindkettejük bőre egyenletesen, természetesen napbarnított volt, nem úgy, mint a teraszon ülő, leginkább főtt rákra emlékeztető helyieké, és korukat meghazudtolóan karcsúak és sportosak voltak. A férfi haja már őszülni kezdett, de dús maradt és ápolt, bár valami hetvenes évekbeli stílus jellemezte,

olyasmi, mint az ABBA-fiúké. A nő haja szőke volt, már-már hófehér, az arca pedig szigorú. Szép idős asszonynak mondta volna az ember, ha nincsenek a szája körül azok a mélyen bevésődött, apró ráncok. Tehát a férj, amint mondtam, megpróbálta bevonni a feleségét a társalgásba.

– Természetesen a feleségem nagyon szereti Elgart, úgyhogy szívesen felkeresné a szülőházát.

Csönd.

Vagy:

– Be kell vallanom, én nem rajongok Párizsért. Sokkal jobban kedvelem Londont. De Sonja, nos, ő imádja Párizst.

Semmi.

Valahányszor a férfi ilyesmit mondott, a sarokban ülő felesége felé fordult, és Maggie is kénytelen volt arrafelé fordítani a tekintetét, de a nő fel sem pillantott a könyvéből. A férfit ez láthatólag nem zavarta különösebben, és kedélyesen mondta tovább a magáét. Azután megint nyújtózkodott egyet, és azt mondta:

– Bocsásson meg, de azt hiszem, most talán kimennék egy percre, és gyönyörködnék a csodás tájban!

Kiment, és láttuk, hogy átvág a teraszon. Azután eltűnt a szemünk elől. A feleség még mindig az útikönyvét olvasta a sarokban. Maggie kis idő múltán odament, és nekiállt leszedni az asztalt. A nő tudomást sem vett róla, míg a nővérem fel nem emelt egy tányért, amelyen még ott maradt egy falatnyi zsömle. Akkor hirtelen lecsapta a könyvét, és a szükségesnél jóval hangosabban megszólalt:

– Még nem végeztem!

Maggie elnézést kért, és otthagya a nőt a zsömledarabjával –

amihez egyébként hozzá se nyúlt. Maggie rám pillantott, miközben elment mellettem, én pedig megvontam a vállam. Ezután a nővérem nagyon kedvesen megkérdezte a nőt, kér-e még valamit.

– Nem. Nem kérek semmit.

Éreztem a hangján, hogy jobb lenne, ha békén hagynánk, de Maggie-nél ez már afféle reflex. Megkérdezte, mintha tényleg kíváncsi lenne rá:

– Minden rendben volt?

A nő öt-hat másodpercig tovább olvasott, mintha meg se hallotta volna. Azután ismét letette a könyvét, és a nővéremre meredt.

– Ha már így megkérdezte – szólalt meg –, megmondom. Az étellel nem volt semmi gond. Jobb volt, mint sok rémes helyen errefelé. Viszont harmincöt percet vártunk arra, hogy végre megkapjunk egy szendvicset meg egy salátát. Harmincöt percet.

Csak most vettem észre, hogy a nő arca vörös a dühtől. Nem az a fajta düh volt ez, ami hirtelen támad, aztán elszivárog. Nem, pontosan láttam, hogy ebben a nőben már jó ideje izzik a harag. Az a fajta harag, amelyik ránk tör, aztán beáll egy szintre, mint valami kellemetlen fejfájás, sosem éri el a csúcspontját, és nem is akar igazán kitörni. Maggie a maga kiegyensúlyozott természetével nem ismerte fel a tüneteket, és valószínűleg azt gondolta, hogy a nő többé-kevésbé racionális okok miatt panaszodik. Mentegetőzni kezdett:

– Tudja, amikor olyan sok a vendég, mint az előbb...

– Gondolom, mindennap így megy, nem? Vagy tévedek? Nyáron, ha szép az idő, mindennap ilyen sok a vendég, nem? Akkor miért nem készülnek fel rá? Mindennap ez történik,

mégis meglepetésként éri magukat. Ezt akarja elhíttetni velem?

A nő a nővéremre meredt, de amint kiléptem a pult mögül, hogy odaálljak Maggie mellé, rám siklott a tekintete. Talán az arckifejezésem tette, mindenesetre láttam, hogy a dühe még pár fokkal magasabbra szökik. Maggie megfordult, rám nézett, aztán finoman megpróbált arrébb tolni, de én nem hagytam, és a nőre szegeztem a tekintetemet. Azt akartam, hogy tudja, ebben a vitában nem csak ők ketten vesznek részt. Isten tudja, mi lett volna a dologból, de ebben a pillanatban visszajött a férj.

– Micsoda pompás kilátás! Pompás kilátás, pompás ebéd, pompás ország!

Vártam, hogy érzékelje, mibe sétált bele, de még ha észre is vette, nem adta jelét, hogy hatással lenne rá. Rámosolygott a feleségére, és azt mondta neki angolul – feltehetőleg a mi kedvünkért:

– Sonja, ezt meg kell nézned. Sétálj csak el a keskeny ösvény végéig!

A nő németül válaszolt valamit, majd visszatért a könyvéhez. A férfi közelebb lépett hozzánk, és így szólt:

– Azt fontolgattuk, hogy átmegyünk autóval Walesbe ma délután. De ez a maguk malverni dombvidéke olyan gyönyörű, hogy szerintem inkább itt töltjük a nyaralásunkból hátralévő három napot. Ha Sonja beleegyezik, én végtelenül boldog leszek.

A feleségére pillantott, aki megvonta a vállát, és megint mondott valamit németül, amin a férfi elnevette magát a szokásos harsány, őszinte nevetésével.

– Helyes! Beleegyezett! Akkor ez eldőlt. Nem megyünk Walesbe. Itt maradunk a környéken a következő három napra!

Ránk vigyorgott, Maggie pedig mondott valami biztatót. Megkönnyebbülten nyugtáztam, hogy a nő elteszi a könyvét, és indulni készül. A férfi is odament az asztalhoz, felemelt egy kis hátizsákot, és a vállára vetette. Azután ezt mondta Maggie-nek:

– Azon gondolkoztam, nem tudna-e ajánlani a közelben valami kisebb szállodát. Ne legyen különösebben drága, csak kényelmes és barátságos. És ha lehet, legyen benne valami jellegzetesen angol!

Maggie egy kicsit zavarba jött, és válasz helyett valami értelmetlen kérdést tett fel, ilyesmit:

– És pontosan milyen helyre gondolt?

De én gyorsan közbeszóltam:

– A környéken a legjobb hely Mrs. Fraser szállodája. A Worcesterbe vezető út mellett található. Malverni fogadó a neve.

– Malverni fogadó! Pont ez kell nekünk!

Maggie helytelenítően fordult el, és úgy tett, mintha lefoglalná az asztalok leszedése, miközben én részletesen elmagyaráztam nekik, hogyan találják meg Fraser boszi szállodáját. Azután a pár távozott, a férfi széles mosollyal mondott köszönetet, a nő hátra sem nézett.

A nővérem lemondó pillantást vetett rám, és a fejét csóválta. Én elnevettem magam, és azt mondtam:

– Be kell ismerned, hogy ez a nő meg Fraser boszi igazán megérdemlik egymást. Ezt a lehetőséget egyszerűen nem lehetett kihagyni.

– Örülök, hogy ilyen jól szórakozol – mondta Maggie, miközben átvágott mellettem a konyha felé menet. – De nekem itt kell élnem.

– És akkor mi van? Figyelj, a káposztazabálókat úgyse látod többé. Ha pedig Fraser boszi megtudja, hogy a hozzánk betérő turistáknak ajánlgatjuk a szállodáját, nem fog szemrehányást tenni, nem igaz?

Maggie a fejét ingatta, de ezúttal halvány mosoly ült az arcán.

Ezután elcsöndesedett a kávézó, majd visszajött Geoff, úgyhogy felmentem, mert úgy éreztem, bőven megtettem a kötelességemet. A szobámban kiültem az ablakba a gitárommal, és egy darabig belemerültem egy félig kész dalba. De rövidesen – mintha csak egyetlen pillanat telt volna el közben – meghallottam, hogy odalent megkezdődik a délutáni csúcs. Tudtam, hogy ha komolyra fordul a helyzet, mint ahogy többnyire így volt, Maggie képes, és megkér, hogy menjek le – ami igazán nem lenne szép tőle, tekintve, hogy mennyi mindent csináltam már aznap. Arra a döntésre jutottam hát, hogy akkor járok a legjobban, ha kilopózom a dombok közé, és ott folytatom a munkát.

Sikerült kisurrannom a hátsó ajtón anélkül, hogy bárkivel összefutottam volna, és azonnal elöntött az öröm, hogy a szabadban lehetek. Kutya meleg volt, ráadásul a gitárt is cipelnem kellett, jólesett hát a szellő.

Egy bizonyos hely felé tartottam, amelyet az előző héten fedeztem fel. Először fel kellett mászni egy meredek csapáson a ház mögött, aztán pár percig gyalogolni egy emelkedőn, amely közvetlenül odavitt a padhoz. Gondosan választottam ki a helyet, nemcsak a fantasztikus kilátás vonzott, hanem az is, hogy nem valamelyik útkereszteződésnél volt, ahol bármikor felbukkanhat egy fáradtságtól támolygó család kimerült

gyerekekkel, és leülhetnek mellém. Ugyanakkor nem volt teljesen kihalt, időnként arra járt egy-egy túrázó, és odakiáltott, hogy „Jó napot!”, ahogy szokták, netán még valami szellemes megjegyzést is tett a gitáromra, de közben egy pillanatra sem állt meg. Ez egyáltalán nem zavart. Olyan volt, mintha közönség előtt játszanék, de mégsem, és ezzel megadta azt a kis pluszt a képzeletemnek, amire szüksége volt.

Úgy fél órája ülhettem a padomon, amikor felfigyeltem rá, hogy két túrázó, aki már a szokásos rövid köszönéssel elhaladt előttem, most pár méterre megáll, és engem bámul. Ez eléggé idegesített, úgyhogy kissé gúnyosan odavetettem:

– Jól van, nem kell pénzt dobni a tokba.

Válaszul harsány, szívből jövő nevetés hallatszott, amelyre azonnal ráismertem. Amikor felnéztem, már láttam is, hogy a káposztazabálók elindultak visszafelé, a pad irányába.

Átvillant az agyamon a lehetőség, hogy már jártak Fraser boszínál, rájöttek, hogy jól átvertem őket, és most be akarják nyújtani a számlát. De ekkor megláttam, hogy nemcsak a férfi mosolyog vidáman, hanem a nő is. Megálltak előttem, és mivel ekkor már lemenőben volt a nap, egy pillanatig csak két sziluettet láttam, mögöttük a hatalmas délutáni éggel. Azután közelebb jöttek, és észrevettem, hogy mindketten a gitáromat bámulják – amelyen tovább játszottam – valamiféle boldog ámulattal, ahogy a kisbabákat nézik az emberek. Még meglepőbb volt, hogy a nő a lábával ütötte a taktust. Zavarba jöttem, és abbahagytam.

– Ejnye, folytassa! – mondta a nő. – Igazán jól játszik.

– Igen – vette át a szót a férj –, csodálatos! Már messziről hallottuk. Ott voltunk fent – mutatta –, azon a hegygerincen, és

egyszer csak azt mondtam Sonjának, hogy valami zenét hallok.

– Meg éneklést – folytatta a nő. – Mondtam Tilónak, hogy figyelj, itt valaki énekel. És igazam volt, nem? Az előbb még énekelt.

Egyszerűen nem tudtam elhinni, hogy ez a mosolygós nő ugyanaz, akivel annyira meggyűlt a bajunk ebédidőben, úgyhogy alaposan végigmértem őket, hátha nem is az a pár áll előttem. De ugyanaz a ruha volt rajtuk, és bár a férfi ABBA-frizuráját kissé összekócolta a szél, tévedésről szó sem lehetett. Ráadásul a következő pillanatban ezt mondta:

– Ha jól sejtem, maga az az úriember, aki felszolgált nekünk az ebédet abban az elbűvölő vendéglőben.

Igennel válaszoltam. Ekkor ismét a nő szólalt meg:

– Az a dallam, amit az előbb játszott. Már odafönt is hallottuk, arrafelé hozta a szél. Tetszett, ahogy minden sor végén leereszkedik.

– Köszönöm – feleltem. – Még nincs kész. Éppen dolgozom rajta.

– A saját szerzeménye? Akkor maga nagyon tehetséges lehet! Kérem, énekelje el újra azt a dallamot, úgy, ahogy az előbb.

– Tudja – mondta a férfi –, amikor majd lemezre veszi ezt a dalt, feltétlenül mondja meg a producernek, hogy pontosan *ilyen* hangzást akar. Mint ez! – mutatott a mögötte elterülő herefordshire-i tájra. – Feltétlenül mondja meg neki, hogy ilyen hangzásra, ilyen akusztikus környezetre van szüksége. Akkor a hallgatók ugyanolyannak fogják hallani a dalát, amilyenek mi hallottuk ma, amint felénk sodorta a szél, miközben lefelé sétáltunk a domboldalon...

– Csak egy kicsit tisztább hangzás kell persze – tette hozzá a

nő. – Különben a hallgatók nem értik majd a szöveget. De Tilo jól mondja. Kell lennie benne egy leheletnyi természetnek. Egy kis levegőnek, visszhangnak.

Már-már olyan elragadtatással beszéltek, mintha legalábbis egy új Elgarba botlottak volna a dombvidéken. Akaratlanul is rokonszenvezni kezdtem velük.

– Hát – mondtam –, miután a dal nagy részét idefönt írtam, nem csoda, ha van benne valami ebből a helyből.

– Igen, igen – bólogattak mindketten. Aztán a nő így szólt: – Ne legyen szégyenlős. Kérem, ossza meg velünk a zenéjét. Olyan csodásan szólt.

– Rendben – feleltem, és megpendítettem a húrokat. – Rendben, elénekelek maguknak egy dalt, ha tényleg ezt akarják. Nem ezt, mert még nem fejeztem be. Egy másikat. De ha itt állnak, és így fölém magasodnak, képtelen vagyok énekelni.

– Hát persze – mondta Tilo. – Milyen figyelmetlenek vagyunk! Sonja meg én annyiszor léptünk fel furcsa és nehéz körülmények között, hogy érzéketlenek lettünk más zenészek szükségleteire.

Körülnézett, azután letelepedett egy kiszáradt fűfoltra az ösvény mellett, nekem háttal, a kilátással szemben. Sonja biztató mosolyt küldött felém, majd leült a férje mellé. Tilo azonnal átkarolta a vállát, ő pedig nekidőlt, szinte úgy viselkedtek, mintha én már jelen se lennék, csupán édes kettesben gyönyörködnének a késő délutáni tájban.

– Oké, akkor kezdem – jelentettem be, és belevágtam a dalba, amellyel a meghallgatásokon kezdeni szoktam. A hangomat a horizont felé irányítottam, de a tekintetem folyton Tilóra és Sonjára tévedt. Az arcukat nem láttam, de abból, ahogy ott ültek

egymáshoz simulva, végtelen nyugalomban, arra következtettem, hogy élvezik, amit hallanak. Amikor a dal végére értem, széles mosollyal fordultak felém, és a tapsukat visszaverték a dombok.

– Fantasztikus! – mondta Sonja. – Micsoda tehetség!

– Pompás, pompás – lelkesedett Tilo.

Kissé zavarba jöttem, és úgy tettem, mintha belemerülnék a gitárpengetésbe. Amikor legközelebb felnéztem, még mindig a földön ültek, de időközben felém fordultak.

– Tehát maguk zenészek? – kérdeztem. – Úgy értem, *profi* zenészek?

– Igen – felelte Tilo –, azt hiszem, elmondhatjuk, hogy profik vagyunk. Duót alkotunk Sonjával. Szállodákban, éttermekben lépünk fel Európa legkülönbözőbb részein, de leginkább Svájcban és Ausztriában szeretünk dolgozni. Ebből élünk, úgyhogy igen, profik vagyunk.

– De elsősorban azért játszunk – szólt közbe Sonja –, mert hiszünk a zenében. Látom, hogy maga is így van ezzel.

– Ha már nem hinnék a zenémben – mondtam –, azonnal abbahagynám. – Azután hozzátettem: – Nagyon szeretnék profi zenésszé válni. Jó élet lehet.

– Ó, igen, jó élet – mondta Tilo. – Szerencsések vagyunk, hogy azt csinálhatjuk, amit csinálunk.

– Nézzék – szólaltam meg, talán kissé váratlanul. – Elmentek abba a szállodába, amiről beszéltem?

– Milyen udvariatlanok vagyunk! – kiáltott fel Tilo. – Annyira magával ragadott minket a zenéje, hogy elfelejtettük megköszönni. Igen, elmentünk, és pont ilyenre gondoltunk. Szerencsére még volt üres szobájuk.

– Pont olyan, amilyet akartunk – mondta Sonja. – Köszönjük. Ismét úgy tettem, mintha a húrok kötnék le minden figyelmemet. Azután csak úgy odavetettem:

– Most, hogy belegondolok, ismerek egy másik szállodát is. Azt hiszem, jobb, mint a Malverni fogadó. Szerintem jobban tennék, ha átköltöznének.

– De hát már berendezkedtünk – felelte Tilo. – Kipakoltuk a holminkat, és különben is, pont ez kell nekünk.

– Igen, de... Szóval az a helyzet, hogy amikor megkérdezték, milyen szállodát ajánlanék, még nem tudtam, hogy maguk zenészek. Azt hittem, bankárok vagy ilyesmi.

Mindkettőjükből kitört a nevetés, mintha valami képtelen tréfát hallottak volna. Aztán Tilo szólalt meg:

– Nem, nem, nem vagyunk bankárok. Bár sokszor gondoltuk már, hogy jó lenne!

– Azt akartam mondani – folytattam –, hogy az a másik szálloda sokkal alkalmasabb hely az ilyen művészelkeknél. Nem könnyű idegeneknek szállást ajánlani, ha nem tudjuk, milyen emberek.

– Kedves magától, hogy aggódik – mondta Tilo. – De kérem, ne izgassa magát emiatt. A szállásunk tökéletes. Különben is, az emberek nem olyan különbözőek. Bankárok, zenészek, végeredményben mind ugyanazt akarjuk az élettől.

– Tudod, erről azért nem vagyok meggyőződve – szólalt meg Sonja. – Az a helyzet, hogy például ifjú barátunk nem banki állást keres. Másféle álmai vannak.

– Lehet, hogy igazad van, Sonja. Mindenesetre a jelenlegi szállodánk tökéletesen megfelelő.

A húrok fölé hajoltam, és egy másik dallamot kezdtem

gyakorolni. Pár másodpercig egyikünk sem szólt. Azután megkérdeztem:

– És maguk milyen zenét játszanak?

Tilo vállat vont.

– Sonjával jó néhány hangszeren játszunk. Mindketten zongorázunk. Én imádom a klarinétot. Sonja kiváló hegedűs, és nagyszerű énekes is. Talán a mi hagyományos svájci népzeneiket szeretjük leginkább előadni, de kortárs modorban. Időnként már-már radikális modorban. A hasonló úton járó nagy zeneszerzők munkásságából merítünk ihletet. Janáčekre gondolok például. Vagy a maguk Vaughan Williamsére.

– De mostanában – vette át a szót Sonja – nem nagyon játszunk ilyen zenét.

Egymásra néztek, és úgy éreztem, hogy van némi feszültség a pillantásukban. Azután Tilo arcára visszatért a szokásos mosoly.

– Igen, amint Sonja rámutatott, a való világban leginkább azt kell játszunk, ami feltehetőleg a legjobban tetszik a közönségünknek. Úgyhogy sok slágert játszunk. A Beatlestől, a Carpenterstől. Meg újabb számokat is. Ez nekünk tökéletesen megfelel.

– És mi a helyzet az ABBA-val? – csúszott ki a számon, de rögtön meg is bántam. Tilo azonban láthatólag nem érezte gúnyosnak a kérdést.

– Igen, szoktunk játszani ABBA-számokat is. A „Dancing Queen”-t. Annak mindig sikere van. Sőt a „Dancing Queen”-ben én is beszállok a második szólamba. Rémes hangom van, kérdezze csak meg Sonját. Úgyhogy ezt a számot csak olyankor játsszuk, amikor a közönség éppen az étkezés közepénél tart, és

így esélye sincs rá, hogy elmeneküljön!

Szokás szerint kitört belőle a harsány nevetés, és Sonja is felnevetett, bár nem olyan hangosan. Ekkor elszáguldott mellettünk egy szörfruhára emlékeztető fekete kezeslábasba bújt biciklista, és egy darabig mindannyian a viharos sebességgel távolodó alakot néztük.

– Egyszer jártam Svájcban – szólaltam meg végül. – Néhány éve, nyáron. Interlakenben. Az ifjúsági szállóban laktam.

– Á, igen, Interlaken. Gyönyörű hely. Vannak svájciak, akik csak gúnyolódnak rajta. Azt mondják, a turistáknak épült. De Sonjával szeretünk ott fellépni. Sőt mondhatom, Interlakenben játszani egy nyári estén, a világ minden tájáról érkezett boldog embereknek, az igazán csodás. Remélem, jól érezte ott magát.

– Igen, remek volt.

– Van egy étterem Interlakenben, ahol minden nyáron fellépünk párszor. Az étterem ponyvateteje alatt adjuk elő a műsorunkat, szemben az asztalokkal, amik persze az ilyen estéken kint vannak a szabadban. És miközben játszunk, látjuk az összes turistát, amint esznek és beszélgetnek a csillagos ég alatt. És a turistákon túl látjuk a széles mezőt, ahol napközben siklóernyősök szállnak le, de este a Höheweg lámpái világítják meg. És ha távolabbra kalandozik a tekintetünk, a mezőn túl ott az Alpok. Az Eiger, a Mönch, a Jungfrau körvonalai. És a levegő olyan kellemesen langyos, és megtelik a zenénkkel. Mindig kiváltságnak érzem, hogy ott lehetünk. Azt gondolom: igen, jó ezt csinálni.

– Abban az étteremben – szólalt meg Sonja – tavaly az üzletvezető kívánságára tetőtől talpig népviseletben kellett fellépünk, a legnagyobb hőségben is. Nagyon kényelmetlen

volt, mondtuk is, hogy mire jó ez? Minek kell vastag mellényt meg sálat, sapkát viselnünk? Ingben is jól nézünk ki, és az is nagyon svájci. De az üzletvezető azt mondta, vagy beöltözünk, vagy nem játszunk. Rajtunk áll, mondta, aztán egyszerűen faképnél hagyott minket.

– De Sonja, ez minden munkahelyen így van. Mindenholt van egyenruha, van valami, aminek a viseléséhez ragaszkodik a munkaadó. A bankároknál is így van! És a mi esetünkben legalább olyasmiről van szó, amiben hiszünk. A svájci kultúrában. A svájci hagyományokban.

Megint csak valami enyhe zavar lebegett köztük, de alig egy-két másodpercig, azután mindketten elmosolyodtak, és újra a gitáromra szegezték a tekintetüket. Gondoltam, mondanom kellene valamit, úgyhogy megszólaltam:

– Szerintem én élvezném, ha különböző országokban léphetnék fel. Bizonyára kiélesíti az ember érzékeit, jobban odafigyel a közönségre.

– Igen – felelte Tilo –, jó, hogy mindenféle embernek játszunk. És nem csak Európában. Így sok várost alaposan megismertünk.

– Például Düsseldorfot – mondta Sonja. Valami megváltozott a hangjában – valahogy keményebb lett –, és újra azt az embert láttam, akivel a kávézóban találkoztam. De Tilo mintha mit sem vett volna észre, fesztelenül folytatta:

– Düsseldorfban lakik a fiunk. Olyasmi korú, mint maga. Talán egy kicsit idősebb.

– Nemrég – vette át a szót Sonja – elmentünk Düsseldorfba. Volt ott egy fellépésünk. Nem a szokásos dolog, kivételesen az igazi zenénket játszhattuk. Úgyhogy felhívjuk őt, a fiunkat, az egyetlen gyermekünket, felhívjuk, hogy megmondjuk neki,

éppen az ő városába készülünk. A telefont nem veszi fel, ezért üzenetet hagyunk. Sok üzenetet hagyunk. Semmi válasz. Megérkezünk Düsseldorfba, újabb üzeneteket hagyunk. Azt mondjuk, itt vagyunk, megérkeztünk a városodba. Továbbra is semmi. Tilo azt mondja, ne aggódjak, talán majd eljön este a koncertünkre. De nem jön. Játszunk, aztán továbbmegyünk egy másik városba, a következő fellépésünkre.

Tilo kuncogott.

– Azt hiszem, Peternek talán elege lett a zenénkből gyerekkorában! Tudja, szegény fiúnak folyton, nap mint nap azt kellett hallgatnia, ahogy próbáltunk.

– Gondolom, nem lehet könnyű – mondtam –, ha valaki zenész, és gyerekei vannak.

– Csak ez az egy gyerekünk van – felelte Tilo –, úgyhogy nem volt olyan rémes. Persze szerencsénk volt. Amikor el kellett utaznunk, és nem vihettük magunkkal, a nagyszülei mindig boldogan segítettek. És amikor Peter nagyobb lett, el tudtuk küldeni egy jó bentlakásos iskolába. Megint csak a nagyszülei voltak a megmentőink. Mi nem engedhettük volna meg magunknak azt a magas tandíjat. Úgyhogy nagy szerencsénk volt.

– Igen, szerencsénk volt – mondta Sonja. – Csakhogy Peter utálta azt az iskolát.

A korábbi jó hangulat most már végképp kezdett elenyészni. Hogy megpróbáljam felderíteni őket, sietve rávágtam:

– Az azért mindenesetre látszik, hogy mindketten élvezik a munkájukat.

– Ó, igen, élvezzük a munkánkat – felelte Tilo. – Az a mindenünk. Ennek ellenére nagyon jólesik egy kis pihenés.

Tudja, három éve ez az első igazi nyaralásunk.

Ettől megint nagyon rossz érzésem támadt, és arra gondoltam, újra meg kell próbálnom meggyőzni őket, hogy költözzenek át egy másik szállodába, de tudtam, milyen nevetségesen hatna ez. Csak abban reménykedhettem, hogy Fraser boszi kivételesen kitesz magáért. Úgyhogy inkább azt mondtam:

– Nézzék, ha szeretnék, szívesen eljátszom azt a dalt, amin az előbb dolgoztam. Még nem fejeztem be, és általában nem csinálok ilyet. De mivel már amúgy is hallottak belőle valamennyit, végül is eljátszhatom, ameddig eljutottam.

Sonja arcára visszatért a mosoly.

– Igen – mondta –, kérem, játssza el nekünk. Olyan szépnek tűnt.

Amíg én előkészültem, ők megint a kilátás felé fordultak, nekem háttal. De ezúttal nem bújtak össze, meglepően egyenes háttal ültek a fűvön, mindketten a kezükkel ernyőzték a szemüket. Így maradtak egész végig, míg játszottam, meg se moccantak, és hosszú délutáni árnyékukkal úgy hatottak, mint két összeillő kiállítási tárgy. Egy kacskaringós frázissal véget vettem a befejezetlen dalnak, de egy pillanatig még mindig nem mozdultak. Aztán ellazult a tartásuk, és tapsolni kezdtek, bár ezúttal talán kevésbé lelkesen, mint az előbb. Tilo felállt, valami gratulációt motyogott, majd talpra segítette Sonját. Csak ez a látvány juttatta eszembe, hogy bizony már jócskán középkorúak. Lehetséges, hogy egyszerűen elfáradtak. Végül is lehet, hogy rengeteget gyalogoltak, mielőtt belém botlottak. Bárhogyan is volt, úgy láttam, hogy igen nehezükre esik feltápáskodni.

– Igazán csodásan elszórakoztatott minket – szólalt meg Tilo.
– Most mi vagyunk a turisták, és valaki más játszik nekünk. Milyen kellemes változás.

– Boldogan meghallgatnám ezt a dalt, amikor kész lesz – mondta Sonja, és úgy láttam, komolyan gondolja. – Talán egyszer majd meghalljuk a rádióban. Ki tudja?

– Igen – folytatta Tilo –, aztán Sonjával eljuttatjuk a feldolgozását a közönségünknek! – Harsány nevetése keresztüldübörgött a levegőn. Majd udvariasan meghajolt, és azt mondta: – Tehát most már háromszorosan is adósai vagyunk. A csodás ebédért. A csodás szállodaválasztásért. És a dombok között adott csodás koncertért!

Búcsúzkodás közben rám tört a készlet, hogy elmondjam nekik az igazat. Be akartam vallani, hogy szándékosan küldtem őket a környék legpocsékabb szállodájába, és figyelmeztetni akartam őket, hogy költözzenek ki, amíg nem késő. De olyan melegen ráztak kezem, hogy nem vitt rá a lélek. Azután lefelé indultak a dombról, én pedig ismét magamra maradtam a padon.

Mire leértem a dombok közül, a kávézó már bezárt. Maggie és Geoff kimerültnek tűnt. Maggie azt mondta, ez volt eddig a legforgalmasabb napjuk, és úgy láttam, örül neki. De amikor Geoff ugyanezt felhozta vacsora közben – a kávézóban fogyasztottuk el a különféle maradékokat –, negatív dolognak állította be, azt mondta, szörnyű, hogy ennyit kellett dolgozniuk, és mégis hol voltam, ahelyett hogy segítettem volna? Maggie megkérdezte, mivel töltöttem a délutánt, de én nem tettem említést Tilóról és Sonjáról – túl bonyolult lett volna

elmagyarázni –, csak annyit mondtam, hogy felmentem a Sugarloafra, és a dalomon dolgoztam. És amikor arról érdeklődött, haladtam-e, én pedig azt feleltem, hogy igen, most már tényleg sikerült előbbre jutnom, Geoff felállt, és ingerülten kiment, pedig még nem fejezte be a vacsorát. Maggie úgy tett, mintha észre se vette volna, és igaza volt, mert pár perc múlva Geoff visszajött egy sörösdobozzal, azután ott ült, az újságját olvasta, és alig szólt. Nem akartam, hogy miattam vesszen össze a nővérem meg a sógorom, úgyhogy hamar kimentettem magam, és felmentem, hogy tovább dolgozzak a dalon.

A szobám, amely nappal olyan inspirálóan hatott rám, sötétedés után korántsem volt annyira vonzó. Először is a függönyt nem lehetett teljesen behúzni, ami azt jelentette, hogy ha a fullasztó hőségben kinyitottam az ablakot, a rovarok egymérföldes körzetből odatódultak a fényre. Pedig a fényt csak egyetlen csupasz villanykörte adta, amely a mennyezeti rozetta közepén lógott, és komor árnyékokat vetett a szobára, ettől pedig még szembetűnőbb lett a helyiség vendégszoba mivolta. Aznap este szükségem volt fényre, hogy lejegyezzem a dalszöveget, amint a sorok eszembe jutnak. De olyan fülledt lett a levegő, hogy a végén mégis leoltottam a villanyt, elhúztam a függönyt, és kitártam az ablakot. Azután beültem az ablakfülkébe a gitárommal, ugyanúgy, ahogy napközben.

Nagyjából egy órája ülhettem ott, különféle ötleteket próbálgattam az átvezetéshez, amikor kopogást hallottam, majd Maggie dugta be a fejét az ajtónyíláson. Persze koromsötét volt, de kint a teraszon égett az irányfény, úgyhogy halványan ki tudtam venni az arcát. Kínos mosoly ült rajta, amiből arra gondoltam, biztosan meg akar kérni, hogy menjek le, és már

megint segítsék valamiben. Bejött, becsukta maga mögött az ajtót, és azt mondta:

– Sajnálom, édesem. De Geoff nagyon fáradt ma este, rengeteget dolgozott. És most azt mondja, szeretné nyugodt körülmények között megnézni a filmet...

Felvitte a hangját, mintha kérdés volna. Beletelt egy kis időbe, míg rájöttem, hogy arra kér, hagyjam abba a gitározást.

– De én éppen egy fontos részen dolgozom – mondtam.

– Tudom. De Geoff tényleg fáradt ma este, és azt mondja, a gitározásodtól nem tud pihenni.

– Jó lenne, ha Geoff felfogná végre – feleltem –, hogy nemcsak neki van olyan munkája, amit el kell végezni, de nekem is.

A nővérem elgondolkodott ezen. Azután nagyot sóhajtott.

– Azt hiszem, jobb lesz, ha ezt az üzenetet nem adom át neki.

– Miért? Mégis miért? Ideje lenne, hogy eljusson hozzá.

– Hogy miért? Azért, mert szerintem nem örülne neki, azért. És azt hiszem, nem fogadná el, hogy az ő munkája meg a tiéd azonos szinten vannak.

Egy pillanatra elállt a szavam, csak némán meredtem Maggie-re. Aztán megszólaltam:

– Micsoda hülyeséget beszélsz. Miért beszélsz ilyen hülyeséget?

Maggie fáradtan ingatta a fejét, de nem felelt.

– Nem értem, miért beszélsz ilyen hülyeséget – mondtam. – Pont most, amikor olyan jól alakulnak a dolgaim.

– Szóval jól alakulnak a dolgaid, szívem? – kérdezte, miközben egyre csak bámult a félhomályban. – Hát jó – mondta végül. – Nem vitatkozom veled. – Elfordult, hogy kinyissa az ajtót. – Gyere le, és csatlakozz hozzánk, ha van kedved – tette

még hozzá, miközben kilépett a szobából.

A dühtől megdermedve bámultam az ajtóra, amely becsukódott mögötte. Most már hallottam a tévé fojtott hangját odalentről, és az agyam valamely távoli része még jelen állapotomban is azt súgta, hogy nem Maggie-re kellene haragudnom, hanem Geoffre, aki eltökélten áskálódik ellenem, amióta csak itt vagyok. Ennek ellenére a nővéremre acsarkodtam. Amióta idejöttem, egyszer sem kérte, hogy hadd hallgassa meg valamelyik dalom, nem úgy, mint Tilo meg Sonja. Azért ennyit igazán elvárhatna az ember a nővérétől, aki ráadásul – történetesen jól emlékszem rá – tinédzserkorában nagy zenerajongó volt! Erre mit csinál? Félbeszakít, amikor dolgozni próbálok, és hülyeségeket hord össze. Valahányszor eszembe jutott, ahogy azt mondta: „Hát jó. Nem vitatkozom veled”, újult erővel áramlott keresztül rajtam a düh.

Lemásztam az ablakpárkányról, félretettem a gitárt, és levettem magam a matracomra. Azután egy darabig a mennyezeten kirajzolódó mintákat bámultam. Egyértelműnek tűnt, hogy fondorlatos módon csaltak ide, mindössze az volt a céljuk, hogy olcsó kisegítőt szerezzenek a főszezonra, egy balekot, akinek még fizetniük sem kell. És a nővérem képtelen felfogni, hogy én többre akarom vinni, mint az az agyalágyult férje. Nagyon is megérdemelnék mind a ketten, hogy benne hagyjam őket a pácban, és visszamenjek Londonba. Egyre csak ezt forgattam a fejemben, azután nagyjából egy óra elteltével megnyugodtam kicsit, és úgy döntöttem, elteszem magam másnapra.

Egyikükhöz sem nagyon szóltam, amikor szokásom szerint

lementem a reggeli csúcs után. Pirítóst és kávéét készítettem, vettem egy keveset a maradék rántottából, aztán beültem a kávézó egyik sarkába. Reggeli közben mindvégig az a gondolat járt a fejemben, hogy talán megint összefutok Tilóval meg Sonjával a dombok között. És noha ez akár azt is jelenthette, hogy megint rossz érzéseim lesznek Fraser boszi szállodája miatt, rájöttem, hogy valójában reménykedem a találkozásban. Különben is, igaz, hogy Fraser boszi szállodája tényleg rémes hely, de ők egy pillanatra sem feltételezték, hogy pusztán rosszindulatból ajánlottam. Ezernyi módja van annak, hogy jól jöjjenek ki ebből a helyzetből.

Maggie és Geoff valószínűleg azt várták tőlem, hogy megint beálljak ebédidőben, de én úgy döntöttem, nem árt, ha megtanulják, mi van, ha azt képzelik, hogy kedvükre ugráltathatnak másokat. Így hát reggeli után felmentem, fogtam a gitárom, és kisurrantam a hátsó ajtón.

Megint nagy volt a hőség, verejték csorgott az arcomon, amint a padomhoz vezető ösvényen másztam felfelé. Bár reggeli közben folyton Tilóra meg Sonjára gondoltam, mostanra megfeledkeztem róluk, ezért hát meglepetésként ért, amikor az utolsó emelkedőhöz érve a pad felé pillantottam, és megláttam a magányosan üldögélő Sonját. Azonnal észrevett, és integetni kezdett.

Kissé még mindig tartottam tőle, és most, hogy Tilo nem volt velem, nem lelkesedtem annyira a gondolatért, hogy leüljek mellé. De ő szélesen rám mosolygott, és arrébb húzódott, hogy helyet csináljon nekem, úgyhogy nem nagyon volt más választásom.

Köszöntünk, aztán egy ideig csak ültünk ott egymás mellett

szótlanul. Ez eleinte nem tűnt olyan kínosnak, részben mert még mindig lihegtem, részben pedig a kilátás miatt. Párásabb, ködösebb volt az idő, mint előző nap, de ha az ember koncentrált, még így is ellátott a walesi határon túl egészen a Fekete-hegységig. A szél elég élénk volt, de nem kellemetlen.

– És hol van Tilo? – kérdeztem meg végül.

– Tilo? Hát... – Sonja a szeme fölé emelte a kezét. Azután előremutatott. – Ott. Látja? Arrafelé. Az ott Tilo.

Valahol a távolban megpillantottam egy figurát, aki zöld pólónak és fehér légiós sapkának látszó öltözékben kapaszkodott felfelé a Worcestershire Beacon felé vezető ösvényen.

– Tilónak kedve támadt egy kis sétához – mondta Sonja.

– És maga nem ment vele?

– Nem. Úgy döntöttem, itt maradok.

Sonja már nem hasonlított a kávézóbeli ingerült vendégre, de arra az emberre sem, aki olyan melegen és biztatóan viselkedett velem előző nap. Nyilvánvalóan felmerült valami gond, és már kezdtem készülni, hogy megvédjem magam, amiért Fraser boszi szállodájába küldtem őket.

– Egyébként – mondtam – még dolgoztam egy kicsit azon a dalon. Meghallgathatja, ha akarja.

Elgondolkodott rajta, majd azt felelte:

– Talán inkább máskor, ha nem bánja. Tudja, épp most volt Tilóval egy kis beszélgetésünk. Hívhatjuk szóváltásnak is.

– Á, értem. Sajnálom.

Megint szótlanul ültünk. Azután felsóhajtottam, és megszólaltam:

– Azt hiszem, ez az egész az én hibám.

Sonja felém fordult.

– A maga hibája? Miért mondja ezt?

– A veszekedésük, meg az, hogy az egész nyaralásuk tönkrement. Az én hibám. A szálloda miatt történt, ugye? Nem valami jó hely, igaz?

– A szálloda? – kérdezett vissza csodálkozva. – Az a szálloda. Hát, vannak gyenge pontjai. De csak egy szálloda, sok ilyen van.

– De észrevették, ugye? Észrevették az összes gyenge pontot? Biztosan így volt.

Átgondolta a dolgot, aztán bólintott.

– Igaz, észrevettük a gyenge pontokat. Vagyis hát Tilo nem. Tilo természetesen úgy gondolta, hogy a szálloda csodás. Folyton azt hajtogatta, milyen szerencsések vagyunk. Micsoda szerencse, hogy rátaláltunk egy ilyen szállodára. Aztán ma reggel lemegyünk reggelizni. Tilo szerint pompás a reggeli, sosem evett még ilyen jót. Mondom neki, Tilo, ne hülyéskedj már. Ez nem jó reggeli. Ez nem jó szálloda. Ő meg azt mondja, dehogyis, olyan szerencsések vagyunk. Erre aztán dühös lettem. Elsoroltam az összes panaszomat a tulajdonosnőnek. Tilo elrángatott. Menjünk el sétálni, azt mondja. Attól majd jobban érzed magad. Úgyhogy kijöttünk ide. Ő meg azt mondja, nézd ezeket a dombokat, Sonja, hát nem gyönyörűek? Ugye, milyen szerencsések vagyunk, hogy ilyen helyre jöhettünk nyaralni? Ezek a dombok, mondja, még annál is csodálatosabbak, mint amilyennek Elgar hallgatása közben képzelte őket. Nem igaz?, kérdezi tőlem. Akkor valahogy megint dühös lettem. Egyáltalán nem olyan csodások ezek a dombok, mondom. Nem ilyenek képzelem őket, ha Elgar zenéjét hallgatom. Elgar dombjai fenségesek és titokzatosak. Ez meg itt olyan, mint egy park.

Amit meg is mondtam neki, és akkor ő gurult be. Azt mondja, ha így gondolom, akkor egyedül megy sétálni. Azt mondja, nekünk annyi, újabban semmiben sem értünk egyet. Igen, azt mondja, Sonja, nekünk annyi. És faképnél hagy! Hát így áll a helyzet. Ezért van ő ott fent, én meg itt lent. – Megint a szeme fölé emelte a kezét, így figyelte Tilo haladását.

– Igazán sajnálom – mondtam. – Ha nem küldtem volna magukat abba a szállodába...

– Ugyan már. A szálloda nem lényeges. – Előrehajolt, hogy jobban lássa Tilót. Azután felém fordult, és elmosolyodott, és mintha apró könnyecsképeket láttam volna a szemében. – Mondja csak – szólalt meg. – Ma újabb dalokat akar írni?

– Ez a tervem. Vagy legalábbis be akarom fejezni azt, amelyiken dolgozom. Azt, amelyiket tegnap hallottak.

– Az gyönyörű volt. És mihez akar kezdeni, ha itt végzett a dalszerzéssel? Van terve?

– Visszamegyek Londonba, és együtttest alapítok. Ezekhez a dalokhoz megfelelő együttes kell, különben nem érnek semmit.

– Ez nagyon izgalmasan hangzik. Sok szerencsét kívánok.

Rövid szünet után halkán megszólaltam:

– Persze az is lehet, hogy mégsem vágok bele. Tudja, nem valami könnyű.

Sonja nem felelt, és felmerült bennem, hogy talán nem is hallotta, amit mondtam, mert megint elfordult, és Tilót nézte.

– Tudja – mondta aztán –, amikor fiatalabb voltam, semmi sem tudott feldühíteni. De most annyi minden feldühít. Nem tudom, hogyan lettem ilyen. Ez nem jó. Hát, nem hinném, hogy Tilo visszajön ide. Visszamegyek a szállodába, és ott várom meg. – Felállt, de a szemét egy pillanatra sem vette le a távoli alakról.

– Igazán kár – mondtam, miközben magam is felálltam –, hogy összevesztek nyaralás közben. Pedig tegnap, amikor játszottam maguknak, olyan boldognak tűntek együtt.

– Igen, az szép pillanat volt. Köszönjük magának. – Hirtelen felém nyújtotta a kezét, és barátságos mosoly jelent meg az arcán. – Nagyon örülök, hogy megismertük.

Kezet ráztunk, olyan lagymatagon, ahogy nőkkel szokott az ember. Sonja elindult, azután megállt, és rám nézett.

– Ha Tilo itt lenne – mondta –, azt mondaná magának, hogy soha ne adja fel. Azt mondaná, hogy feltétlenül el kell mennie Londonba, és meg kell próbálnia az együttesalapítást. És biztosan sikeres lesz. Tilo ezt mondaná. Mert ő ilyen.

– És maga mit mondana?

– Szeretném ugyanezt mondani. Mert maga fiatal és tehetséges. De én nem vagyok ennyire biztos benne. Az a helyzet, hogy az élet épp elég csalódást hoz. Ha aztán ráadásul ilyen álmai vannak az embernek... – Megint elmosolyodott, és megvonta a vállát. – De nem kéne ilyeneket mondanom. Én nem vagyok jó példa. Különb is, látom, hogy maga inkább Tilóra hasonlít. Bármilyen csalódások jönnek, maga csak megy majd tovább. Azt mondja majd, amit Tilo szokott: milyen szerencsés vagyok! – Pár másodpercig rám szegezte a tekintetét, mintha az emlékezetébe akarná vésni a vonásaimat. A szél szétfújta a haját, és ettől idősebbnek tűnt. – Sok szerencsét kívánok – mondta végül.

– Viszont kívánom – feleltem. – És remélem, rendbe jönnek a dolgaik.

Még egyszer intett, aztán elindult lefelé az ösvényen, és eltűnt a szemem elől.

Kivettem a gitárt a tokjából, és visszaültem a padra. De egy darabig nem játszottam, csak bámultam a messzeségbe, a Worcestershire Beacon felé, ahol Tilo aprócska alakja látszott a lejtőn. Talán a nap világította meg másképp a dombnak azt a részét, mindenesetre most tisztábban láttam őt, mint korábban, pedig közben már messzebbre ért. Megállt egy pillanatra az ösvényen, és körbetekintett a dombokon, mintha újra felbecsülné őket. Azután ismét útnak indult.

Pár percig még dolgoztam a dalomon, de nem tudtam koncentrálni, főleg mert az járt a fejemben, milyen képet vághatott Fraser boszi, amikor aznap reggel Sonja jól beolvasott neki. A felhőket bámultam, meg az alattam elterülő földkaréjt, azután visszatereltem a gondolataimat a dalomra, az átvezetésre, ami még mindig nem volt tökéletes.

TODERO ANNA FORDÍTÁSA

NOKTÜRN

Két nappal ezelőttig Lindy Gardner volt a szomszédom. Most persze nyilván azt hiszik, hogy ha Lindy Gardner volt a szomszédom, akkor biztosan Beverly Hillsben lakom; valószínűleg filmproducer vagyok, netán színész vagy zenész. Nos, történetesen zenész vagyok. De noha játszottam néhány olyan előadóval, akikről már hallottak, nem tartozom a nagymenők közé. A menedzserem, Bradley Stevenson, aki az évek során a maga módján egyben jó barátom is volt, váltig állítja, hogy megvan bennem, ami ahhoz kell, hogy nagymenő legyen belőlem. Nem is csupán nagymenő zenekari tag, hanem nagymenő szólózenész. Ma már nem igaz, mondogatja, hogy szaxofonosból nem lehet szólózenész, és sorolja a neveket. Marcus Lightfoot. Silvio Tarrentini. Ők mind dzsesszzenészek, mutatok rá. – Na és te mi vagy, ha nem dzsesszzenész? – kérdi erre. De igazából már csak az álmaimban vagyok dzsesszmuzsikus. A valóságban – már amikor nincs teljesen gézbe bugyolálva az arcom, mint most – csupán egy alkalmi tenorszaxofonos vagyok, akit azért rendszeresen hívnak stúdiófelvételekre, meg beugrónak, amikor egy zenekarnak kiesik az állandó embere. Ha pop kell, akkor popot játszom. R & B? Rendben. Autóreklámok, egy talkshow fellevezető zenéje, mindegy, bármit elvállalok. Manapság már csak akkor vagyok

dzsesszenész, amikor a kis kuckómban ülök.

Szívesebben játszanék a nappaliban, de a lakásunk olyan olcsó anyagokból épült, hogy még a folyosó túlsó végén lakó szomszédok is panaszkodnának. Ezért azt találtam ki, hogy a legkisebb szobában próbahelyiséget alakítok ki. Igazából alig nagyobb egy gardróbnál – befér egy irodai szék, más nem is –, amit gondosan hangszigeteltem habbal, tojástartókkal, meg az évek során a menedzseremtől, Bradley irodájából érkezett buborékos borítékokkal. Amikor még itt lakott, a feleségem, Helen, mindig nevetett, mikor látta, hogy bevonulok a szaxofonossal, és azt mondta, hogy mintha csak vécére mennék – s időnként tényleg olyan érzés volt. Mármint úgy értem, hogy csak ültem ott abban a homályos, levegőtlen kuckóban, és az intim ügyeimet intéztem, melyek eredményével mások nem szembesülnek szívesen.

Már nyilván rájöttek, hogy Lindy Gardner soha az életben nem lakott a szóban forgó lakással szomszédos épületben. Ahogy nem tartozott a közvetlen falszomszédok közé sem, akik dörömbölni kezdtek az ajtón, amikor a kuckón kívül játszottam. Amikor azt mondtam, hogy a szomszédom volt, egész másra gondoltam, és mindjárt el is magyarázom, mire.

Két nappal ezelőttig Lindy lakott a szomszéd szobában, itt, ebben a pazar szállodában, és ahogy nekem, neki is be volt kötözve az arca. Lindynek persze tágas, kényelmes háza van a közelben, és ápolókat alkalmazott, úgyhogy Boris doktor hazaengedte. Ami azt illeti, szigorúan orvosi szempontokat figyelembe véve, valószínűleg már jóval hamarabb távozhatott volna, de nyilvánvalóan más tényezők is felmerültek. Először is, odahaza nehézséget okoz, hogy bujkálnia kell a pletykarovatok

firkászaik és a fényképezőgépek előtt. Emellett az az érzésem, hogy Boris doktor a páratlan hírnevét olyan eljárásokkal alapozta meg, amelyek nem teljes mértékben törvényesek, ezért rejtegeti a pácienseit nagy titokban a szállodának ezen a szintjén, gondosan elkülönítve a hotel személyzetétől meg a vendégektől, és ezért utasított bennünket szigorúan, hogy csakis végszükség esetén hagyjuk el a szobánkat. Ha valaki belesne a fátyol mögé, egy hét alatt több sztárt látna itt, mint egy hónap alatt a Chateau Marmont Hotelban.

No de olyasvalaki, mint én, hogy kerül ide a sztárok és milliomosok közé, ahol a város első számú szakembere faragja át az arcomat? Az egész a menedzseremmel, Bradley-vel kezdődött, aki maga sem nagymenő, és semmivel jobban nem hasonlít George Clooney-ra, mint én. Először pár éve vetette fel a témát, félig-meddig viccelődve, aztán idővel egyre komolyabban, ahogy újra meg újra szóba hozta. A mondandója dióhéjban annyi volt, hogy ronda vagyok. És hogy ez az akadálya annak, hogy nagymenő legyek belőlem.

– Nézd csak meg Marcus Lightfootot – mondogatta. – Nézd meg Kris Bugoskit. Vagy Tarrentinit. Van bármelyikük játékának olyan jellegzetes hangzása, mint a tiédnek? Nincs. Megvan bennük a te gyengéd finomságod? A te fantáziád? A technikájuk van legalább feleolyan jó, mint a tiéd? Nincs. De jól néznek ki, ezért megnyílnak előttük az ajtók.

– Na és Billy Fogel? – kérdeztem. – Ő olyan ronda, mint a bűn, mégis fut a szekere.

– Billy tényleg bűn ronda. De legalább szexi, amolyan rosszfiúsan csúnya. Te viszont, Steve, te... Hát szóval, te olyan unalmasan vagy ronda, mint valami balek. Ez a rondaság

rosszabbik fajtája. Figyelj, nem gondoltál még rá, hogy kezdjél ezzel valamit? Mármint hogy sebészhez fordulj?

Hazaérve előadtam mindezt Helennek, mert azt gondoltam, ő is ugyanolyan viccesnek találja majd, mint én. És először csakugyan jót nevettünk Bradley-n a háta mögött. Aztán Helen odajött, átölelt, és kijelentette, hogy az ő szemében én vagyok a legjóképűbb pasi a világon. Aztán valahogy furán hátralépett, elnémult, és amikor megkérdeztem, mi a baj, azt mondta, nincs semmi baj. Aztán hozzátette, hogy talán, de csak talán van valami abban, amit Bradley mond. Talán elgondolkodhatnék azon, hogy kezdjek ezzel valamit.

– Most miért nézel így rám?! – kiabálta. – Már mindenki kés alá fekszik. És neked még *szakmai* okod is van rá. Ha valaki elegáns sofőr akar lenni, az fogja magát, és vesz egy elegáns kocsit. Rád ugyanez igaz!

Abban az időben nem foglalkoztam tovább az üggyel, noha lassanként tudomásul vettem, hogy ronda vagyok, „mint valami balek”. Egyrésztől pénzem sem lett volna ilyesmire. Ami azt illeti, amikor Helen az elegáns sofőrrel példálózott, már kilenc és fél ezer dollárnyi adósságunk halmozódott fel. Ez jellemző volt Helenre. Sok szempontból jó ember, de mindig is hajlamos volt arra, hogy megfeledkezzen a konkrét anyagi helyzetünkről, és egyre újabb komoly pénzköltési lehetőségeket ötölgön ki – ez nagyon jellemző volt rá.

A pénztől eltekintve, nem tetszett az a gondolat, hogy valaki jól összekaszabol. Az ilyesmit nem viselem jól. Egyszer, még a kapcsolatunk elején, Helen rávett, hogy menjek el vele futni. Csípős téli reggel volt; én sosem voltam valami jó kocogó, de mivel Helen levett a lábamról, nagyon igyekeztem, hogy jó

benyomást tegyek rá. Kint futottunk hát a parkban, és szépen tartottam is vele a tempót, amikor egyszer csak megbotlottam valami nagyon keményben, ami kiállt a földből. Éreztem a lábamban a fájdalmat, ami nem is volt borzasztó, de amikor lehúztam az edzőcipőt meg a zoknimat, és megláttam, hogy a nagylábujjam körme a hústól elválva úgy mered fölfelé, mintha náci köszöntésre emelkedne, émelyegni kezdtem, és elájultam. Ez van, nem bírom az ilyesmit. Megérthetik hát, hogy nem lelkesített az arcműtét gondolata.

Aztán ott volt még az elvi megfontolás. Persze, mint már mondtam, nem vagyok éppen a művészi integritás élharcosa. Pénzért eljátszom akármilyen limonádét. Ám ez a felvetés egészen más lapra tartozott, és némi büszkeségem azért még maradt. Bradley-nek egyvalamiben igaza volt: kétszer annyi tehetség szorult belém, mint a legtöbb kollégámba itt a városban. De úgy tűnik, ezzel manapság nem sokra lehet menni. Inkább a külső számít, az eladhatóság, a megjelenés a lapokban és a tévéműsorokban, a partikon, meg hogy kivel jár vacsorázni az ember. Hányingerem volt az egésztől. Zenész vagyok, miért kellene részt vennem ebben a cirkuszban? Miért nem tehetem meg, hogy egyszerűen csak zenélek, amilyen jól tőlem telik, fejlődöm, még ha csak a kuckómban is, hogy egy nap talán, esetleg, az igazi zenebarátok meghallják a játékomat, és méltányolják, amit csinálok? Mi szükségem plasztikai sebészre?

Eleinte úgy tűnt, Helen egy véleményen van velem, és a téma egy ideig nem került szóba. Egészen addig nem, míg aztán fel nem hívott Seattle-ből, hogy közölje, elhagy, és összeköltözik, Chris Prendergasttal, régi ismerősével még a középiskolából, aki

most egy Washington állambeli étteremlánc sikeres tulajdonosa. Az évek során párszor találkoztam ezzel a Prendergasttal – egy alkalommal még nálunk is vacsorázott –, de nem gyanítottam a világon semmit. – Ennyit a remek hangszigetelésről ott a fürkédben – mondta utóbb Bradley. – Nem ment hang se ki, se be. – Nem vitás, ebben igaza volt.

Ám nem akarom hosszan taglalni Helen és Prendergast ügyét, csak annyiban, hogy elmagyarázzam, mi a szerepük abban, hogy végül idekerültem. Talán arra tippelnek, hogy szépen felautóztam a parti úton, odaálltam a boldog pár elé, és a vetélytársammal kialakult férfias összetűzés nyomán voltam kénytelen plasztikai sebészhez fordulni. Romantikus elképzelés, de nem így történt.

Az történt, hogy néhány héttel azután, hogy telefonált, megjelent Helen, hogy összeszedje és elvigye a holmiját. Szomorúnak tűnt, ahogy jött-ment a lakásban, ahol azért voltak boldog éveink is. Többször is azt hittem, mindjárt elsírja magát, de nem sírt, csak pakolta tovább a cuccát rendezett halmokba. Pár nap múlva majd eljön érte valaki, mondta. Aztán mikor a szaxofonnal a kezemben elindultam a kuckóm felé, felnézett, és halkán így szólt:

- Steve, kérlek. Ne vonulj el megint oda. Beszélünk kell.
- Beszélünk? Miről?
- Steve, az isten szerelmére...

Visszatettem hát a hangszert a tokjába, bementünk a szűkös kis konyhába, és egymással szemben leültünk az asztalhoz. Aztán Helen belevágott.

A döntését nem fogja megmásítani. Boldog Prendergasttal, akiért már a középiskola óta epekedett. De az bántja, hogy

elhagyott, ráadásul éppen akkor, amikor a pályafutásom megbicsaklott. Ezért átgondolta a helyzetet, és beszélt az új párjával is, akit szintén bánt, ami velem történt. „Azért az kár, hogy Steve-nek kell megfizetnie a boldogságunkért” – mondta Helen szerint. Ezért kitaláltak valamit. Prendergast hajlandó befizetni a város legjobb plasztikai sebészéhez, hogy átfaragják az arcomat. – Ahogy mondom – erősítette meg, amikor üres tekintettel ránéztem. – Komolyan gondolja. A pénz nem számít. Mindent kifizet, a kórházi számlákat, a rehabilitáció költségeit, mindent. A város legjobb plasztikai sebészénél. – Miután átfaragták az arcomat, már semmi nem állhat az utamba, tette hozzá. Rögtön a legjobbak közé kerülök majd, elvégre az én tehetséggemmel hogyan is vallhatnék kudarcot?

– Most miért nézel így rám, Steve? Ez egy remek ajánlat. A jó ég tudja, hogy Chris fél év múlva is hajlandó lesz-e erre. Tedd meg magadnak azt a szívességet, hogy most rögtön igent mondasz. Csak pár hét kényelmetlenség az egész, aztán huss! A csillagos ég a határ.

Amikor negyedóra múlva már indulófélben volt, jóval szigorúbban fordult hozzám:

– Szóval mi a válaszod? Beéred azzal, hogy egész életedben csak a szekrényedben játszol? Szívesen élsz ilyen balek életet? – Azzal távozott.

Másnap elmentem Bradley irodájába, hogy megtudakoljam, nincs-e valami munkája számomra, és úgy alakult, hogy megemlítettem a történeteket, arra számítva, hogy jót nevetünk. Ám Bradley egyáltalán nem nevetett.

– Gazdag a fickó? És hajlandó megfizetni neked egy menő sebészt? Lehet, hogy befizet Crespóhoz. Vagy talán Borishoz.

Tehát már Bradley is nógatott, hogy ragadjam meg az alkalmat, és azt magyarázta, hogy ha kihagyom, akkor életem végéig balek maradok. Elég mérgesen távoztam tőle, de még aznap délután felhívott, és mondta tovább a magáét. Azt mondta, ha az tart vissza, hogy telefonálnom kellene, ha a büszkeségemen túl nagy csorba esne, csak mert fel kellene hívnom Helent, hogy közöljem vele, igen, köszönöm, benne vagyok, legyen szíves, kérje meg a pasiját, hogy írja alá azt a szép összegű csekket, szóval ha csak ez tart vissza, akkor ő, Bradley örömmel vállalja, hogy mindent letárgyal a nevemben. Közöltem vele, hogy elmehet a sunyiba, és letettem a kagylót. Ám egy óra múlva ismét hívott. Előadta, hogy rájött, mire megy ki a játék, és hogy micsoda fafej vagyok, hogy nekem nem esett le a tantusz.

– Helen gondosan kitervelte az egészét. Gondolj csak bele az ő helyzetébe. Szeret téged. De ami a külsődöt illeti, hát, elég kínos veled nyilvános helyen megjelenni. Nem vagy éppen egy Adonisz. Szeretné, ha ezen változtatnál, de te nem vagy hajlandó erre. Most akkor mihez kezdjen? Hát a húzása, amivel előállt, lenyűgöző. Mesterien ravasz. Profi menedzserként azt kell mondjam, hogy csodálom. Fogja magát, és lelép azzal a pasival. Jó, lehet persze, hogy mindig is beindult a fickótól, de biztos, hogy nem szerelmes belé. Ráveszi a pasast, hogy fizesse ki az új arcodat. Aztán mikor már kikúrálódtál, szépen visszamegy hozzád. Te jóképű lettél, ő gerjed rád, és alig várja, hogy eljárjatok éttermekbe, és együtt lássanak titeket...

Közbevágтам, és felhívtam a figyelmét arra, hogy bár az évek során már hozzászoktam, mennyire mélyre képes süllyedni, csak hogy rábírjon valamire, ami szakmai szempontból előnyös

számára, ezzel a mostani heccel olyan mélységes bugyorba hatolt, ahová nem ér le semmiféle fény, és ahol a frissen gőzölgő lószar is pillanatok alatt megfagy. És ha már a szarnál tartunk, folytattam, megértem, hogy a természeténél fogva feltartóztathatatlanul dől belőle, de azért célravezetőbb stratégia lenne részéről, ha olyan szarsággal állna elő, amivel legalább halvány esélye van arra, hogy egy-két percig komolyan tudom venni. Azzal megint letettem a kagylót.

A következő hetekben olyan kevés munkám akadt, mint még soha azelőtt, és valahányszor felhívtam Bradley-t, hogy megkérdezzem, nincs-e valami jó híre, mindig ilyesmiket mondott: – Nehéz olyannak segíteni, aki nem segít magán. – Végül aztán gyakorlatiasabban közelítettem meg az ügyet. Azt nem hagyhattam figyelmen kívül, hogy ennem kell, meg kell élnem. Ha azzal, hogy vállalkozom erre, végső soron sokkal több emberhez eljut a zeném, akkor az nem rossz végeredmény, igaz? Nem is beszélve arról a tervemről, miszerint egy nap szeretnék a saját zenekarom élén állni. Ezt ugyan hogy valósíthatnám meg?

Végül úgy hat héttel azután, hogy Helen előállt az ajánlattal, futólag megemlítettem Bradley-nek, hogy újból átgondolom a dolgot. Több se kellett neki. Rögtön fogta magát, és telefonálgatni kezdett, alkudozott, sokat kiabált, és jól felhergelte magát. Elismerés illeti, mert állta a szavát: a közvetítést teljes egészében magára vállalta, így egyetlen megalázó beszélgetést sem kellett lefolytatnom Helennel, Prendergastról nem is beszélve. Bradley-nek ráadásul időnként sikerült olyan illuzórikus benyomást keltenie, mintha ők alkudoznának értem, mintha nekem lenne valami eladnivalóm.

Mindezek ellenére napjában többször is kételyeim támadtak. Amikor aztán eldőlt a dolog, egész váratlanul dőlt el. Bradley felhívott, és közölte, hogy Boris doktor egyik páciense az utolsó pillanatban visszalépett, úgyhogy aznap délután fél négykor összepakolva meg kell jelennem egy bizonyos címen. Ekkor erőt vehetett rajtam az elszánás előtti félsz, mert emlékszem, Bradley bömbölni kezdett a telefonban, hogy szedjem össze magam, és hogy ő maga jön el értem, aztán egy kanyargós úton elfuvarozott a hollywoodi dombok közé, egy jókora házhoz, ahol máris elaltattak, mint egy Raymond Chandler-írás szereplőjét.

Néhány nap múlva aztán áthoztak ide, ebbe a Beverly Hills-i hotelba, a hátsó bejáraton át, az éjszaka leple alatt, kerekesszékekben végigtoltak a folyosón itt az exkluzív emeleten, melyet teljes mértékben elszigeteltek a szálloda mindennapi életétől.

Az első héten az arcom mindenütt fájt, és émelyegtem a belém pumpált érzéstelenítőktől. Feltámasztva, párnáknak dőlve kellett aludnom, úgyhogy nem nagyon tudtam aludni, és mivel az ápolónő ragaszkodott hozzá, hogy a szobát éjjel-nappal elsötétítve tartsuk, teljesen elveszítettem az időérzékeimet. Mindezek ellenére egyáltalán nem éreztem rosszul magam. Ami azt illeti, felvillanyozódtam, és optimizmus töltött el. Maradékitalanul megbíztam Boris doktorban, elvégre filmsztárok sora alapozta a keze munkájára a teljes pályafutását. Ráadásul tudtam, hogy az én esetemben igazi mesterművet alkotott; a balek ábrázatom látványa felszította benne a legelemibb becsvágyat, felidézte benne mindazt, ami

miatt ezt a hivatást választotta, s így minden tudását beleadva alakított át. Amikor lekerül rólam a kötés, tiszta, éles vonásokkal faragott arc vár rám, egy csöppet kíméletlen, de csupa finom árnyalat. Hírneves szakember lévén Boris doktor nyilván nagyon alaposan átgondolta, mik az elvárások egy komoly dzsesszzenész esetén, és nem keveri össze ezeket, teszem azt, egy tévés műsorvezetőével. Még az is lehet, hogy megtoldotta művét, hogy felruházzon valamilyen megfoghatatlanul fájdalmas vonással, ami a fiatal De Nirót idézi, vagy Chet Bakert, még mielőtt tönkretették volna a kábítószeresek. A rám váró albumok jártak a fejemben, meg hogy milyen kísérezzenekart állítok majd össze. Diadalmas érzés töltött el, és egészen elképesztőnek találtam, hogy egyáltalán haboztam az ügyet illetően.

Aztán eljött a második hét, amikor lassan elmúlt a fájdalomcsillapító szerek hatása, búskomorság és magány lett úrrá rajtam, közönségesnek éreztem magam. Az ápolónőm, Gracie ekkor már beengedett némi fényt a szobába – de a rolettákat legfeljebb csak félig húzta fel –, és háziköntösben járkálhattam a szobában. Így hát sorra tettem be a CD-eket a Bang & Olufsen lejátszóba, és körbe-körbe lépkedtem a szőnyegen, meg-megállva az öltözőasztal tükre előtt, hogy szemügyre vegyem a fura szörnyeteget, aki a bebugyolált fején hagyott két szemrésen át bámult vissza rám.

Ekkortájt árulta el egy alkalommal Gracie, hogy a szomszédom Lindy Gardner. Ha a korábbi, euforikus napokban mondja el, örömmel fogadtam volna a hírt. Még az is lehet, hogy a rám váró pazar élet első jelének tekintettem volna. Ám így, hogy később tudtam meg, éppen miközben a gödör alja felé

tartottam, a hír olyan undorral töltött el, hogy ismét rám tört a hányinger. Akik Lindy népes rajongótáborába tartoznak, azoktól előre elnézést kérek azért, ami itt következik. A helyzet az, hogy ha abban a pillanatban meg kellett volna neveznem valakit, aki szerintem egymagában megtestesíti mindazt, ami a világban sekélyes és visszataszító, akkor Lindy Gardnert mondtam volna: tehetsége szinte semmi – de tényleg, nézzünk szembe a ténnyel, egyértelműen *demonstrálta*, hogy képtelen a színészi játéokra, és még csak meg sem próbál úgy tenni, mintha lenne bármi zenei érzéke –, mégis sikerült hírnévre szert tennie, egymással hadakoznak érte a tévécsatornák meg a felkapott magazinok, nem tudnak betelni mosolygó ábrázatával. Pár hónapja kígyózó sort láttam egy könyvesbolt előtt; eltűnődtem, hogy vajon olyan nagyágyú van-e a boltban, mint például Stephen King, aztán tessék, kiderült, hogy Lindy dedikálja a legutóbbi – társszerzővel íratott – önéletrajzát. Na és hogy érte el mindezt? Természetesen a szokásos módon. A megfelelő emberekkel volt viszonya, a megfelelő emberekhez ment hozzá, a megfelelő emberektől vált el. Mindez oda vezetett, hogy a megfelelő magazinok tették ki a címlapjukra, a megfelelő talkshow-ba hívták meg, aztán jött még mindenféle, például a legutóbbi műsora, a címe most nem jut eszembe, amiben olyan tanácsokat ad, hogy mit vegyen fel egy nő a válása utáni első komoly randira, mit tegyen, ha arra gyanakszik, hogy a férje meleg meg efféléket. Sokszor hallani, hogy „született sztár”-ként emlegetik, de könnyű feltárni, mi rejlik valójában a vonzereje mögött. Nem más, mint a róla szóló hírek pusztá tömege: a rengeteg címlapfotó és tévés szereplés, a róla készült rengeteg fénykép, melyeken premierek és partik

sokaságán látható, kart karba öltve egy sor legendás híró személyvel. Most pedig itt van a szomszéd szobában, ugyanúgy a Boris doktor által végzett arcműtét után lábadozik, ahogy én. Ennél találóbban semmi nem jelképezhette volna erkölcsi hanyatlásom mértékét. Az előző héten még dzsesszzenész voltam. Eltelt egy hét, és már csak egy vagyok a száználmas szélhámosok közül, átfaragtattam az arcomat, annak reményében, hogy négykézláb bekúszhatok a világ Lindy Gardnerjei közé, a léha hírnév köreibe.

A következő napokban olvasással próbáltam múlatni az időt, de képtelen voltam a szövegre koncentrálni. A gézpólya alatt az arcom egyes helyeken fájdalmasan lüktetett, másutt iszonyúan viszketett, és hol hőhullám tört rám, hol klausztrofóbiás érzés. Hiányzott a szaxofonom, játszani szerettem volna, és a tudat, hogy még heteket kell várnom, míg végre ilyen megpróbáltatásnak tehetem ki az arcizmaimat, csak még inkább elcsüggesztett. Lassanként aztán kialakítottam egy elviselhető módszert, amivel átvészélhettem a napokat: felváltva CD-ket hallgattam, kottákat nézegettem – egy mappában elhoztam magammal a lapokat, amelyeken a kuckómban dolgoztam –, és improvizációkat dudorásztam.

Már a vége felé járt a második hét, és kezdtem valamivel jobban érezni magam, mind fizikai, mind pedig mentális értelemben, amikor egy nap Gracie tudálékos mosollyal borítékot nyomott a kezembe, és azt mondta:

– Na, ilyet se kap ám mindennap.

A borítékban szállodai levélpapír volt, és mivel most itt van nálam, szó szerint idézhetem a tartalmát.

Gracie szerint maga kezd belefáradni ebbe a nagy pezsgésbe. Ahogy én is. Gondoltam, átjöhetne látogatóba ma délután. Öt óra nem túl korai a koktélozáshoz, igaz? B. doktor megtiltotta, hogy alkoholt igyak, nyilván magának is. Úgyhogy marad az üdítő meg a Perrier. A fene a doktorba! Legyen itt ötkor, különben megszakad a szívem.

Lindy Gardner

Talán ekkor már túlságosan untam magam, vagy épp ismét jó hangulatban voltam; vagy egyszerűen csak rendkívül vonzónak találtam a gondolatot, hogy eldiskuráljak egy fogolytársammal. De az is lehetséges, hogy annyira nem is hagy hidegen a sztárok ragyogó világa. Akárhogy is, mindannak dacára, amit Lindy Gardnerről gondoltam, felszikrázott bennem az izgalom, és azon kaptam magam, hogy megkérem Gracie-t, közölje Lindyvel, hogy ott leszek ötkor.

Lindy Gardner fején több kötés volt, mint az enyémen. Az én pólyám legalább fölül nyitott volt, ahol úgy meredezett elő a hajam, mint egy sivatagi oázisban a pálmafák. Lindy fejét viszont teljes egészében bekötözte Boris, ezért úgy festett, mintha egy erős kontúrú kókuszdió ülne a nyakán, csupán a szemének, az orrának és a szájának hagytak keskeny nyílást. Hogy a pompás szőke hajával mi történt, azt nem tudhattam. A hangja azonban a várakozásomra rácáfolva nem volt fojtott, ugyanúgy csengett, mint a műsoraiban, melyeket a tévében láttam.

– No, mit gondol a környezetünkről? – kérdezte. Azt feleltem,

hogy szerintem nem is olyan rossz, mire azt mondta: – Steve... Szólíthatom Steve-nek? Már annyi mindent hallottam magáról Gracie-től.

– Igen? Remélem, semmi rosszat.

– Nos, azt már tudom, hogy zenész. Még hozzá nagyon is ígéretes.

– Ezt Gracie mondta?

– Steve, maga túlságosan feszült. Szeretném, ha elengedné magát, amikor velem van. Tudom, vannak olyan híres emberek, akik *imádják*, ha az emberek feszengenek a társaságukban. Ettől még különlegesebbnek érzik magukat. Én viszont ezt ki nem állhatom. Kérem, kezeljen úgy, mintha régi barátja lennék. Hol is tartott? Azt mondta, hogy nem zavarja különösebben ez az egész.

A szobája jóval nagyobb volt, mint az enyém, és valójában csak a lakosztály nappaliját láttam. Egy-egy azonos kivitelű fehér kanapén ültünk egymással szemben, köztünk alacsony, füstüveg kávézóasztal, melynek lapján át láttam a lábként szolgáló uszadék fát. Az asztalon fényes papírra nyomott magazinok heverték, közöttük bontatlan ajándék gyümölcskosár állt. Ahogy nálam is, itt is jó hűvösre állították a légkondicionálót – bepólyált fejjel melege van az embernek –, és le volt eresztve a roletta, hogy ne süssön be a késő délutáni nap. Egy szobalány vizet és kávéét hozott nekem, mindkettőt szívószállal – itt mindent kötelezően így szolgálnak fel –, majd távozott.

Hogy bővebb választ adjak Lindy kérdésére, elmondtam, hogy nekem azt a legnehezebb tudomásul venni, hogy egyelőre nem játszhatok a szaxofonon.

– De nyilván megérti, Boris miért nem engedi – felelte Lindy.
– Képzelve csak el. Ha csupán egyetlen nappal azelőtt nagyot fúj abba a tűlökbe, hogy szabadna, cafatokra durran szét az arca, és beteríti a szobát. – Ezt rendkívül szellemesnek találta, úgy integetett felém, mintha én sütöttem volna el a viccet. – Jaj, ne, hát ez nagyon jó! – nyögte.

Én is nevettem, aztán a szívószállal beleszürcsöltem a kávéba. Ezután Lindy mesélni kezdett egy sor barátjáról, akik az utóbbi időben plasztikai sebésznél jártak, elmondta, ki mit tapasztalt, kivel milyen szórakoztató dolog történt. Csupa hírességet említett, vagy legalábbis celebek házastársait.

– Szóval maga szaxofonos – váltott egyszer csak témát. – Jól döntött. A szaxofon csodálatos hangszer. Tudja, mit szoktam mondani minden fiatal szaxofonosnak? Hogy hallgassák a régi mestereket. Ismertem egy szaxofonost, ő is ilyen feltörekvő ifjonc volt, mint maga, senki mást nem hallgatott, csak csupa elrugaskodott progresszív zenészt. Wayne Shortert meg hozzá hasonlókat. Megmondtam neki is, hogy a régi mesterektől többet tanulhat. Lehet, hogy nem voltak éppen úttörők, ezt elismertem, de azok a régi mesterek értették a dolgukat. Steve, mit szólna, ha lejátszanék magának valamit? Hogy világosan értse, miről is beszélek.

– Hogyne, tessék. De Mrs. Gardner...

– Kérem, szólítson csak Lindynek. Itt nincs köztünk különbség.

– Rendben, Lindy. Csak azt akartam mondani, hogy már nem vagyok annyira fiatal. Az az igazság, hogy harmincnyolc múltam.

– Csakugyan? Az még azért fiatal. De igaza van, sokkal

fiatalabbnak hittem. Így, hogy Boris remekbe szabott maszkjait hordjuk, nehéz megállapítani a másik korát, nem igaz? Gracie beszámolója alapján magát amolyan feltörekvő ifjúnak gondoltam, akinek talán a szülei fizették a műtétet, hogy rögtön szárnyra kapjon a karrierje. Ne haragudjon a tévedésért.

– Gracie azt mondta, hogy *feltörekvő* vagyok?

– Ne nehezteljen rá. Mesélte, hogy maga zenész, én pedig megkérdeztem, hogy hívják. És amikor mondtam, hogy nem ismerős a neve, azt felelte, hogy „Hát mert feltörekvő zenész”. Ennyi volt az egész. Na de mondja már, mit számít, hogy hány éves? A régi mesterektől akármikor tanulhat. Hallgasson bele ebbe. Szerintem érdekesnek fogja találni. – Az egyik szekrényhez lépett, és a következő pillanatban felmutatott egy CD-t. – Tetszeni fog magának. A szaxofon egyszerűen tökéletes.

Az ő szobájában ugyanolyan Bang & Olufsen lejátszó volt, mint nálam, és a helyiséget hamarosan vonósok bódító hangjai töltötték be. Néhány taktus után egy tenorszaxofon Ben Webstert idéző, álmos hangja tört előtérbe és vette át a zenekar vezetését. Ha valaki nem mozog otthonosan ezen a téren, akár össze is téveszthette volna valamelyik Sinatra-számmal, amelyiket Nelson Riddle szaxofonja vezet fel. Ám végül Tony Gardner hangja szólalt meg. A dal csupán halványan élt emlékezetemben – mintha „Back at Culver City” lett volna a címe; ballada volt, mely annak idején nem lett sikeres, és már nemigen játssza senki. Tony Gardner hangját mindvégig kísérte a szaxofon, sorról sorra felelgetett neki. A szám teljesen kiszámítható volt és túlságosan szirupos.

Kis idő múlva azonban már nem is figyeltem a zenére, csak Lindyt néztem, aki mintha alámerült volna egy álomba, lassan

táncolni kezdett előttem a szám dallamára. Mozdulatai könnyedek és kecsesek voltak – a műtét nyilvánvalóan nem befolyásolta a teste többi részét –, az alakja formás volt és karcsú. Olyasforma öltözéket viselt, ami félig hálóköntösnek, félig estélyi ruhának tűnt; vagyis egyszerre keltett klinikai, mégis lenyűgözően nagyvilági hatást. Mindeközben próbáltam kiokoskodni valamit. Halványan úgy rémlett, hogy Lindy nemrég elvált Tony Gardnertől, de mivel szerte az országban keresve sem lehetne olyat találni, aki nálam tájékozatlanabb a show-business pletykái terén, gyanakodni kezdtem, hogy esetleg rosszul emlékszem. Különben miért táncol most így, elmerülve a zenében, nyilvánvaló élvezettel?

Tony Gardner hangja egy időre elhallgatott, a vonósok belevágtak az átvezetésbe, a zongorista pedig szólóba kezdett. Lindy ekkor mintha magához tért volna az álomból. Abbahagyta a forgolódást, a távkapcsolóval leállította a zenét, aztán odajött, és leült velem szemben.

– Hát nem csodálatos? Már érti, amiről beszéltem, ugye?

– Tényleg remek volt – feleltem, de nem voltam benne biztos, hogy még mindig csak a szaxofonról van szó.

– Mellesleg hihet a fülének, nem csapja be.

– Tessék?

– Az énekes... Az, akire gondol. Csak mert már nem a férjem, még nyugodtan hallgathatom a lemezeit, igaz?

– Hogyne, persze.

– A szaxofon pedig csodálatos. Most már érti, miért akartam, hogy meghallgassa.

– Igen, tényleg nagyon szép volt.

– Steve, magának vannak lemezei? Mármint amiken maga

játszik.

– Persze. Ami azt illeti, van pár saját felvételem CD-n a szobámban.

– Amikor legközelebb átjön, hozza ezeket magával, édesem. Szeretném hallani, hogyan játszik. Megteszi?

– Rendben, ha önt nem untatja.

– Ó, nem, dehogy untat. Remélem, nem tart túlságosan tolakodónak. Tony mindig azt mondogatta, hogy tolakodó vagyok, hagyjam békén az embereket, de tudja, szerintem ez amolyan sznobság volt a részéről. Csomó híres ember azt gondolja, hogy az a jó, ha csak más híres emberek iránt mutatnak érdeklődést. Ez rám sosem volt jellemző. Én mindenkiről el tudom képzelni, hogy a barátom lesz. Itt van például Gracie. Már ő is a barátom. Az otthoni személyzet minden tagja a barátom. Látnia kellene a különféle partikon. A többiek mind egymásnak mesélnek a legutóbbi filmjükről meg effélékről, én meg a felszolgálólánnyal vagy az italosfiúval beszélgetek. Szerintem ez nem tolakodás. Maga szerint az?

– Nem, szerintem egyáltalán nem. De az a helyzet, Mrs. Gardner...

– Csak Lindy, kérem.

– Lindy. Szóval fantasztikus volt önnel megismerkedni. De a gyógyszereim mindig kiszívják az erőmet. Úgy érzem, most egy kicsit le kell feküdnöm.

– Ó, nem érzi jól magát?

– Semmi komoly. Csak a gyógyszerek hatása.

– De kár! Feltétlenül át kell jönnie újból, ha már jobban van. És hozza a felvételeket is, amiken maga játszik. Megbeszéltük?

Még párszor biztosítanom kellett róla, hogy jól éreztem

magam, és újra meg fogom látogatni. Aztán mikor már épp léptem ki az ajtón, utánam szólt:

– Steve, szokott maga sakkozni? Nálam ügyetlenebb sakkozó nincs a világon, de van egy irtó cuki készletem. Meg Ryan hozta nekem múlt héten.

A szobámba visszatérve kivettem egy kólát a minibárból, az íróasztalhoz ültem, és kibámultam az ablakon. A napnyugta vaskos rózsaszínű sávját láttam a szálloda magasából, meg távoli autópályán száguldó kocsikat. Néhány perc múlva felhívtam Bradley-t, és miután a titkárnője hosszan várakoztatott, végre meghallottam a hangját a vonal túlsó végén.

– Hogy van az arcod? – kérdezte aggodalmasan, mintha imádott kis kedvence iránt érdeklődne, melyet egy időre rám bízott.

– Fogalmam sincs. Még mindig a láthatatlan embert játszom.

– Jól vagy? Mintha kicsit... lehangolt lennél.

– Lehangolt is vagyok. Hiba volt, hogy ebbe belementem. Most már tudom. Nem megyek vele semmire.

Pár pillanatra csönd támadt, majd Bradley azt kérdezte:

– Nem jól sikerült a műtét?

– A műtéttel tuti nincs semmi gond. A körítésre gondoltam, arra, hogy mi lesz ebből. A cseles *tervre*... Egyáltalán nem az fog kiszülni belőle, amit előadtál. Nem lett volna szabad hagynom, hogy rádumálj.

– Most meg mi a bajod? Mintha totál depressziós lennél. Mivel pumpáltak tele?

– Semmi bajom. Igazából már rég láttam olyan tisztán a

helyzetemet, mint most. Épp ez a gond. Most már tudom. A te cseles terved... Nem lett volna szabad belemennem.

– Mi ez az egész? Milyen terv? Ide figyelj, Steve, nincs ebben semmi bonyolult. Nagyon tehetséges művész vagy. Ha ezen túl vagy, ugyanazt csinálod majd, amit eddig. Csak épp felszámoltál egy akadályt, ennyi az egész. Nincs semmilyen cseles *terv*...

– Figyelj, Bradley, nem jól áll a dolog. Nem csak a fájdalomról beszélek. Ráébredtem, hogy mit teszek magammal. Hibát követtem el, jobban kellett volna tisztelnem magamat.

– Steve, mi ez az egész? Történt ott veled valami?

– Naná, hogy történt valami. Épp ezért hívlak. El kell intézned, hogy elvigyenek innen. Intézd el, hogy másik szállóba kerüljek.

– Másik szállóba? Hát mit képzelsz, ki vagy te? Abdullah koronaherceg? Mi a jó franc bajod van azzal a szállóval?

– Az a bajom vele, hogy Lindy Gardner a szomszédom. És ma meghívott, és újra meg újra meg fog hívni. Ez a bajom!

– Lindy Gardner a szomszédod?

– Figyelj, még egyszer ezt nem bírom ki. Az előbb voltam nála, és baromira erőt kellett vennem magamon, hogy egy darabig maradjak. Most meg azzal jön, hogy sakkozzunk majd a Meg Ryan-féle készletével...

– Steve, komolyan mondod, hogy Lindy Gardner a szomszédod? És voltál odaát nála?

– Betette a férje egyik lemezét! A kurva életbe, szerintem most meg már valamelyik másikat hallgatja. Ide süllyedtem. Erre a szintre.

– Várjál már egy kicsit, Steve, fussunk neki újra. Egy pillanatra fogd már be, baszod, aztán mondd el az egészet

normálisan. Magyarázd el, hogy kerültél össze Lindy Gardnerrel.

Erre kicsit lehiggadtam, és röviden előadtam Lindy invitálását és a szobájában történeteket.

– Szóval akkor nem voltál udvariatlan vele? – kérdezte Bradley, amikor a sztori végére értem.

– Nem, nem voltam udvariatlan vele. Visszafogtam magam. De szó nem lehet róla, hogy megint átmenjek. Másik szállóba kell költöznöm.

– Steve, nem költözöl másik szállóba. Lindy Gardner, komolyan? Ő is bekötött fejjel, te is bekötött fejjel. És épp a szomszéd szobában. Steve, ez soha vissza nem térő alkalom.

– Egyáltalán nem az, Bradley. Ez a puszipajtások pokla. Az ég szerelmére, Meg Ryan-féle sakk-készlete van!

– Meg Ryan-féle sakk-készlet? Az meg milyen? Minden bábu úgy néz ki, mint Meg?

– És hallani akarja, hogyan játszom! Ragaszkodik hozzá, hogy legközelebb vigyem át a felvételeimet!

– Azt kérte, hogy...? Jó ég, Steve, még le sem szedték rólad a kötést, máris neked áll a zászló. Hallani akarja, hogyan játszol?

– Bradley, nagyon kérlek, csinálj valamit. Tudom, már nyakig benne vagyok, megvolt a műtét, rádumáltál, voltam olyan hülye, hogy hittem neked. De ezt nem vagyok hajlandó elviselni. Nem vagyok hajlandó a következő két hetet Lindy Gardnerrel tölteni. Nagyon kérlek, intézd el, hogy azonnal vigyenek máshová!

– Nem vitetlek sehová. Hát nem fogod fel, milyen nagykutya Lindy Gardner? Tudod te, kikkel barátkozik? Hogy mi mindent elérhet az érdekedben egyetlen telefonhívással? Igaz, Tony Gardnertől már elvált. De ez mit sem változtat a helyzeten.

Állítsd magad mellé, villogtasd meg az új arcodat, és máris megnyílnak előtted az ajtók. Seperc alatt a nagymenők között találod magad.

– Nem találom magam semmilyen nagymenők között, mert be nem teszem hozzá még egyszer a lábam, és nekem nem kell, hogy más ajtók megnyíljanak előttem, csak azok, amik a zeném miatt megnyílnak. Amúgy meg nem hiszem el, amit korábban mondtál, nem veszem be azt a szar dumát, hogy nincs terv...

– Szerintem nem kellene ennyire belelovallnod magad a mondandódba. Kezdek aggódni a varrataid miatt...

– Bradley, mindjárt nem lesz rá semmi okod, hogy aggódj a varrataim miatt. Mert tudod, mit csinálok? Fogom és letépem ezt a múmiamaskarát, szépen beakasztom az ujjam a szám sarkába, és annyi darabra cincálom szét az arcomat, amennyire futja belőle. Veszed az adást?

Hallottam, hogy nagyot sóhajt. Aztán megszólalt:

– Jól van, csak higgadj le. Higgadj le szépen. Mostanában túl sok stressz ér. Megértelek. Ha nem akarsz Lindyvel találkozni, ha kiengeded a kezed közül az aranytojást tojó tyúkot, rendben, értem az álláspontodat. De azért légy udvarias, jó? Állj elő valami jó kifogással. Ne égess fel magad mögött minden hidat.

Sokkal jobban éreztem magam, miután beszéltem Bradley-vel; viszonylag élvezetesen telt az este, megnéztem egy film felét, aztán egy darabig Bill Evanst hallgattam. Másnap reggeli után Boris doktor állított be két ápolónővel, majd elégedetten távozott. Valamivel később, úgy tizenegy körül, látogatóm érkezett: egy Lee nevű dobos, akivel pár éve San Diegóban játszottunk együtt egy klub zenekarában. Bradley mondta neki,

hogy keressen fel, Leenek is ő a menedzsere.

Lee jó fej, örültem, hogy eljött. Nagyjából egy óra hosszat maradt, és ezalatt megdumáltuk a közös ismerőseinkkel kapcsolatos híreket, hogy ki melyik zenekarba került, ki pakolt össze és költözött át Kanadába vagy Európába.

– Nagy kár, hogy a régi bandából sokakról már nem tudni semmit – mondta. – Kialakul egy remek csapat, jól érezzük magunkat, aztán mire kettőt pislantunk, már azt sem tudjuk, ki merre jár.

Mesélt a frissebb fellépéseiről, és jókat nevettünk a régi San Diegó-i napok egyik-másik emlékezetes sztoriján. Aztán nem sokkal a távozása előtt azt kérdezte:

– Na és Jake Marvell? Ehhez mit szólsz? Fura világ ez, nem?

– Elég fura, az biztos. – feleltem. – De hát Jake mindig is jó zenész volt. Megérdemli, amit kap.

– Na ja, de akkor is fura. Emlékszel, milyen volt akkoriban? Még ott San Diegóban? Komolyan, Steve, akármelyik éjjel lejátszhattad volna a dobogóról. Most meg tessék, nézd meg. Ez csak szerencse, vagy még mi a fene?

– Jake mindig is jó srác volt. És ami engem illet, mindig örülök, amikor egy szaxofonos részesül valamilyen elismerésben.

– Hát ez jó kis elismerés – mondta Lee. – Ráadásul pont itt a hotelban lesz a cécó. Várj csak, van nálam erről valami. – Beletúrt a táskájába, és előhalászott egy gyűrött *LA Weekly*-t. – Ja, itt van, ni. A Simon és Wesbury zenei díj. Az év dzsesszzenésze. Jake Marvell. Lássuk csak, mikor is van ez a szarság? Holnap, lent a bálteremben. Akár le is ballaghatnál a lépcsőn, és részt vehetnél az ünnepségen. – Letette az újságot, és

megcsóválta a fejét. – Jake Marvell. Az év dzsesszzenésze. A fene se gondolta volna, nem, Steve?

– Lemenni azért szerintem nem fogok – mondtam. – De majd iszom egyet az egészségére.

– Jake Marvell. Öregem, micsoda egy elcseszett világ, nem?

Nagyjából egy órával ebéd után megcsörrent a telefon: Lindy keresett.

– Felállítottam a bábukat, édesem – mondta. – Kezdődhet a játszma? Ne utasítson vissza, lassan bedilizek az unalomtól. Ja, és ugye nem felejtí el áthozni a felvételeket? Halálosan kíváncsi vagyok a játékára.

Letettem a kagylót, leültem az ágy szélére, és próbáltam megérteni, miért nem voltam képes határozottan nemet mondani. Igazából még csak nem is céloztam rá, hogy nem szeretnék átmenni. Talán egyszerűen gerinctelen vagyok. Vagy esetleg több minden célba talált Bradley telefonon előadott érveiből, mint amennyit eddig tudatosítottam magamban. Most azonban nem volt időm arra, hogy mindezt átgondoljam, mert azon kellett töprengenem, hogy vajon melyik felvételeim gyakorolják alkalmasint a legnagyobb hatást Lindyre. Az avantgárd stílusú számok egyértelműen szóba sem jöhettek, ahogy a tavaly San Franciscóban az elektro-funkos srácokkal felvett anyagok sem. Végül csak egyetlen CD-t választottam ki, tiszta ingbe bújtam, visszavettem fölé a háziköntöst, és elindultam a szomszédba.

Lindyn is háziköntös volt, de az a fajta, amit különösebb feszélyezettség nélkül akár egy filmpremierre is felvehetett

volna. A sakktábla csakugyan ott állt az alacsony üvegasztalon, és le is ültünk egymással szemben, ahogy legutóbb, és elkezdtük a játszmát. Talán mert így tudtunk mit kezdeni a kezünkkel, a hangulat sokkal nyugalmasabb volt, mint az első alkalommal. Játék közben mindenféléről beszélgettünk: tévéműsorokról, Lindy kedvenc európai városairól, kínai ételekről. Ez alkalommal jóval kevesebb híres ember nevét emlegette, és sokkal higgadtabbnak tűnt. A beszélgetésünk egy pontján azt mondta:

– Tudja, mit csinállok, hogy ne dilizsek be itt teljesen? Hogy mi a nagy titkom? Elárulom, de egy szót se szólhat erről senkinek, még Gracie-nek sem. Megígéri? Szóval titok az, hogy éjszakánként kijárok sétálgatni. Csak az épületen belül, de akkora ez a szálló, hogy egy életen át lehetne csatangolni benne. És az éjszaka közepén egészen csodálatos. Az éjjel majdnem egy egész órát sétáltam. Vigyázni kell persze, a személyzet állandóan jön-megy, de még sosem csíptek el. Ha bármi zajt hallok, máris futok, és elbújok. Egyszer a takarítók megláttak egy pillanatra, de aztán *huss*, rögtön eltűntem az árnyékban! Nagyon izgalmas. Az ember napközben mintha fogoly lenne, aztán pedig teljesen szabad, ez tényleg csodálatos! Egyik éjjel majd magammal viszem, édesem. Mutatok egy csomó érdekes dolgot. A bárokat, az éttermeket, a konferenciahelyiségeket. A csoda szép báltermet. És ezekben sehol senki, minden üres és sötét. Felfedeztem egy egészen fantasztikus helyet is, amolyan luxuslakosztályt, szerintem elnöki lakosztályt csinálnak belőle. Még csak félig van kész, de rábukkantam, és csak úgy be lehetett menni, így hát ott maradtam legalább húsz percig vagy fél óráig, és csak töprengtem. Hahó, Steve, ezt így szabad?

Léphetek így, hogy üssem a királynőjét?

– Hoppá. Igen, persze. Ezt nem vettem észre. Nahát, Lindy, maga sokkal jobban játszik, mint ahogy előadta. Most így már mihez kezdjek?

– Na jó, tudja, mit? Mivel maga a vendég, és nyilvánvalóan elterelte a figyelmét, amit meséltem, úgy teszek, mintha nem vettem volna észre ezt a lépést. Ugye milyen rendes tőlem? Amúgy Steve, nem is emlékszem, hogy ezt már kérdeztem-e magától: maga házas, igaz?

– Úgy van.

– És mit gondol a felesége erről az egészről? Mert hát a műtét elég drága. Egy rakás cipőt vehetne ennyi pénzből.

– Részéről rendben van a dolog. Sőt igazából ő vetette fel az ötletet. Tessék, most ki nem figyel a játéokra?

– A fenébe. Mindegy, úgyis pocsék sakkozó vagyok. Nem akarok tolakodó lenni, de mondja csak, gyakran látogatja a felesége?

– Ami azt illeti, egyszer sem járt itt. De ezt előre megbeszéltük, még a műtét előtt.

– Tényleg?

Értetlenül nézett rám, ezért hozzátettem:

– Tudom, hogy furcsán hangzik, de így láttuk jónak.

– Értem. – Néhány pillanatig hallgatott, majd azt mondta: – Akkor ezek szerint nem is jön magához senki?

– De, jönnek látogatók. Ha már kérdezi, épp ma délelőtt is volt nálam valaki. Egy zenész, akivel régebben együtt dolgoztam.

– Igen? Remek. Az a helyzet, édesem, hogy sosem tudtam, a bátyával hogyan szabad lépni. Ha valami szabálytalanságot

csinálok, szóljon, jó? Ne gondolja, hogy csalni próbálok.

– Rendben – mondtam, aztán így folytattam: – A sráctól, aki ma itt volt nálam, érdekes hírt hallottam. Valami elég furcsát. Különös véletlen...

– Igen?

– Van egy szaxofonos, akit ismertünk, amikor pár éve San Diegóban dolgoztunk, egy Jake Marvell nevű tag. Talán már hallott róla. Azóta nagymenő lett belőle. De akkoriban, amikor megismertük, még csak kispályás volt. Sőt igazából egy svihák. Vagy mondhatjuk szélhámosnak is. Rossz volt nézni, amit a billentyűkkel művelt. Nemrégiben is hallottam játszani, többször is, és semmivel nem lett jobb. De volt pár nagyobb sikere, és ma már menőnek tartják. Esküszöm magának, hajszállal sem lett jobb, mint volt, egy hajszállal sem. Na és tudja, mi az érdekes? Ez a fickó, Jake Marvell, holnap egy komoly zenei díjat kap, mégpedig pont itt a hotelban. Ő lett az év dzsesszzenésze. Tiszta örület. Egy csomó tehetséges szaxofonos van, mégis pont Jake-nek adják a díjat.

Erőt vettem magamon, és elhallgattam, felnéztem a tábláról, és kurtán felnevettem.

– De hát mit lehet tenni? – mondtam aztán már szelídebben.

Lindy kihúzta magát ültében, és figyelmesen nézett rám.

– Ez elég bosszantó. Szóval azt mondja, hogy ez a fickó tényleg nem jól játszik?

– Elnézést, túlságosan belelovaltam magamat. Ha díjat akarnak adni Jake-nek, miért is ne adhatnának?

– Ha nem jó zenész...

– Van olyan jó, mint bárki más. Csak a szám járt. Elnézést, ne is figyeljen rám.

– Hoppá, jut eszembe – mondta Lindy. – Nem felejtette el a felvételeket?

Odamutattam a kanapéra magam mellé tett CD-re.

– Nem is tudom, hogy érdekli-e az ilyesmi. Nem kell meghallgatnia...

– Ó, dehogynem, mindenképp meghallgatom. Adja csak ide.

Odanyújtottam neki.

– Pasadenában játszottam ezzel a zenekarral. Klasszikusokat adtunk elő, régimódi szvinget meg egy kis bossa novát. Semmi különleges, csak azért hoztam, mert kérte.

Alaposan szemügyre vette a CD tokját, közel emelte a szeméhez, majd távolabb tartotta.

– Maga is itt van ezen a képen? – Megint közelebből vizsgálta a tokot. – Kíváncsi vagyok, hogy néz ki. Illetve, pontosabban, hogy *nézett* ki.

– Jobbról a második vagyok én. A hawaii inges, akinél a vasalódeszka van.

– *Ez maga?* – A tokra meredt, aztán énrám. Majd azt mondta: – Nahát, egész helyes. – De halkan mondta, meggyőződés nélkül. Igazából halvány, de egyértelmű szánalmat is lehetett érezni a hangján. Ám a következő pillanatban már össze is szedte magát.

– Na jó, halljuk!

Ahogy odalépett a lejátszóhoz, azt mondtam:

– Legyen a kilences szám. A „The Nearness of You”. Az a kedvenc számom.

– Máris következik a „The Nearness of You”.

Hosszas fontolgatás után választottam ezt a számot. A zenekarunkban csupa kitűnő zenész játszott. Külön-külön mindannyiunkat radikálisabb ambíciók fűtöttek, de a zenekart

azzal a kimondott céllal hoztuk létre, hogy minőségi népszerű zenét játszunk, olyan számokat, amiket a klubokban vacsorázók szeretnek. A „The Nearness of You” általunk előadott változata – melyben végig én játszottam a tenorszaxofonon – egyáltalán nem múlja felül klasszisokkal Tony Gardner szintjét, de mindig is mélységesen büszke voltam rá. Meglehet, azt gondolják, hogy már minden elképzelhető előadásban hallották ezt a számot. Nos, hallgassák meg a mi verzióinkat. Hallgassák csak meg, mondjuk, a második refrént. Vagy azt a részt, amikor az átkötés után a zenekar a III. fok kvintjéről a VI. fok bővített kilencesére vált, miközben én lépkedek fölfelé, olyan hangközökkel, amiket álmában sem gondolt lehetségesnek senki, majd kitartom azt a finom, nagyon szelíd magas B-t. Úgy gondolom, itt olyan árnyalatok jelennek meg, olyan vágyak és keservek, melyekkel korábban sehol nem találkozhattak.

Ezért aztán érthető módon biztosra vettem, hogy a felvétel elnyeri Lindy tetszését. Az első percben csakugyan úgy tűnt, hogy élvezi a zenét. Állva maradt, miután betette a lejátszóba a CD-t, és mint amikor a férje felvételét játszotta, most is mintegy álomba merülve ingatta magát a lassú ütemre. Ám kisvártatva mozdulatainak ritmusa lelassult, és végül csak állt ott nekem háttal, moccanatlanul, lehajtott fejjel, mintha erősen koncentrálna. Egy ideig nem láttam ebben semmi rosszat. Csak akkor eszméltem rá, hogy valami nem stimmel, amikor vissza is jött a kanapéhoz, és leült, miközben még javában ment a szám. A kötés miatt persze nem tudtam semmit leolvasni az arcáról, de ahogy lezökkent, mint egy megfeszített kirakati bábú, az nem sok jót ígért.

Amikor a szám véget ért, fogtam a távirányítót, és kikapcsoltam a lejátszót. Lindy igen hosszúnak tűnő ideig mozdulatlan maradt, csak ült mereven, suta tartásban. Végül közelebb húzódott, és babrálni kezdte az egyik sakkbábút.

– Nagyon szép volt – szólalt meg. – Köszönöm, hogy meghallgathattam. – Üres udvariaskodásnak hangzott, amit mondott, és úgy tűnt, ez nem is zavarja.

– Talán egészen másféle dolgokat szeret.

– Nem, nem – tiltakozott halk, mogorva hangon. – Tetszett. Köszönöm, hogy meghallgathattam. – Letette a bábút az egyik mezőbe. – Maga jön.

Lenéztem a táblára, próbáltam felidézni, hogy is állt a játszma. Kis idő múlva aztán szelíden megkérdeztem:

– Netán ez a szám régi emlékeket juttat eszébe?

Ahogy felnézett, a pólyája mögött haragot éreztem. De ezúttal is halkán szólalt meg:

– Ez a szám? Semmit nem juttat eszembe. A világon semmit. – Váratlanul felnevetett, röviden, nyersen. – Ja, mármint *vele*, Tonyval kapcsolatos emlékeket? Nem, nem. Ezt a számot sosem adta elő. Maga nagyon jól játszik benne. Abszolút profin.

– Abszolút *profin*? Ez meg mit jelent?

– Úgy értem... hogy abszolút profin játszik. Elismerésnek szántam.

– Profin? – Felálltam, átvágtam a szobán, és kivettem a CD-t a lejátszóból.

– Mitől lett ilyen mérges? – Lindy hangja még mindig távoli és hűvös volt. – Valami rosszat mondtam? Bocsánatot kérek. Csak udvarias akartam lenni.

Visszamentem az asztalhoz, a korongot betettem a tokjába, de

nem ültem le.

– No, befejezzük a játszmát? – kérdezte Lindy.

– Ne haragudjon, de vár rám néhány elintézendő ügy.
Telefonok, papírmunka.

– Mitől lett ilyen mérges? Nem értem.

– Nem vagyok mérges. Csak későre jár, ennyi.

Végre felállt, és kikísért az ajtóhoz, ahol hűvös kézfogással váltunk el.

Már említettem, hogy a műtét után megkavarodott az időérzésem, összevissza aludtam. Aznap este hirtelen fáradtság tört rám, korán lefeküdtem, néhány óra hosszat mélyen aludtam, majd az éjszaka kellős közepén felébredtem, és nem tudtam visszaaludni. Egy idő után felkeltem, és bekapcsoltam a tévét. Az egyik csatornán találtam egy filmet, amit még gyerekként láttam, odahúztam hát egy széket, a készüléket egészen lehalkítottam, és végignéztem a film hátralévő részét. Miután véget ért, egy darabig két prédikátort néztem, akik harsány közönségük előtt kiabáltak egymással. Mindent egybevéve jól éreztem magam: otthonosan, millió mérföldre a külvilágtól. Ezért aztán a szívem majd kiugrott a helyéről, amikor egyszer csak megszólalt a telefon.

– Steve? Maga az? – Lindy hívott. A hangja furcsán csengett, és az jutott eszembe, hogy talán ivott.

– Igen, én vagyok.

– Tudom, hogy késő van. De az előbb, amikor elmentem az ajtaja előtt, fényt láttam bentről. Gondoltam, biztos maga sem tud aludni, ahogy én sem.

– Úgy valahogy. Nehéz itt normális időrendet tartani.

– Igen. Tényleg nehéz.

– Jól érzi magát? – kérdeztem.

– Persze. Minden rendben. *Nagyon* is jól érzem magam.

Már beláttam, hogy nem csípett be, de arra nem tudtam rájönni, mi lelte. Valószínűleg nem is kábítószerrel lett felajzott – csak feltűnően éber volt, és izgatottan várta, hogy elmondhasson valamit.

– Biztos jól érzi magát? – kérdeztem ismét.

– Igen, persze, de... Figyeljen, édesem, van itt valami, amit magának akarok adni.

– És mi volna az?

– Inkább nem mondanám meg. Legyen meglepetés.

– Érdekesen hangzik. Jó úgy, ha mondjuk reggeli után átmegyek érte?

– Azt reméltem, hogy esetleg most rögtön átjönne érte. Elvégre itt van nálam, és maga is ébren van, én is ébren vagyok. Tudom, hogy késő van, de... Nézze, Steve, ami a délután történeteket illeti... Úgy érzem, magyarázattal tartozom.

– Ugyan, felejtse el. Engem nem zavar...

– Mérges lett rám, mert azt hitte, hogy nem tetszik a játéka. Nos, nem erről volt szó. Épp az ellenkezőjéről volt szó, pontosan az ellenkezőjéről. A számot, amit lejátszott, a „The Nearness of You”... Azóta nem tudom kiverni a fejemből. De igazából a fejem helyett azt kellene mondanom, hogy a szívemből. Azóta nem tudom kiverni a *szívemből*.

Nem tudtam, erre mit mondhatnék, és mielőtt megszólaltam volna, máris folytatta:

– Megtenné, hogy átjön? Most rögtön? Akkor rendesen elmagyarázok mindent. És ami a legfontosabb... Nem, nem,

előre nem mondom el. Hadd legyen meglepetés. Jöjjön át, és meglátja, mi az. És hozza most is magával a CD-jét. Megtenné?

Amint kinyitotta az ajtót, máris elvette a CD-t, mintha csak valami kézbesítő futár lennék, majd megragadta a csuklómat, és magával húzott. Ugyanaz a lenyűgöző köntös volt rajta, mint az első alkalommal, ám a megjelenése ezúttal már hagyott némi kívánnivalót maga után: a köntös egyik szára lejjebb ért, mint a másik, a kötésére pedig, hátul a nyakánál, rátapadt egy hosszú, bolyhos szösz.

– Gondolom, a szokásos éjszakai sétáján volt – mondtam.

– Nagyon örülök, hogy ébren találtam. Nem hiszem, hogy ki tudtam volna várni a reggelt. Nos, Steve, ahogy mondtam, van egy meglepetésem. Remélem, tetszeni fog, nagyon bízom benne. De előbb szeretném, ha kényelmesen elhelyezkedne. Újból meghallgatjuk a felvételét. Lássuk csak, hányadik szám is volt?

Leültem a szokásos kanapéra, és néztem, ahogy nyomkodja a lejátszót. A szobát halvány fény töltötte be, a levegő kellemesen hűvös volt. Aztán egész hangosan megszólalt a „The Nearness of You”.

– Nem gondolja, hogy felverünk vele valakit?

– Elmehetnek a fenébe. Épp eleget fizetünk, hogy itt legyünk, ez nem a mi gondunk. Most pedig csitt! Hallgassa, hallgassa!

Ismét hajladozni kezdett a zenére, mint legutóbb, de most nem hagyta abba az első szólam után. Ellenkezőleg, mintha egyre inkább belemerült volna a zenébe, ahogy haladt előre a szám, a karját felemelve mozgott, mintha képzeletbeli táncpartnerét karolta volna. Amikor a szám véget ért, kikapcsolta a lejátszót, aztán nem mozdult, csak állt egész

mereven a szoba túlsó végében, nekem háttal. Hosszú ideig így maradt, mintha percek teltek volna el, mire végre felém fordult.

– Nem is tudom, mit mondjak – szólalt meg. – Igazán fenséges. Maga csodálatos, tényleg csodálatos zenész. Igazi géniusz.

– Köszönöm, nagyon kedves.

– Már az első alkalommal tudtam. Ez az igazság. Ezért reagáltam úgy, tudja. Megjátszottam, hogy nem tetszik a szám, játszottam az önteltet. – Sóhajtván leült velem szemben. – Tony mindig piszkált, hogy szokjak már le róla. Folyton ezt csinálom, valahogy képtelen vagyok megállni. Megismerkedem valakivel, aki nagyon tehetséges, valakivel, akit egyszerűen megáldott az isten, és nem tudom türtőztetni magam, zsigerből rögtön azt csinálom, amit magával is. Nem is tudom, ez talán valamiféle irigység, gondolom. Mint amelyet az átlagos külsejű nőknél látni időnként, tudja. Ha ugyanabban a szobában megjelenik egy szép nő, legszívesebben kikaparnák a szemét. Ezt érzem én is, amikor olyanokkal találkozom, mint maga. Főleg, ha váratlanul ér a dolog, mint tegnap, és nem készültem fel rá. Érti, ott ült, én meg egyik percben még azt hittem, hogy maga csak egy fickó a közönség soraiból, aztán egyszer csak kiderül, hogy... hogy valami egészen más. Érti, amit mondok? Csak azt próbálom megmagyarázni, hogy miért viselkedtem olyan hülyén. Teljes joggal lett mérges rám.

Egy időre közénk telepedett a késő éjszakai csend.

– Hát, köszönöm, hogy elmondta – szólaltam meg végül. – Nagyon köszönöm.

Lindy hirtelen felállt.

– Most pedig jöjjön a meglepetés! Itt várjon, ne mozduljon!

Átment a másik szobába, és hallottam, ahogy fiókokat húzkod. Amikor visszajött, két kézzel tartott valamit maga előtt, de nem tudtam kivenni, mi az, mert letakarta egy selyem zsebkendővel. Miután belépett, megállt a szoba közepén.

– Steve, kérem, jöjjön ide, és vegye ezt át tőlem. Így lesz igazi átadás.

Értetlenül álltam fel. Ahogy odaléptem hozzá, félrehúzta a zsebkendőt, és egy fényes sárgaréz tárgyat nyújtott felém.

– Ezt a díjat egyértelműen kiérdemelte. Úgyhogy a magáé. Az év dzsesszzenésze. Vagy talán minden idők dzsesszzenésze. Gratulálok!

A kezembe nyomta, és a gézen keresztül könnyed puszit adott az arcomra.

– Nahát, köszönöm. Ez aztán a meglepetés! Hú, ez nagyon szép! De mi ez? Egy aligátor?

– Aligátor? Ne vicceljen! Két kis kerub, akik épp megcsókolják egymást.

– Tényleg, most már látom. Nahát, igazán köszönöm, Lindy. Nem is tudom, mit mondjak. Gyönyörű.

– A magáé. Megérdemli.

– Meg vagyok hatva. Komolyan. És itt alul mi van ráírva? Nincs nálam a szemüvegem.

– Az áll ott, hogy „Az év dzsesszzenésze”. Mi más lehetne ráírva?

– Ez van ideírva?

– Persze, ez van odaírva.

Kezemben a szobrocskával visszamentem a kanapéhoz, leültem, és eltöprengtem.

– Mondja csak, Lindy – szólaltam meg végül. – Ez a dísz tárgy,

amit adott. Nem lehetséges, hogy netán az egyik éjszakai sétája alkalmával bukkant rá?

– De, lehet. Igen, lehetséges.

– Értem. És nem lehet, hogy ez az igazi díj? Mármint az igazi, amit Jake kap majd meg?

Néhány másodpercig hallgatott, csak állt moccanatlanul. Majd azt mondta:

– Persze hogy ez az igazi. Mi értelme lenne, ha valami ócska vacakot adnék magának? Igazságtalanságra készültek, és én igazságot tettem. Csak ez számít, semmi más. Ne csináljon belőle ügyet, édesem. Tudja jól, hogy ez a díj magának jár.

– Értékelem a véleményét. Csak hát... szóval akárhogy is nézzük, ez lopás.

– Lopás? Hát nem maga mondta, hogy az a fickó egy nagy nulla? Egy svihák? Maga viszont igazi géniusz. Akkor hát ki is lop kitől?

– Lindy, egész pontosan hol találta ezt?

Megvonta a vállát.

– Valahol lent. Az egyik helyen, ahová be szoktam nézni. Amolyan irodaféle, mondhatni.

– Ez ma volt? Ma éjjel hozta el?

– Hát persze hogy ma éjjel hoztam el. Hiszen tegnap még nem is tudtam erről a díjról.

– Igen, igaz. Szóval akkor ez nagyjából egy órája lehetett?

– Nagyjából. Vagy talán kettő. Ki tudja? Jó sokáig elvoltam. Egy időre felmentem az elnöki lakosztályba.

– Jesszusom.

– Most komolyan, kit érdekel? Mitől lett ilyen zaklatott? Ha elvész a díj, mennek, és hoznak egy másikat. Nyilván van belőle

egy rakás valahol. Kapott tőlem egy díjat, amit kiérdemelt. Csak nem utasítja vissza, ugye?

– Nem utasítom vissza. A figyelmességet, a megtiszteltetést mind elfogadom, nagyon örülök neki. De ezt, magát az igazi díjat... Vissza kell vinnünk. Vissza kell tennünk pontosan oda, ahol találta.

– Csesszék meg! A fenét sem érdekli.

– Lindy, szerintem ezt nem gondolta végig. Mihez kezd, ha kipattan az ügy? El tudja képzelni, hogy felfújja majd a sajtó? A pletykákat, a botrányt? Mit szól majd a sajtósa? Jöjjön szépen. Visszamegyünk, még mielőtt felébrednek a népek. Mutassa meg, pontosan hol találta ezt a valamit.

Úgy állt ott, mint egy gyerek, akit csúnyán leszidtak. Aztán nagyot sóhajtott, és azt mondta:

– Talán igaza van, édesem.

Miután megegyeztünk, hogy visszavisszük a díjat, Lindy mohón magához ragadta, s egész idő alatt a melléhez szorítva tartotta, míg sietve haladtunk előre a hatalmas, alvó szálloda folyosóin. Rejtett lépcsőkön vezetett le, hátsó folyosókon, szaunák és üdítőautomaták mellett. Nem láttunk és nem is hallottunk egy lelket sem. Végül Lindy odasúgta: – Erre jöjjön – azzal benyitottunk egy vaskos ajtón, és egy sötét térbe léptünk.

Miután meggyőződtem róla, hogy más nincs ott, felkapcsoltam a zseblámpát, amit Lindy szobájából hoztam magammal, és körbevilágítottam. A bálteremben voltunk, de ha valakinek épp táncolni támadt volna kedve, annak nehéz dolga lett volna a vacsoraasztalok miatt, melyek fehér abrosszal borítva, egyazon garnitúrába tartozó székekkel övezve

sorakoztak a teremben. A mennyezet közepéről díszes csillár lógott. A terem túlsó végében színpad állt, elég tágas ahhoz, hogy alkalmasint egy népes csapatot felvonultató műsort is befogadjon, ám most be volt húzva az elején a függöny. Valaki egy kis létrát hagyott a helyiség közepén, a fal mellett pedig egy porszívó állt.

– Nem akármilyen parti lesz – szólalt meg Lindy. – Legalább négy- vagy ötszáz ember.

Beljebb léptem, és tovább pásztáztam a termet a zseblámpával.

– Lehet, hogy itt lesz a cécó – mondtam. – Mármint itt adják át Jake-nek a díjat.

– Persze hogy itt lesz. Ahol ezt találtam – mutatta felém a díjat –, volt egy csomó másik is. A legjobb újonc. Az év R & B albuma. Ilyesmik. Nagy felhajtás lesz.

Most, hogy a szemem már hozzászokott a sötétséghez, jobban beláttam a helyiséget, még úgy is, hogy a zseblámpa fénye nem volt igazán erős. Ahogy ott álltam, egy percre elképzeltem, hogyan is fog kinézni a terem később. Elképzeltem a pazarul kiöltözött vendégeket, a lemeztársaságok vezetőit, a neves koncertszervezőket, a show-business celebjeinek vegyes társaságát, ahogy jókat nevetnek és egymást dicsérgetik; a hízelgően lelkes tapsot minden alkalommal, amikor az est házigazdája megemlíti valamelyik szponzor nevét; az újabb tapsokat, ezúttal kurjantásokkal és éljenzéssel kísérve, amikor egy-egy díjazott felvonul a színpadra. Elképzeltem, ahogy Jake Marvell ott áll a színpadon, kezében a díj, az arcán ugyanaz az önelégült mosoly, mint annak idején San Diegóban minden alkalommal, mikor egy szóló végére ért, és a közönség

megtapsolta.

– Talán mégsem jól döntöttünk – szólaltam meg. – Lehet, hogy mégsem kéne visszavinni a díjat. Lehet, hogy inkább ki kellene dobni a szemétbe. Mégpedig az összes többi díjjal együtt.

– Igen? – kérdezte Lindy értetlenül. – Tényleg ezt szeretné, édesem?

Felsóhajtottam.

– Nem, nyilván nem. De azért... élvezetes lenne, nem? Az összes díj menne a szemétbe. Lefogadom, hogy a díjazottak mind svihákok. Lefogadom, hogy összesen nem szorult beléjük annyi tehetség, amivel egy zsemlét meg lehetne tölteni.

Vártam, hogy mondjon erre valamit, de Lindy hallgatott. Aztán amikor végül megszólalt, a hangjában valamilyen új, keményebb tónus jelent meg.

– Honnan veszi, hogy nincs közöttük egy sem, aki jó zenész? Honnan veszi, hogy egyikük sem érdemli meg a díját?

– Hogy honnan veszem? – Hirtelen eltöltött az ingerültség. – Hogy honnan veszem? Hát gondoljon csak bele. Egy olyan zsűri, amelyik Jake Marvellt tartja az év dzsesszzenészének... Miféle embereket díjazhatnak még?

– De mit tud igazából ezekről az emberekről? Akár erről a Jake nevű pasiról. Honnan veszi, hogy nem dolgozott meg nagyon keményen azért, amit elért?

– Mi ez az egész? Hirtelen maga lett Jake legnagyobb rajongója?

– Csak elmondom a véleményemet.

– A véleményét? Szóval ez a véleménye? Hát, igazából nem lep meg. Csak egy időre megfeledkeztem róla, hogy ki is maga.

– Ez meg mi a fenét jelentsen? Hogy merészel így beszélni

velem?

Ráeszméltem, hogy kezd elborulni az agyam. Gyorsan azt mondtam hát:

– Igaza van, udvariatlan voltam. Ne haragudjon. Menjünk, keressük meg azt az irodát.

Nem szólt egy szót sem, és amikor szembefordultam vele, a halvány fényben nem láttam elég jól ahhoz, hogy megpróbáljam kitalálni, mit gondol magában.

– Lindy, merre van az az iroda? Muszáj megtalálnunk.

Végül a szobrocskával a terem túlsó vége felé mutatott, aztán továbbra is szótlánul elindult előttem az asztalok között. Amikor az irodához értünk, néhány másodpercre az ajtóra tapasztottam a fületem, majd mivel nem hallottam semmit, óvatosan benyitottam.

Egy hosszú, keskeny helyiségbe léptünk be, mely ránézésre párhuzamosan húzódott végig a bálterem mellett. Valahol beljebb égve maradt egy halvány égő, így a zseblámpa nélkül is többé-kevésbé ki tudtuk venni, hogy mi van körülöttünk. Nyilvánvaló volt, hogy nem a keresett irodában vagyunk, hanem valamilyen előkészítőben vagy konyhaféleségben. Hosszan elnyúló tálalópultok húzódtak végig mindkét fal mentén, köztük pedig egy széles folyosó, ahol a személyzet elvégezhette a tálalás előtti utolsó igazításokat.

Lindy azonban mintha felismerte volna a helyiséget: céltudatos léptekkel elindult a pultok közötti folyosón. Nagyjából félúton egyszer csak megtorpant, és figyelmesen szemügyre vette az egyik pulton kint hagyott tepsilapot.

– Azt a', csokis tallér! – Úgy tűnt, teljesen visszanyerte a nyugalmát. – Kár, hogy celofán van rajta. Mindjárt éhen halok.

Nézze! Lássuk, ezen mi van. – Odalépett a következő pulton álló nagy, kupola formájú fedőhöz, és fölemelte. – Ezt nézze meg, édesem. *Nagyon* finom lehet.

Egy pufók sült pulyka fölé hajolva állt. Nem tette helyére a fedőt, hanem vigyázva leeresztette a pultra.

– Mit gondol, baj lenne, ha lekapnám az egyik combját?

– Igen, Lindy, szerintem nagy baj lenne. De ki a fenét érdekel?

– Szép nagy darab madárka. Elfelezi velem a combját?

– Igen, persze.

– Helyes. Akkor rajta.

Kinyúlt a pulyka felé; aztán egyszer csak kiegyenesedett, és szembefordult velem.

– Szóval hogy értette, amit az előbb mondott?

– Mit hogy értettem?

– Amit mondott. Hogy nincs meglepve. Azon, hogy mi a véleményem. Ez mit jelentsen?

– Nézze, tényleg sajnálom. Nem akartam megbántani. Csak kimondtam, amit gondoltam, ennyi az egész.

– Kimondta, amit gondolt? Hát akkor mondja csak ki most is, amit gondol. Szóval felvetettem, hogy a díjazottak egy része esetleg megérdemli az elismerést. Ez miért olyan röhejes elképzelés?

– Nézze, én csak azt tudom mondani, hogy nem azok kapják a díjakat, akiknek kellene. Ennyi az egész. De maga biztos jobban tudja. Azt gondolja, hogy nem így van...

– Lehet, hogy a jelöltek közül néhányan állati keményen megdolgoztak azért, amit elértek. És talán megérdemlik az elismerést. Az a gond az olyanokkal, mint maga, hogy csak mert az isten megáldotta ezzel a különleges képességgel, azt hiszi, ez

bármire feljogosítja. Hogy jobb, mint mindenki más, hogy mindig a sor elejére tolakodhat. Nem is gondol arra, hogy milyen sok ember nem volt olyan szerencsés, mint maga, mert nekik nagyon keményen meg kellett dolgozniuk azért, amit magukénak mondhatnak.

– Szóval azt képzeli, hogy én nem dolgozom keményen? Azt hiszi, hogy csak meresztem a seggemet egész nap? Vért izzadok, gürcölök és húzom az igát, hogy előálljak valami értékessel, valami csodálatossal, és aztán ki kapja az elismerést? Jake Marvell! Az olyanok, mint maga!

– Ne merjen így beszélni velem, a kurva életbe! Mi közöm nekem ehhez az egészhez? Hát nekem adnak ma itt díjat? Kaptam én életemben *bármikor* akár csak egy nyomorult kis díjat? Adott nekem bárki valaha, iskoláskoromban vagy később, akár csak egy rohadt oklevelet, éneklésért, táncért vagy bármi más francért? Nem! Kurvára nem! Mindig csak bámulhattam, ahogy maguk, görények kivonulnak, és felmarkolják a díjakat, miközben a szülők tapsolnak...

– Semmit nem kapott? Nem kapott semmit? Ezt nem mondja komolyan. Hát nem híres ember lett magából? Nem magának van egy csomó háza...?

Ebben a pillanatban valaki felkapcsolta a világítást, mi meg szaporán pislogtunk egymásra az éles, erős fényben. Két férfi lépett be azon az ajtón, amelyiken mi is bejöttünk, és elindultak felénk. A pultok közötti sávban épp elérték egymás mellett. Egyikük nagydarab fekete fickó volt a szállodai biztonsági örök uniformisában, a kezében rádió adó-vevővel, amit először pisztolynak néztem. A másik kis termetű, csillogó fekete hajú fehér pasas, világoskék öltönyben. Egyikük sem tűnt

különösebben tisztelettudónak. Tőlünk néhány lépésnyire megálltak, és az alacsonyabbik igazolványt vett elő a zakója zsebéből.

– Los Angeles-i rendőrség – mondta. – A nevem Morgan.

– Jó estét – köszöntem.

A zsarú és a biztonsági őr egy darabig csak némán bámult ránk. Majd végül a rendőr azt kérdezte:

– Itt laknak a szállodában?

– Igen – feleltem. – Itt lakunk.

Éreztem, hogy Lindy köntösének lágy anyaga a hátamhoz ér. Belém karolt, így álltunk egymás mellett.

– Jó estét, biztos úr – szólalt meg álmatag, mézesmázos hangon, mely egyáltalán nem hasonlított a rendes hangjára.

– Jó estét, hölgyem – viszonzta a köszönést a zsarú. – Van valami rendkívüli oka, hogy ilyenkor fent vannak?

Egyszerre szólaltunk meg Lindyvel, majd elneveltük magunkat. Ám a két férfi nem nevetett, még csak el sem mosolyodtak.

– Nem tudtunk aludni – mondta aztán Lindy. – Úgyhogy sétálni indultunk.

– Sétálni indultak. – A zsarú körbenézett a harsány fehér fényben. – Talán valami ételt kerestek.

– Ahogy mondja, biztos úr! – Lindy hangja még mindig túlzóan valószínűtlen volt. – Kicsit megéheztünk, ahogy néha éjjelente biztosan maga is.

– Gondolom, a szobaszerviz elég vacak – mondta a zsarú.

– Így van, tényleg nem valami jó – feleltem.

– Csak a szokásos – folytatta a zsarú. – Sztékek, pizzák, hamburgerek, emeletes szendvicsek. Tudom, mert az előbb

rendeltem magamnak az éjszakai műszaktól. De maguk nyilván nem szeretik az ilyen kaját.

– Hát, tudja, hogy van, biztos úr – mondta Lindy. – *Móka* is kell. Az jó móka, ha az ember lelopózik, és bekap egy falatot, tudja, egy kis tilosban járás, mint gyerekkorunkban.

Egyikük sem mutatta enyhülésnek semmi jelét. De végül a zsarú azt mondta:

– Elnézést a zavarásért. De tudják, erre a területre a szállóvendégek nem léphetnek be. És az utóbbi időben lába kelt pár dolognak.

– Tényleg?

– Igen. Maguk nem láttak most éjjel valami szokatlant vagy gyanúsat?

Összenéztünk Lindyvel, aki erőteljesen megrázta a fejét.

– Nem – feleltem. – Nem láttunk semmi szokatlant.

– Egyáltalán semmit?

A biztonsági őr már eddig is egyre közelebb lépkedett, most pedig elment mellettünk, testes alakjával átnyomakodott köztünk és a pult között. Ráébredtem, hogy mi a szándéka: miközben társa szóval tart bennünket, közelebbről is szemügyre akar venni minket, hogy lássa, nem rejtegetünk-e valamit.

– Nem, semmit – mondtam. – Pontosabban mire gondol?

– Gyanús alakokra. Szokatlan tevékenységre.

– Csak nem azt akarja mondani – szólalt meg rémült döbbenettel Lindy –, hogy betörték a szobákba?

– Nem erről van szó, hölgyem. Csak arról, hogy eltűnt pár értékes tárgy.

Érzékeltem, hogy mögöttünk megmozdul a biztonsági őr.

– Akkor hát ezért vannak itt – mondta Lindy. – Hogy megvédjenek minket és az értékeinket.

– Ahogy mondja. – A zsarú tekintete egy hajszályit megrezzent; úgy gondoltam, pillantást válthatott a mögöttünk álló társával. – Szóval ha bármi szokatlant látnak, kérem, hívják rögtön a biztonságiakat.

A beszélgetésnek láthatóan vége volt, a zsarú félreállt, hogy kiengedjen minket. Már épp megkönnyebbülten nekiindultam volna, amikor Lindy megszólalt:

– Nyilván rosszaság volt, hogy csak úgy lejöttünk ide enni. Kedvünk lett volna belekóstolni abba a tortába ott, de beláttuk, hogy valamilyen különleges alkalomra készült, és nem lenne szép, ha belepiszkálnánk.

– A hotelnek nagyon jó a szobaszervize – mondta a zsarú. – Éjjel-nappal hívhatók.

Meghuzigáltam Lindy köntösét, de mintha rátört volna a bűnözőknek az a gyakran emlegetett késztetése, hogy a lelepleződést kockáztatva cicázzanak a hatósággal.

– Szóval maga csak úgy rendelt valamit a szobájába, biztos úr?

– Persze.

– És jó volt?

– Igen, egész jó. Azt javaslom, hogy maguk is őket vegyék igénybe.

– Hagyjuk az urakat, hadd nyomozzanak tovább – mondtam, Lindy karját huzigálva. De még mindig nem volt hajlandó velem jönni.

– Biztos úr, kérdezhetek még valamit? Nem haragszik?

– Csak tessék.

– Az imént azt firtatta, hogy láttunk-e valami szokatlant. Maga nem lát semmi szokatlant? Már mint rajtunk.

– Nem igazán tudom, mire céloz, hölgyem.

– Mondjuk arra, hogy mindkettőnk feje teljesen be van kötözve gézzel. Nem vette észre?

A zsarú gondosan megnézett magának minket, mintha csak igazolni akarná az elhangzott állítást. Aztán így felelt:

– Ami azt illeti, észrevettem, hölgyem. De nem akartam személyes jellegű megjegyzést tenni.

– Á, értem – mondta Lindy. Majd hozzám fordulva azt kérdezte: – Igazán tapintatos, nem?

– Jöjjön! – feleltem, és most már erővel magam után húztam. Éreztem, hogy a két férfi végig minket bámul, míg a kijáráshoz nem érünk.

Látszólag higgadtan vágunk át a báltermen. De amint kiléptünk a széles lengőajtón, szabad utat engedünk az ijedségnek, és majdhogynem rohanni kezdtünk. Továbbra is egymásba karoltunk, úgyhogy jó néhányszor megbotlottunk és egymásnak ütköztünk, miközben Lindy vezetett az épületen át. Végül behúzott magával egy személyzeti liftbe, és csak amikor az ajtó már becsukódott, és elindultunk fölfelé, akkor engedte el a karomat: nekidőlt a fémfalnak, és furcsa hangot hallatott, amiben a gézpólyán át hallatszó hisztérikus nevetésre ismertem.

Amikor kiléptünk a liftből, ismét belém karolt.

– Na jó, már biztonságban vagyunk – mondta. – Most elviszem még valahová. Ez igazán nagy szám lesz. Nézze csak – mutatott fel egy ajtónyitó kártyát. – Lássuk, mire megyünk vele.

A kártya segítségével átjutottunk egy MAGÁNTERÜLET és egy VIGYÁZAT, VESZÉLY! – BELÉPNI TILOS feliratú ajtón. Aztán ott álltunk egy festék- és vakolatszagú helyiségben. A falakból és a mennyezetből kábelek lógtak ki, a hideg padlózatán kisebb tócsák és foltok tarkállottak. Jól láttunk mindent, mert a helyiség egyik fala csupa üveg volt – nem takarta sem függöny, sem roletta –, és a kinti fények sárgás fénysávokat vetítettek a szobába. Még a mi szobáinknál is magasabban voltunk: mintha helikopterből néznénk ki, úgy tárult elénk az autópálya és az azt övező környék látványa.

– Ez lesz az új elnöki lakosztály – szólalt meg Lindy. – Imádok ide feljárni. Még nincs villany, nincsenek szőnyegek. De lassan már alakul. Amikor rátaláltam, még sokkal csupaszabb volt. Most már lehet látni, hogy fog kinézni. Már ez a kanapé is itt van.

A helyiség közepén jókora bútorforma állt, melyet teljes egészében védőhuzat takart. Lindy úgy lépett oda, mintha régi barátjával találkozna, és erőtlenül lehuppant rá.

– Csak ábránd ugyan – mondta Lindy –, de félig-meddig elhiszem. A képzeletemben ezt a lakosztályt nekem építik. Ezért lehetek itt. Minden az enyém lesz. Ezzel segítenek nekem. Segítenek, hogy felépítsem a jövőmet. Azelőtt itt jókora káosz volt. De nézze csak meg most! Már szépen alakul. Igazán nagyszerű lesz. – Megpaskolta maga mellett a kanapét. – Üljön le, édesem, fújja ki magát. Én teljesen kimerültem. Nyilván maga is.

A kanapé – vagy akármi is bújt meg a védőhuzat alatt – meglepően kényelmes volt, és ahogy belesüppedtem, éreztem, hogy alámerülök a fáradtság rám törő hullámába.

– Hű, de álmos vagyok! – mondta Lindy. Súlya a vállamra nehezedett. – Hát nem csodás hely? A zárban találtam a kulcsot, amikor először itt jártam.

Egy darabig mindketten hallgattunk, és éreztem, hogy mindjárt elnyom az álom. Ekkor eszembe jutott valami.

– Hahó, Lindy.

– Hmm?

– Lindy! Hová lett a díj?

– A díj? Tényleg. A díj. Eldugtam. Mi mászt tehettem volna? Tudja, édesem, maga tényleg kiérdemelte azt a díjat. Remélem, értékeli, hogy ma megkapta, külön tőlem. Ez nem csak afféle szeszély volt. Átgondoltam a dolgot. Nagyon alaposan átgondoltam. Nem tudom, értékeli-e. Nem tudom, tíz vagy húsz év elmúltával emlékszik-e majd erre egyáltalán.

– Biztos, hogy emlékezni fogok. És nagyon is értékelem. De Lindy, hova dugta a díjat? Hova tette?

– Hmmm? – Lindy szinte már aludt. – Az egyetlen lehetséges helyre. Bedugtam a pulykába.

– Bedugta a pulykába...

– Ugyanezt csináltam egyszer kilencéves koromban. A nővérem csillámlabdáját eldugtam a pulykában. Ez adta az ötletet. Gyorsan járt az eszem, igaz?

– Igen, tényleg gyorsan. – Nagyon fáradt voltam, de erőt vettem magamon, hogy össze tudjam szedni a gondolataimat. – De mennyire jól dugta el? Nem lehet, hogy aztán megtalálták azok a fickók?

– Nem hiszem. Egyáltalán nem lógott ki, ha erre gondol. És hogy jutna eszükbe, hogy odabent keressék? A hátam mögött nyomtam be, így. Jó mélyre. Nem néztem hátra a pulykára, mert

akkor azok a fiúk rögtön tudni akarták volna, mit csinállok. Nem csak afféle szeszély volt, tudja. Hogy magának adtam azt a díjat. Jó alaposan átgondoltam. Nagyon remélem, hogy értékeli valamennyire. Istenem, muszáj aludnom.

Hozzám dőlt, és a következő pillanatban már halkán hortyogott. A műtét eredményét féltve óvatosan megigazítottam a fejét, nehogy a vállamnak nyomódjon az arca. Aztán lassan én is álomba merültem.

Összerándulva ébredtem, és az előttünk lévő üvegfalon át a hajnal első jeleit láttam. Lindy még mindig mélyen aludt, úgyhogy vigyázva kikecmeregtem mellőle, felálltam, és nyújtózkodtam. Odaléptem az üvegfalhoz, és kinéztem a sápadt égre meg a messze lent húzódó autópályára. Valami motoszkált a fejemben, amikor elaludtam, és próbáltam felidézni, mi is volt az, de az elmém ködös volt és elgyötört. Aztán egyszerre mégis eszembe jutott; visszamentem a kanapén elnyúló Lindyhez, és felráztam.

– Mi az? Mi az? Mit akar...? – kérdezte csukott szemmel.

– Lindy – mondtam. – A díj. Megfeledkeztünk a díjról.

– Már mondtam. Ott van a pulykában.

– Jó, de figyeljen csak. Lehet, hogy azoknak a zsaruknak nem jutott eszébe, hogy belenézzenek a pulykába. De előbb vagy utóbb valaki megtalálja a díjat. Talán épp most állnak neki a pulyka szeletelésének.

– Hát aztán? Akkor megtalálják. És akkor mi van?

– Ha a pulykában találják a díjat, abból nagy hír lesz. És akkor a zsarunak mindjárt eszébe jutunk. Eszébe jut majd, hogy ott álltunk, pont a pulyka mellett.

Ettől mintha kissé feléledt volna.

– Igaz – mondta. – Értem már.

– Amíg az a díj ott van a pulykában, a büntett nyomai elvezetnek hozzánk.

– Büntett? Ezt meg hogy érti?

– Mindegy, minek nevezzük. Vissza kell mennünk, hogy kiszedjük a díjat. Az már nem érdekes, hogy utána hol hagyjuk. De nem hagyhatjuk ott, ahol most van.

– Édesem, biztos, hogy muszáj? Annyira fáradt vagyok!

– Muszáj, Lindy. Ha ott hagyjuk, akkor maga bajba kerül. És tudja, abból nagy felhajtást csinál a sajtó.

Ezen eltöprengett egy percig, aztán félig-meddig kihúzta magát, és felnézett rám.

– Rendben – mondta. – Menjünk vissza.

Ezúttal már hallottuk, hogy takarítanak, és az alkalmazottak beszélnek egyik-másik folyosón, de ismét úgy jutottunk le a bálterembe, hogy nem talákoztunk senkivel. Az erősödő fényben már jobban láttunk, és ahogy a teremhez értünk, Lindy rámutatott a lengőajtó melletti kiírásra. A falon cserélhető műanyag betűkből kirakva ez állt: J. A. MEDENCETISZTÍTÓK TÁRSASÁGÁNAK DÍSZEBÉDJE.

– Nem csoda, hogy nem találtuk az irodát, ahol a díjakat tartják – állapította meg Lindy. – Ez nem az a bálterem.

– Mindegy. Amiért jöttünk, az itt van.

Átvágtunk a termen, és óvatosan beléptünk az előkészítő helyiségbe. Most is égett egy halvány fényű lámpa, ahogy éjjel, és a szellőztetőablakokon át már némi természetes fény is behatolt. Senki nem volt odabent, de ahogy végigpillantottam a

hosszú pultokon, rögtön láttam, hogy bajban vagyunk.

– Úgy látszik, járt itt valaki – mondtam.

– Igen. – Lindy beljebb ment pár lépéssel a pultok között, és körbepillantott. – Úgy néz ki.

A tárolóedények, a tálcák, a süteményesdobozok és az ezüstkupolás tálak, melyeket korábban láttunk, mind eltűntek. A helyükön egymástól szabályos távolságra szépen rendezett halomban tányértornyok és asztalkendők sorakoztak.

– Jó, ezek szerint elvitték az összes ételt – mondtam. – A kérdés csak az, hogy hová.

Lindy tett még pár lépést befelé, aztán szembefordult velem.

– Emlékszik, Steve, amikor épp itt voltunk? Mielőtt az a két jóember bejött, nagy beszélgetésben voltunk.

– Emlékszem, persze. De mi értelme lenne folytatni? Nem vitás, hogy udvariatlan voltam.

– Igaza van, felejtsük el. Szóval hová tűnhetett a pulyka? – Ismét körbenézett. – Mondok magának valamit, Steve. Kislány koromban táncosnő akartam lenni meg énekesnő. Úgyhogy hajtottam, hajtottam, tényleg iszonyúan hajtottam, de mindenki csak nevetett rajtam, és azt gondoltam, hogy a világ nagyon igazságtalan. De aztán kicsit felnőttem, és rájöttem, hogy a világ végül is nem is annyira igazságtalan. Még ha valaki olyan is, mint én, vagyis nem jutott neki az áldásból, akkor is van esélye, akkor is megtalálhatja a helyét a nap alatt, nem kell beérnie azzal, hogy egyszerően csak a *közönség* körébe tartozik. Nem könnyű persze. Keményen meg kell dolgozni érte, és nem szabad törődni azzal, mások mit mondanak. De egyértelműen van esély.

– Hát, úgy nézem, maga jól befutott.

– Fura, ahogy a világ működik. Tudja, szerintem hasznos volt ez az éleslátás. Mármost a felesége részéről. Jól tette, hogy javasolta a műtétet magának.

– Őt inkább hagyjuk ki ebből. Mondja csak, Lindy, tudja, hová nyílik az az ajtó? Az ott.

A helyiség túlsó végében, a pultok végén túl három lépcsőfok vezetett fel egy zöld ajtóhoz.

– Nézzük meg – felelte Lindy.

Ugyanolyan óvatosan nyitottuk ki az ajtót, mint az előzőt, és ahogy beléptünk, egy percre teljesen összezavarodtam. Vaksötét vett körül, és akármerre fordultam, mindenütt függönyanyagba vagy vitorlavászonba akadt a kezem. Lindy, aki még kint átvette tőlem a zseblámpát, valamivel jobban boldogult előttem. Végül kibotladoztam egy sötét helyiségbe, ahol a lámpa fényét elem irányítva várt rám.

– Feltűnt ám – suttogta. – Nem szívesen beszél róla. Mármost a feleségéről.

– Nem egészen erről van szó – feleltem szintén suttogva. – Hol vagyunk?

– Ráadásul még nem is látogatta meg.

– Azért nem, mert most épp nem igazán vagyunk együtt. Ha annyira tudni akarja.

– Ó, sajnálom. Nem akartam tolakodó lenni.

– Nem akart tolakodó lenni?

– Nahát, nézze, édesem! Ott van! Megtaláltuk!

A zseblámpa fényét egy nem messze álló asztalra irányította. A fehér terítős asztalon két ezüstös kupola domborodott egymás mellett.

Odaléptem az egyik kupolához, és vigyázva felemeltem.

Csakugyan egy szép kövér pulyka bújt meg alatta. Kitapogattam a belsejébe vezető nyílást, és bedugtam az ujjamat.

– Itt nincs – mondtam.

– Jó mélyen nyúljon be. Egészen belenyomtam. Ezek a madarak nagyobbak, mint gondolná.

– Nincs itt, ha mondom. Világítson ide. Megnézem a másikat.

– Óvatosan levettem a fedőt a második pulykáról.

– Tudja, Steve, szerintem hibát követ el. Nem kellene feszélyezve éreznie magát, nyugodtan beszélhetne a dologról.

– Milyen dologról?

– Arról, hogy a feleségével különváltak.

– Mondtam én ilyet, hogy különváltunk? Mondtam ilyet?

– Úgy értem...

– Azt mondtam, hogy nem igazán vagyunk együtt. Ez nem ugyanaz.

– Pedig úgy hangzik...

– Hát nem ugyanaz. Ez csak valami átmeneti dolog, amivel megpróbálkozunk. Hopp, várjunk csak. Itt van valami! Ez lesz az.

– Akkor húzza csak ki, édesem.

– Mit gondol, nem ezt próbálom éppen?! Te jó ég! Miért kellett ennyire begyömöszölnie?

– Csst! Valaki van itt!

Eleinte nem lehetett kivenni, hány ember hangját halljuk. Aztán ahogy egyre közelebből hallatszott, rájöttem, hogy csak egyvalakiét, aki folyamatosan beszél a mobiltelefonjába. Aztán arra is ráeszméltem, hogy hol vagyunk. Azt hittem, hogy valahová a színpad mögötti területre tévedtünk, holott valójában kint álltunk a színpadon, és a bálteremtől semmi más

nem választott el minket, csak az előttem lévő függöny. A telefonáló ember pedig a báltermen át közeledett a színpadhoz.

Odasúgtam Lindynek, hogy kapcsolja le a zseblámpát; a lámpa fénye eltűnt.

– Tűnjünk el innen – suttogta a fülembe Lindy, és hallottam, hogy lopódzva elindul. Újra megpróbáltam kihúzni a pulykából a szobrocskát, de tartottam tőle, hogy zajt csapok, és amúgy sem találtam fogást rajta.

A hang egyre közeledett, mígnem végül már úgy tűnt, hogy a fickó közvetlenül előttem áll.

– ...Ez nem az én gondom, Larry. A márkajeleknek ott kell lenniük az étlapokon. Nem érdekel, hogyan oldod meg. Rendben, akkor intézd te a kiszállítást. Ahogy mondom, csináld te, hozd át te magad a cuccot, nem érdekel, hogyan oldod meg. Csak legyen itt még ma délelőtt, legkésőbb fél tízig. Mindenképp itt kell legyen. Az asztalok rendben vannak. Rengeteg asztal van, elárulom. Rendben, azt megnézem. Oké, jól van. Igen. Most azonnal megnézem.

Az utolsó mondatok alatt a hang eltávolodott a terem oldala felé. Aztán a fickó nyilván felkattinthatott pár kapcsolót egy panelen, mert közvetlenül fölöttem erős fénysugár villant fel, és zúgó hangot hallottam, mintha beindult volna a légkondicionáló. Csakhogy, mint arra máris ráéreztem, a zaj nem a légkondicionálóból származott, hanem a függöny kezdett szétnyílni előttem.

Kétszer történt meg velem pályám során, hogy a színpadon álltam, az én szólóm következett volna, és hirtelen rádöbbsentem, hogy nem tudom, hogyan kell kezdeni, melyik hangnemben vagyok, hogyan következnek egymás után az

akkordok. Mindkét alkalommal, amikor ez történt, egyszerűen ledermedtem, csak álltam, mintha egy filmforgatás jelenetfotójának egyik alakja lennék, mígnem végül valamelyik srác a zenekarból a segítségemre sietett. Mindössze kétszer történt ez meg velem húszéves profi pályafutásom alatt. No és ugyanezt váltotta ki belőlem a hirtelen felkapcsolt reflektor és a szétnyíló függöny is. Egyszerűen megdermedtem. Furcsa érzés töltött el, mintha nem is lennék ott. Halvány kíváncsisággal vártam, mit fogok látni, ha már nincs előttem a függöny.

A báltermet láttam magam előtt, és a színpad magasából már jobban méltányolni tudtam a terem végébe nyúló két párhuzamos sorban álló asztalok elrendezését. A fölöttem világító reflektor miatt a termet csak homályosan láttam, de ki tudtam venni a csillárt és a díszes mennyezetet.

A mobiltelefonos kopasz, túlsúlyos fickó volt, sápadt színű öltönyt viselt, és a nyakánál nyitott inget. Időközben eljött a faltól, ahol a kapcsolókat megnyomta, és most ott állt nagyjából velem szemben. A mobilt a füléhez szorította, és az arckifejezéséből ítélve azt lehetett volna hinni, hogy minden figyelmét arra összpontosítja, amit a telefonban hall. Mégis úgy tűnt, nem csak a hívásra összpontosít, mert a tekintetét egyenesen rám szegezte. Csak bámult rám, én pedig visszabámultam rá, és ez akármeddig eltarthatott volna, ám végül, talán arra a kérdésre válaszul, hogy miért hallgatott el, ezt mondta a telefonba:

– Semmi gond. Semmi gond. Csak van itt valaki. – Néhány pillanatig ismét hallgatott, aztán folytatta: – Először nem tudtam, mi a helyzet. De csak egy férfi. Be van kötözve a feje, és hálóköntösben van. Csak ennyi, most már látom. Ja, és az egyik

kezén egy csirke vagy mi a fene van.

Ahogy kiegyenesedtem, ösztönösen felvontam a vállam, és kissé széttártam volna a karomat. Ám mivel a jobb kezem még mindig csuklóig a pulykában volt, a súlyos teher lerántotta a karomat, és az oldalamnak puffant. De legalább többé nem kellett aggódnom, hogy meghallanak, így aztán teljes erővel, gátlástalanul nekiláttam, hogy a szobrocskával együtt kirángassam a kezemet. Eközben a férfi tovább beszélt a telefonba.

– Nem, pontosan úgy van, ahogy mondtam. Most meg lekapja magáról a csirkét. Fú, ráadásul előszedett belőle valamit. Hé, haver, *az* meg micsoda? Egy aligátor?

A kérdést csodálatra méltó érdektelenséggel tette fel. Most, hogy végre a markomban volt a szobrocska, a pulyka tompa dobbanással a földre esett. Amint sietve elindultam hátra a sötétbe, még hallottam, ahogy a fickó azt mondja a barátjának:

– Honnan a fenéből tudjam? Biztos valami bűvészmutatvány.

Nem emlékszem, hogyan jutottunk vissza a mi szintünkre. A színpadról lefelé igyekezve megint elkeveredtem a függönyök összevisszaságában, aztán egyszer csak ott volt Lindy, és vezetett a kezemnél fogva. Siettünk tovább a szállodán át, többé már nem törődve azzal, mekkora zajt csapunk, és ki lát meg minket. Valahol útközben letettem a szobrocskát az egyik ajtó elé kitett szobaszervizes tálcára, egy vendég vacsorájának romjai mellé.

Lindy szobájába érve lehuppantunk a kanapéra, és kitört belőlünk a nevetés. Csak nevettünk és nevettünk, egymásnak dőlve, aztán Lindy felállt, az ablakhoz ment, és felhúzta a

rolettát. Már kivilágosodott odakint, de a reggeli ég felhős volt. Lindy a bársekreányhez lépett, és kevert két italt – „a világ legszexibb alkoholmentes koktéjja” –, majd a kezembe adta az egyik poharat. Azt hittem, leül mellém, de a koktéjját kortyolgtva lassan visszaandalgott az ablakhoz.

– Maga várja már a nagy napot, Steve? – kérdezte rövid hallgatás után. – Mármint amikor leveszik majd a kötést.

– Igen. Gondolom.

– Én még múlt héten sem igazán gondoltam rá. Annyira távolinak tűnt. De most már nem olyan távoli.

– Ahogy mondja – feleltem. – Nekem sem távoli. – Aztán halkán azt mondtam: – Te jó ég!

Lindy bele-belekortyolt az italába, és közben bámult ki az ablakon. Aztán hallottam, hogy megszólal:

– Édesem, mi a maga gondja?

– Semmi. Csak ki kéne aludnom magam, ennyi.

Egy darabig fürkészve nézett rám.

– Mondok magának valamit, Steve – szólalt meg végül. – Nem lesz semmi gond. Borisnál nincs jobb. Meglátja.

– Na ja.

– Bökje ki, mi a gondja? Ide figyeljen, nekem ez már a harmadik műtétem. Borisnál a második. Tényleg nem lesz semmi gond. Jól fog kinézni, nagyon jól. Ami pedig a karrierjét illeti, mostantól villámgyorsan felível.

– Talán.

– Semmi talán! Óriási lesz a változás, nekem elhiheti. Bekerül az újságokba, a tévébe.

Hallgattam, nem válaszoltam.

– Jaj, ugyan már! – Néhány lépéssel közelebb jött. – Fel a

fejjele. Már nem haragszik rám, ugye? Jó kis csapatot alkottunk odalent, igaz? Mondok magának még valamit. A mai naptól állandó tagja leszek a csapatának. Maga egy átkozott génius, és gondoskodom róla, hogy jól boldoguljon.

– Nem fog menni, Lindy – ráztam meg a fejemet. – Nem fog menni.

– Már hogy a fenébe ne menne? Beszélek pár ismerősömmel. Olyan emberekkel, akik sokat segíthetnek magának.

Egyre csak csóváltam a fejem.

– Értékelem a jó szándékát. De semmi értelme. Nem fog menni. Eleve nem volt rá semmi esély. Nem lett volna szabad hallgatnom Bradley-re.

– Jaj, ugyan. Igaz, hogy már nem vagyok Tony felesége, de azért még rengeteg jó barátom van a városban.

– Persze, Lindy, tudom. De semmi értelme. Tudja, Bradley a menedzserem, ő vett rá erre az egészre. Hülyeség volt, hogy hallgattam rá, de nem tudtam ellenállni neki. Teljesen ki voltam borulva, ő meg előállt egy elmélettel. Szerinte a feleségem, Helen, kitervelt egy cselt. Igazából nem is hagyott el. Az csak része ennek a cseles tervnek. Értem csinálja az egészet, hogy lehetővé tegye számomra a műtétet. Aztán mikor a kötés lekerül, és megvan az új arcom, visszajön hozzám, és újra minden rendben lesz. Ezt mondta Bradley. Már akkor tudtam, hogy baromság az egész, amikor előadta, de hát mit tehettem volna? Ez az egész legalább valami reményt kínált. Bradley pedig kihasználta ezt, visszaélt vele, mert ő már csak ilyen, tudja? Egy féreg. Másra se tud gondolni, csak az üzletre. Meg a nagymenőkre. Őt aztán nem érdekli, hogy Helen visszajön-e vagy sem.

Elhallgattam, és jó ideig Lindy sem mondott semmit. Aztán végül megszólalt:

– Ide figyeljen, édesem. Remélem, hogy a felesége visszatér magához. Nagyon remélem. De ha mégsem, akkor át kell gondolnia, mi a fontos az életben. A felesége biztos nagyszerű nő, de az élet sokkal több annál, hogy szeretünk valakit. Ebből ki kell törnie, Steve. A magafajta nem tartozik a közönség körébe. Nézzen rám. Amikor leveszik ezt a pólyát, tényleg úgy fogok kinézni, mint húsz évvel ezelőtt? Nem tudom. És jó régen nem voltam már férjezetlen. Mégis fogom magam, megyek, és próbálkozom. – Odalépett hozzám, és megbökte a vállamat. – No. Most túlságosan fáradt. Sokkal jobban érzi majd magát, ha alszik egyet. Ide figyeljen. Borisnál nincs jobb. Sínre tett mindkettőnket. Meglátja.

Letettem a poharat a kávézóasztalra, és felálltam.

– Biztos igaza van. Ahogy mondja, Borisnál nincs jobb. És *tényleg* jó csapatot alkottunk odalent.

– Remek csapatot alkottunk odalent.

Megfogtam mindkét vállát, odahajoltam hozzá, és kétfelől megpuszítottam bekötözött arcát.

– Aludjon egy jót – mondtam. – Hamarosan újra átjövök, és megint sakkozhatunk.

Ám ez után a reggel után már nemigen találkoztunk. Amikor később ezen tűnődtem, eszembe jutott, hogy elhangzott aznap éjjel egy és más, olyasmik, amik miatt talán bocsánatot kellett volna kérnem, vagy amiket legalább meg kellett volna próbálnom megmagyarázni. Pedig akkor hajnalban, amikor Lindy szobájába visszaérve ott nevettünk a kanapén, nem

éreztem szükségesnek, sem pedig helyesnek, hogy mindezeket felhozzam. Amikor aznap reggel elváltunk, úgy gondoltam, hogy az ilyesmin már jócskán túl vagyunk. Igaz persze, láthattam korábban, hogy Lindy hangulata egyik pillanatról a másikra megváltozhat. Lehetséges, hogy később visszagondolt az elhangzottakra, és ismét dühös lett rám. Ki tudja? Mindenesetre aznap hiába vártam a hívását, nem keresett, ahogy másnap sem. Harmadnap viszont hallottam odaátról, hogy Tony Gardner-albumokat hallgat, teljes hangerővel, egyiket a másik után.

Amikor végül ismét meglátogattam, talán négy nap elteltével, kedvesen, de távolságtartóan fogadott. Megint sokat mesélt a híres barátairól – de egyetlen szót sem mondott arról, hogy a segítségüket kérné a pályám fellendítéséhez. Ám ezt nem vettem zokon. Próbáltunk lejátszani egy sakkjátszmát, de folyton csörgött a telefonja, és ilyenkor átment a hálósobába, ott beszélt.

Aztán tegnapelőtt bekopogott, és közölte, hogy nemsokára kijelentkezik. Boris elégedett az állapotával, és belement, hogy a kötést majd Lindy otthonában vegye le. Barátságosan elköszöntünk, de olyan volt, mintha valójában már korábban elköszöntünk volna, aznap reggel, az éjszakai kalandjaink után, amikor megfogtam a vállát, és kétfelől megpusziltam.

Ez hát a története annak a rövid időnek, amikor Lindy Gardner szomszédja voltam. Minden jót kívánok neki. Ami engem illet, még hat napot kell várni, míg végre lerántják rólam a leplet, és jóval többet, míg tülökbe fújhatok. De már hozzászoktam ehhez az életmódhoz, és egész élvezetesen telnek az órák. Tegnap felhívott Helen, érdeklődött, hogy vagyok, és

amikor elmeséltem neki, hogy megismerkedtem Lindy Gardnerrel, igencsak elcsodálkozott.

– Még nem házasodott meg újra? – kérdezte. Aztán mikor felvilágosítottam, hogy mi a helyzet, azt mondta: – Ja, tényleg. Akkor arra a másik nőre gondoltam. Tudod. A hogyishívjákra...

Egy csomó érdektelen dologról beszélgettünk – hogy mit látott a tévében, vagy hogy meglátogatta egy barátnője a kisbabájával. Aztán megemlítette, hogy Prendergast érdeklődött felőlem, és amikor ezt mondta, a hangja egyértelműen feszültté vált. Ekkor kis híján azt mondtam: „Nahát! Jól hallom, hogy a csábító gondolata némi ingerültséget vált ki belőled?” De végül lenyeltem. Csak annyit mondtam, hogy üdvözlöm, és Helen többé nem beszélt róla. Valószínűleg amúgy is csak képzeltem a dolgot. Még az sem kizárt, hogy csak azért dobta be a nevét, hogy elmondhassam, mennyire hálás vagyok.

Amikor már búcsúzni készült, hogy letegye, azt mondtam: – Szeretlek – csak úgy sietve, rutinszerűen, ahogy házastársak szokták mondani telefonbeszélgetések végén. Néhány pillanatig hallgatott, majd megismételte, ugyanolyan rutinszerűen. Aztán letette. A jó ég tudja, mit jelent mindez. Most már nincs más hátra, gondolom, csak várni kell, hogy lekerüljön rólam a kötés. No és azután? Lehet, hogy Lindynek igaza volt. Lehetséges, hogy, amint mondta, át kell gondolnom, mi a fontos az életben, és az élet tényleg sokkal több annál, hogy az ember szeret valakit. Lehet, hogy ez csakugyan fordulópont számomra, és nagymenő lesz belőlem. Lehet, hogy igaza van.

POLYÁK BÉLA FORDÍTÁSA

CSELLISTÁK

Ebéd óta már harmadjára játszottuk *A Keresztapa* zenéjét, úgyhogy szemügyre vettem a piazzán üldögélő turistákat, hogy felmérjem, mennyien lehetnek azok, akik már az előző alkalommal is ott voltak. Az embereket nemigen zavarja, ha az egyik kedvenc számukat többször is hallják, de persze nem szerencsés, ha ez gyakran előfordul, mert akkor gyanakodni kezdenek, azt gondolják, hogy túl szűkös a repertoárunk. Az évnek ebben a szakában nem gond, ha időnként megismétlünk egy-egy számot. Az őszi szelek első néhány fuvallata és a kávé hajmeresztően magas ára tesz róla, hogy a hallgatóság folyamatosan cserélődjön. Mindenesetre ez volt az oka annak, hogy épp végignézttem a piazzán ülőkön, és ekkor vettem észre Tibort.

A karját lengette, és először azt hittem, hogy nekünk integet, de aztán láttam, hogy a pincér figyelmét igyekszik felhívni magára. Idősebbnek tűnt, testesebbnek, de azért rögtön megismertem. Könyökömmel megböktem Fabiant, a mellettem ülő harmonikásunkat, és a fiatalember felé biccentve jeleztem neki, mert egyik kezemet sem vehettem le a szaxofonomról, hogy odamutassak. Csak ebben a pillanatban, a többieken körbepillantva ébredtem rá, hogy már csupán mi maradtunk, Fabian és jómagam, abból a zenekarból, amellyel azon a

bizonyos nyáron megismertük Tibort.

Persze azóta már hét év telt el, mégis megdöbbsentem. Akikkel az ember nap mint nap együtt zenél, azokra egy idő után már majdhogynem családtagokként gondol, a zenésztársai mintha a fivérei lennének. És ha időről időre valaki továbblép, hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy majd tartja velünk a kapcsolatot, küld egy-egy képeslapot Velencéből, Londonból, vagy ahová sodorta az élet, esetleg akár egy-egy polaroid fotót az új zenekaráról – mintha csak a szülőfalujába írna haza. Ezért az efféle pillanatok fájóan emlékeztetnek minket arra, milyen gyorsan változnak a dolgok. Mai kebelbarátainkból holnapra messzibe szakadt idegenek lesznek, akik *A Keresztapa* zenéjét vagy a *Hulló levelek*-et játsszák szerte Európában, tereken és kávézóknak, ahová mi magunk sosem jutunk el.

Amikor a szám végére értünk, Fabian sötét pillantást vetett rám, bosszantotta, hogy épp a „kiemelt futama” kellős közepén böktem meg – ami valójában nem szóló ugyan, de egyike azoknak a ritka részeknek, amikor a hegedű és a klarinét elhallgat, én a háttérben csupán halk hangokat csalogok elő a szaxofonból, így a dallamot egyedül ő viszi tovább a tangóharmonikával. Magyarázatképp egyenesen Tiborra mutattam, aki immár a kávéját kavargatta az egyik napernyő alatt, ám Fabian mintha már elfelejtette volna egykori társunkat. Végül aztán megszólalt:

– Á, a csellós srác! Vajon még mindig együtt van az amerikai nővel?

– Dehogyan van – feleltem. – Hát már nem emlékszel? Annak már akkor vége volt.

Fabian vállat vont, a kottája felé fordult, aztán kisvártatva

belekezdünk egy újabb számba.

Csalódottan vettem tudomásul, hogy Fabian ennyire közönyös, de persze igazából annak idején sem érdekelte különösebben ifjú csellista barátunk. Tudják, ő sosem játszott máshol, csakis bárokban és kávézóknban. Nem úgy, mint Giancarlo, az akkori hegedűsünk, vagy Ernesto, aki a nagybőgősünk volt azon a nyáron. Ők mindketten zeneakadémián tanultak, ezért lenyűgözték őket az olyan zenészek, mint Tibor. Talán némi féltékenység is támadt bennük – Tibor magas szintű zenei képzettsége miatt, vagy azért, mert még előtte volt az egész élet. De a védelmükben el kell mondanom, szerintem csupán azt akarták, hogy a szárnyuk alá vehessék a világ Tiborjait, egy ideig pátyolgathassák őket, esetleg felkészítsék őket arra, ami rájuk vár, hogy amikor aztán csalódások érik őket, azokat könnyebben fel tudják dolgozni.

Azon a hét évvel ezelőtti nyáron szokatlan forróság köszöntött be, még itt a városunkban is olyan hőség volt, mint az Adrián. Négy hónapon át játszottunk a szabadban – a kávézó napvédői alatt, a piazzával és az asztalok soraival szemben –, és mondhatom, igencsak megizzadtunk a munkában, még úgy is, hogy két vagy három ventilátor kavarta körülöttünk a levegőt. Jó szezon volt, rengeteg turista vonult át a téren, sok német és osztrák, meg sok belföldi vendég is, akik a kánikula elől a vízpartra menekültek. Ez volt az a nyár, amikor felfigyeltünk az oroszokra. Manapság az ember már ügyet sem vet rájuk, ugyanúgy néznek ki, mint a többi turista. De akkoriban még olyan ritkán bukkantak fel, hogy szinte megbámultuk őket. Furcsa göncöket hordtak, és úgy jöttek-mentek, mint az új diák az iskolában. Amikor először megláttuk Tibort, éppen

pihentünk két blokk között, iszogattunk és ejtőztünk annál a nagy asztalnál, amelyet a kávézó mindig szabadon tartott nekünk. Tibor nem messze ült, és időről időre felugrott, hogy újra meg újra az árnyékba húzza a csellóját.

– Nézzétek már – szólalt meg Giancarlo. – Egy csóró orosz zeneakadémista. És mit csinál? Idejön a főtérrre, és kávéra pazarolja a pénzét.

– Tényleg bolond – felelte Ernesto. – De legalább romantikus bolond. Boldogan éhen hal, csak egész délután itt üldögélhessen a téren.

A cingár, szőke hajú fiú divatjamúlt szemüveget viselt – a jókora keret miatt egészen úgy nézett ki, mint egy panda. Minden áldott nap megjelent, és már nem emlékszem, pontosan hogyan is történt, de egy idő múlva már ott ült és beszélgetett velünk a zeneblokkok közötti szünetekben. Olykor pedig, ha az esti fellépésünkör jelent meg a kávézóban, odahívtuk az asztalhoz, miután végeztünk, és alkalmanként borral meg crostinival is megkínáltuk.

Hamar megtudtuk, hogy Tibor nem orosz, hanem magyar, valamint hogy vélhetőleg idősebb, mint amilyennek hittük, ugyanis előbb Londonban tanult, a Királyi Zeneakadémián, majd két évet töltött Bécsben Oleg Petrovic tanítványaként. Az idős maestróval eleinte nem volt könnyű dolga, de aztán beletanult, hogyan kezelje a mester legendás dühkitöréseit, és végül önbizalommal eltelve hagyta maga mögött Bécset – s emellett egy sor meghívással kisebb, de komoly presztízssű koncertterembe szerte Európában. Ám idővel egyre több koncertjét mondták le a szerény érdeklődésre hivatkozva; így Tibor gyakran kénytelen volt olyan zenét játszani, amit ki nem

állhatott, a szállása pedig egyre nehezebben fizethető és egyre piszkosabb lett.

Ezért aztán a városunkban rendezett művészeti és kulturális fesztivál meghívása, melynek köszönhetően azon a nyáron ide érkezett, nagy megkönnyebbülést jelentő előrelépés volt számára, és amikor egy régi barátja a Királyi Zeneakadémiáról felajánlotta neki, hogy ingyen lakhat a csatorna közelében lévő lakásában, Tibor habozás nélkül kapott az alkalmon. Jól érzi magát a városunkban, mesélte nekünk, csak a roppant szerény bevétel okoz neki állandó gondot; olykor adódott egy-egy fellépés, de ekkor már nagyon komolyan el kellett gondolkodnia azon, mihez kezdjen ősztől.

Miután már többször is megosztotta velünk ezen aggodalmait, Giancarlo és Ernesto a fejébe vette, hogy mindenképp segítenünk kell a fiún. Így történt, hogy Tibor megismerkedett az amszterdami illetőségű Kaufmann úrral, Giancarlo egy távoli rokonával, akinek jó kapcsolatai voltak a szállodák világával.

Ma is jól emlékszem arra az estére. Kora nyári nap volt, Kaufmann úrral, Giancarloval, Ernestóval meg a zenekar többi tagjával mind ott ültünk a kávézó hátsó termében, együtt hallgattuk Tibor játékát. Nyilván tisztában volt vele, hogy állás reményében zenél Kaufmann úr előtt, s most az évek távlatából érdekes visszagondolni, mégis milyen lelkesen belement a meghallgatásba. Egyértelműen hálás volt, és lerítt róla az öröm, amikor Kaufmann úr megígérte neki, hogy Amszterdamba visszatérve minden tőle telhetőt megtesz majd az érdekében. Jó néhányan mondják, hogy Tibor megváltozott azon a nyáron, mégpedig a hátrányára, olyan öntelt lett, hogy abból csak kára

származhatott, s mindezért az amerikai nő okolható – és talán csakugyan van ebben igazság.

Tibor épp aznapi első kávéját kortyolgatta, amikor felfigyelt a nőre. Ebben az órában a piazza még kellemesen hűvös volt – a kávézó felőli vége a délelőtt nagyobb részében árnyékban marad –, a köveken még ott csillogott a víz, amivel a köztisztaságiak fellocsolták a teret. Mivel ő maga nem reggelizett, Tibor irigyen figyelte a nőt, aki a szomszéd asztalnál egymás után több vegyesgyümölcs-koktétl rendelt, majd – vélhetőleg valamilyen szeszély folytán, hiszen még tíz óra sem volt – egy tál gőzölt kagylót. Az a bizonytalan benyomása támadt, hogy a nő olykor lopva oda-odapillant rá, de különösebben nem törődött ezzel.

– Nagyon csinos, sőt egyenesen gyönyörű – mesélte nekünk később. – De hát legalább tíz vagy tizenöt évvel idősebb nálam. Úgyhogy miért is gondoltam volna, hogy akarhat valamit?

Már meg is feledkezett a nőről, s épp indulni készült, hogy visszamenjen a szobájába, és gyakoroljon néhány órát, mielőtt a szomszédja hazamegy ebédelni, és szokás szerint bekapcsolja a rádióját, amikor egyszer csak azt vette észre, hogy a nő ott áll előtte.

Széles, ragyogó mosollyal nézett le a fiúra, a viselkedése azt sugallta, hogy ismerik egymást. Tibort igazából csupán félnék természete tartotta vissza attól, hogy üdvözölje. A nő egyik kezét a vállára tette, mintha Tibornak nem sikerült volna kiállnia egy próbát, mégis bocsánatot nyerne, majd megszólalt:

– A minap ott voltam a fellépésén. A San Lorenzóban.

– Köszönöm – felelte Tibor, és ahogy kimondta a szót, máris

érezte, mennyire butaságnak hangzik. Aztán mivel a nő továbbra is ragyogó mosollyal nézett rá, így folytatta: – Á, igen, a San Lorenzo-templomban. Csakugyan. Néhány napja tényleg volt ott egy fellépésem.

A nő felnevetett, és váratlanul leült a Tiborral szemközti székre.

– Ezt úgy mondja, mintha mostanában egész sor fellépése lett volna – felelte. A hangjából leheletnyi gúny érződött ki.

– Ha így hangzott, akkor nem fogalmaztam elég egyértelműen. Az előadás, amit hallott, az egyetlen fellépésem volt az utóbbi két hónapban.

– Maga még a pályája elején jár – mondta erre a nő. – Már az is szép, hogy egyáltalán kapott felkérést. Amúgy pedig sokan eljöttek, hogy meghallgassák.

– Sokan? Összesen huszonnégyen voltak ott.

– Délutáni koncert volt. Délutáni előadáson ez soknak számít.

– Jó, nem is panaszkodom. De azt nem mondanám, hogy sokan voltak. Pár turista, akiknek nem akadt jobb dolga.

– Ó, ne legyen ilyen borúlátó. Elvégre én is ott voltam. Én is ezek közé a turisták közé tartozom. – Majd ahogy Tibor, aki nem akarta megbántani beszélgetőtársát, fokozatosan elvörösödött, a nő megérintette a karját, és mosolyogva azt mondta: – Még a pályája elején jár. Ne aggódjon amiatt, hogy mekkora a közönsége. Nem ezért játszik.

– Hogyan? Hát miért játszom, ha nem a közönségnek?

– Nem így értettem. Csupán azt akartam mondani, hogy most, a pályája elején nem számít, hogy húszan hallgatják vagy kétszázan. Megmondjam, miért? Mert magában megvan, ami kell!

– Ami kell?

– Igen, ami kell. Egyértelműen megvan. Magában van...
potenciál.

Tibor elfojtotta a torkából kitörni készülő nyers nevetést. Inkább magára neheztelt, mint a nőre, mert azt várta, hogy a *génusz*, vagy legalább a *tehetség* szó hangozzék el, és rögtön rádöbbsent, milyen önáltatás volt, hogy erre számított. A nő közben folytatta mondandóját:

– A pályájának ebben a szakaszában egyelőre csak vár egy bizonyos személyre, aki majd felbukkan, és meghallja a játékát. És ez a személy éppenséggel egy olyan előadáson is megjelenhet, mint a keddi volt, akár egy húszfős közönség soraiban is...

– Huszonnégyen voltak, a szervezőket nem számolva...

– Akkor huszonnégy fős, mindegy. A lényeg az, hogy a létszám most semmit sem számít. Az a bizonyos személy számít.

– Úgy érti, hogy egy lemeztársaságnál dolgozó ember?

– Lemeztársaságnál? Ó, nem, nem. Az ilyesmi majd jön magától. Nem, én arra gondolok, akinek köszönhetően majd szárnyra kap. Aki meghallja magát, és ráébred, hogy nem csupán egy újabb jól képzett, középszerű zenész. Hogy noha még bábállapotban van, némi segítséggel pillangóvá válhat.

– Értem. És netán ez a bizonyos személy éppen ön volna?

– Jaj, hagyja már! Látom ám, hogy maga igen büszke fiatalember. De nem úgy tűnik, mintha egymás sarkát taposnák a mentorok, hogy a többiek elől elhalásszák. Legalábbis hozzám hasonló rangúak biztosan nem.

Tiborban ekkor felködlött, hogy talán épp óriási baklövést követ el, és alaposan megnézte magának beszélgetőtársa arcát.

A nő korábban levette napszemüvegét, így most tisztán látta az arcát, melynek vonásai alapvetően gyengédek és kedvesek voltak, mégis megjelent köztük a bosszúság és talán a harag ígérete is. Tibor csak nézte, remélve, hogy egyszer csak felismeri, ám végül kénytelen-kelletlen azt mondta:

– Ne haragudjon, ön esetleg ismert zenész?

– Eloise McCormack vagyok – közölte a nő mosolyogva, és kinyújtotta a kezét. Sajnálatos módon a név semmit nem mondott Tibornak, így dermesztő zavar lett úrrá rajta. Először késztetést érzett, hogy álmélkodást mímeljen, és meg is szólalt:

– Tényleg? Ez igazán csodálatos! – De aztán összeszedte magát, belátva, hogy a színlelés egyfelől becstelenség, másfelől pillanatokon belül kínos lelepleződéshez vezethet. Úgyhogy kihúzta magát, és azt mondta: – Miss McCormack, megtiszteltetés számomra, hogy megismerhetem. Nyilván hihetetlen képtelenségnek fogja találni, amit mondok, de nagyon kérem, legyen megértő, először is a korom miatt, másodsor pedig mert az egykori keleti blokkban nőttem fel, a vasfüggöny mögött. Nagyon sok olyan filmsztár és politikus van, akiknek a neve széles körben közismert Nyugaton, de én még most sem tudom, kicsodák valójában. Bocsássa meg tehát, hogy azzal sem igazán vagyok pontosan tisztában, ön kicsoda.

– Nos... dicséretesen őszinte volt. – Az elismerő szavak ellenére a nőn látszott, hogy sérti a válasz, és lelkesültsége mintha máris szertefoszlott volna. Rövid, feszélyezett hallgatás után Tibor megkérdezte:

– Ön tehát ismert zenész?

A nő bólintott; tekintete elrévedt a tér fölött.

– Még egyszer bocsánatát kérem – szólt Tibor. –

Megtiszteltetés, hogy ilyen hallgató is jelen volt az előadásomon. Megkérdezhetem, milyen hangszeren játszik?

– Csellón – válaszolta kurtán a nő. – Ahogy maga. Ezért is voltam ott. Még az ilyen szerény előadásoknál sem tudok nemet mondani, mint a magáé. Nem tudok közönyös maradni. Gondolom, ez valamiféle küldetéstudat.

– Küldetéstudat?

– Nem tudok rá jobb szót. Azt szeretném, hogy minden csellista jól játsszon. Hogy gyönyörűen játsszanak. Túlságosan gyakori, hogy tévútra keverednek.

– Elnézést, ezt csak ránk, csellistákra érti, csak a mi bűnünk az ilyen eltévelyedett játék? Vagy ez minden zenészre vonatkozik?

– Lehetséges, hogy a többi zenészre is. De mivel csellista vagyok, leginkább a csellósokat hallgatom, és amikor hallom, hogy valami félresiklik... Tudja, pár napja észrevettem egy fiatalokból álló zenekart a Museo Civico előcsarnokában, az emberek csak úgy elsiettek mellettük, nekem viszont meg kellett állnom, hogy meghallgassam őket. No és az az igazság, hogy alig tudtam megtartóztatni magam attól, hogy odamenjek hozzájuk, és megmondjam a magamét.

– Hamisan játszottak?

– Nem igazán. De... valahogy mégsem volt jó az egész. Egyáltalán nem volt jó. Rendben, belátom, túl sokat várok. Tudom, hogy nem várhatom el mindenkitől, hogy olyan magasra tegye a lécet, mint én. Ezek a fiatalok nyilván még csak akadémisták voltak.

Egész eddig egyenes háttal ült, csak most dőlt hátra, és elnézett a gyerekek felé, akik a tér közepén álló szökőkútnál

zajongtak és fröcskölték egymást. Némi hallgatást követően Tibor azt mondta:

– Talán kedden is ezt a késztetést érezte. Hogy odajöjjön hozzám, és elmondja a javaslatait.

A nő rámosolygott, ám a következő pillanatban egyszerre elkomolyodott.

– Így volt – mondta. – Igen, így volt. Mert ahogy magát hallgattam, mintha egykori önmagamat hallottam volna. Ne haragudjon, gorombaságnak fog hangzani, amit mondok. De az az igazság, hogy maga most nem igazán jó úton jár. És miközben a játékát hallgattam, úrrá lett rajtam a vágy, hogy segítek megtalálni a helyes utat. A lehető leghamarabb.

– Felhívnám a figyelmét arra, hogy Oleg Petrovic volt a mesterem. – Tibor ezt tárgyilagos hangon mondta, aztán csak várta a választ. Meglepetten látta, hogy a nő már-már elmosolyodik, de igyekszik uralkodni a vonásain.

– Petrovic, igen – mondta. – Tudja, Petrovic a maga idejében nagyon is tiszteletre méltó művész volt. Megértem, hogy a tanítványai még most is a zenei élet jelentős alakjának tartják. De ma már sokunk számára a felfogása, az egész megközelítése... – A fejét csóválta, és széttárta a karját. Majd látva, hogy Tibor a haragtól némán csak mered rá, ismét a karjára tette a kezét. – Befejeztem. Nem lett volna szabad ilyeneket mondanom. Békén hagyom.

Sietve felállt, és ettől Tibor mérge elcsitult; nagyvonalú, jó természetű fiú lévén, ha megharagudott valakire, az sosem tartott sokáig. Egyébiránt pedig amit a nő mondott, az egybecsengett az elméje mélyén megbúvó, kényelmetlen vélekedéssel – olyan gondolatokkal, melyeket még önmagának

sem mert megfogalmazni. Így aztán amikor felnézett, az arca leginkább már csak zavarodottságról árulkodott.

– Nézze – mondta a nő –, most biztosan annyira mérges rám, hogy nem tudja mindezt nyugodtan átgondolni. De szeretnék segíteni magának. Ha úgy dönt, hogy meg akarja beszélni velem ezt az egészet, akkor megtalál a szállóban. Ott lakom az Excelsiorban.

Az Excelsior, városunk legkitűnőbb szállodája, a tér túlsó végében áll, szemben a kávézóval; a nő rámutatott, elmosolyodott, majd elindult a hotel felé. Ahogy Tibor figyelte távolodó alakját, a nő a szökőkút közelében egyszer csak hátrafordult, megriasztva ezzel a galambokat, és visszaintett a fiúnak, majd ment tovább.

A következő két nap során Tibor jó néhányszor azon kapta magát, hogy a beszélgetésen jár az esze. Maga előtt látta az arcát, mely fintorba rándult, amikor ő oly büszkén előállt Petrovic nevével, és ettől újból feltámadt benne a harag. Visszagondolva azonban már belátta, hogy valójában nem is a régi mesterét ért sérelem miatt lett dühös. Inkább arról volt szó, hogy már egészen hozzászokott ahhoz, hogy Petrovic nevének megemlézése mindig kivált egy bizonyos hatást, és mindig biztos lehetett számítani rá, hogy figyelmet kelt és tiszteletet ébreszt. Vagyis megszokta, hogy egyfajta tanúsítványként hagyatkozzon rá, melyet bárhol a világon meglobogtathat. Leginkább az a lehetőség kavarta fel, hogy ez a tanúsítvány korántsem bír olyan jelentőséggel, mint amelyet tulajdonított neki.

Szintén újra meg újra eszébe ötlött a beszélgetés végén elhangzott meghívás, és miközben órákig üldögélt a piazzán,

tekintete vissza-visszatért a tér túlsó végébe, a Hotel Excelsior impozáns bejáratához, ahol egymást követték a taxik és a limuzinok.

Végül az Eloise McCormackkel folytatott beszélgetést követő harmadik napon átvágott a piazzán, belépett a márvánnyal borított előcsarnokba, a fogadópulthoz lépett, és kérte, hogy kapcsolják a hölgyet. A recepciós mondott néhány szót a telefonba, aztán megtudakolta a nevét, majd egy újabb rövid párbeszéd után átadta neki a kagylót.

– Ne haragudjon – hallotta a nő hangját. – A minap elfelejtettem megkérdezni, hogy hívják, ezért most kellett egy kis idő, hogy rájöjjek, ki keres. De természetesen nem felejtettem el magát. Ami azt illeti, nagyon is sokat járt az eszemben. Annyi mindent szeretnék megbeszélni magával! Persze ezt mindenképp úgy kell csinálnunk, ahogy helyes. Itt van a csellója? Nincs, persze, miért is lenne? Tudja, mit? Jöjjön vissza egy óra múlva, pontosan egy óra múlva, és hozza magával a hangszerét is. A szobámban várom.

Amikor Tibor a csellóval ismét megjelent az Excelsiorban, a recepciós rögtön a lifthez irányította, és közölte vele, hogy McCormack kisasszony már várja.

Tibor feszélyezően bizalmas fejleménynek érezte, hogy a délután kellős közepén a szobájában keresi fel a hölgyet, ezért aztán megkönnyebbülten látta, hogy a helyiség valójában egy jókora lakosztály, melynek hálósobája egyáltalán nincs szem előtt. A magas franciaablakokon kívül a faléces zsalugáterek ki voltak hajtva, a csipkefüggönyöket meg-meglibbentette a szellő, így láthatta, hogy ha kilépne az erkélyre, akkor a teret találná maga előtt. A helyiség rusztikus kőfalaival és sötét parkettájával

szinte kolostori hangulatot árasztott, melyet csupán részben oldottak a virágok, a párnák és az antik bútordarabok. Környezetével ellentétben a nő pólóban és melegítőalsóban volt, a lábán edzőcipő, mintha épp futásból érkezett volna. Minden különösebb szertartásosság nélkül fogadta a fiút, még teával vagy kávéval sem kínálta meg, egyszerűen csak annyit mondott:

– Játsszon nekem. Játsszon el nekem valamit, amit a fellépésén is játszott.

Egy lakkozott, egyenes hátú székre mutatott, mely a szoba kellős közepén állt, Tibor pedig leült, és elővette hangszerét a tokjából. Kissé zavaró módon vendéglátója az egyik tágas ablak előtt foglalt helyet, így Tibor majdnem pontosan profilból látta; a nő mindvégig maga elé meredt, miközben ő hangolt. Testhelyzetén akkor sem változtatott, amikor Tibor játszani kezdett, és az első darabot követő csendben nem szólt egy szót sem. Így hát a fiú gyorsan belekezdett egy újabb darabba, majd egy harmadikba. Eltelt fél óra, aztán egy óra. S valamiképp az árnyas, szikár akusztikájú szoba, a libbenő függöny csipkéje által szétszórt délutáni napfény, a piazzáról áradó zsidongás és – mindenekelőtt – a nő jelenléte olyan hangokra vezette rá Tibort, melyek új mélységeket, új sugalmakat tártak fel. Az óra vége felé egyre inkább meggyőződésévé vált, hogy előadása túlszárnyalta meghívója elvárásait, ám amint az utolsó darab végére ért, egy darabig csak ültek szótlanul, majd végül a nő ültében feléje fordult, és azt mondta:

– Igen, teljesen világos, hogy hol tart. Nem lesz könnyű, de képes lesz továbblépni. Egészen biztos, hogy képes lesz rá. Kezdjük a Brittennel. Játssza újra, de csak az első tételt, aztán megbeszéljük. Együtt el fogjuk tudni érni a célt, idővel, apró

lépésekben.

Ahogy ezt meghallotta, Tibor erős indíttatást érzett, hogy összehajoljon és távozzon. De aztán egy másik ösztönös késztetés – talán egyszerűen a kíváncsiság, talán valami mélyebb – felülkerekedett büszkeségén, és rábírta, hogy ismét belevágjon a darabba, melyet a nő megnevezett. Amikor aztán alig néhány taktus után megállította, és magyarázni kezdett, Tibor újból csábítást érzett, hogy elmenjen. Végül elhatározta, hogy pusztán udvariasságból még legfeljebb öt percig eltűri a kéretlen oktatást. Ám később azon kapta magát, hogy tovább maradt, és megint egyre tovább. Újból játszott egy kicsit, a nő pedig ismét magyarázott. A szavait Tibor eleinte hatásvadásznak és túlságosan elvontnak találta, de amikor lényegi tartalmukat megpróbálta alkalmazni a játékában, a hatás egészen meglepte. Mire észbe kapott, már el is telt egy újabb óra.

– Egyszerre feltárult előttem valami – mesélte nekünk utóbb. – Mint egy kert, amelyben még sosem jártam azelőtt. Megláttam messze a távolban. Akadályok álltak előttem, de életemben először végre feltűnt... Egy korábban még sosem látott kert.

A nap már kis híján lenyugodott, amikor végül kilépett a szállodából; átsétált a piazzán, leült a kávézó egyik asztalához, és ahogy kicsapongó módon rendelt magának egy tejszínes mandulatortát, látszott rajta, hogy majd szétveti a lelkesedés.

Az ezt követő napokban délutánonként visszatért a szállodába, és ha nem is érzett minden alkalommal ugyanolyan erejű megvilágosodást, mint amelyet első alkalommal tapasztalt, a látogatások mindenképp új erővel és reménnyel töltötték el.

Vendéglátója immár bátrabban beszélt vele, szavait egy kívülálló, ha lett volna ilyen, akár önhittnek is találhatta volna, Tibor azonban már nem volt képes elfogulatlanul megítélni a közbevetéseit. Egyre inkább félt attól, hogy a nő tartózkodása egyszer csak véget ér, már valósággal kísértette a gondolat, megzavarta álmát, és sötét árnyként borult fölé, ahogy egy-egy újabb kimerítő látogatás után ismét kilépett a térre. Ám akárhányszor óvatosan feltette a kérdést, mindig homályos, egyáltalán nem megnyugtató választ kapott. – Ó, hát amíg hidegre nem fordul az idő – felelte egyszer a nő. Egy másik alkalommal pedig azt mondta: – Addig maradok, amíg nem unom magam.

– Na és ő milyen? – faggattuk újra meg újra Tibort. – Mármint csellistának. Hogy játszik?

Amikor először tettük fel neki a kérdést, nem válaszolt rendesen, csak valami ilyesmit mondott: – Rögtön az elején elmesélte, hogy ő igazi virtuóz. – Aztán témát váltott. De amikor be kellett látnia, hogy nem hagyjuk ennyiben a dolgot, nagyot sóhajtott, és előadta, mi történt.

Igazság szerint már az első látogatás alkalmával szerette volna hallani, hogyan játszik vendéglátója, de annyira megfélemlítve érezte magát, hogy nem merte megkérni. S némi halvány gyanú támadt benne, mert ahogy körbepillantott a lakosztályban, nyomát sem látta másik csellónak. No de végső soron teljesen természetes, hogy nyaralás idejére nem hozta magával a csellóját. Meg hát az is lehetséges volt, hogy a hálósoba csukott ajtaja mögött rejtőzik egy hangszer – akár egy bérelt darab.

Ám ahogy nap nap után újra visszatért a lakosztályba, Tibor

kezdeti gyanúja megerősödött. Minden tőle telhetőt megtett, hogy gyanakvását száműzze elméjéből, mert ekkor már a leghalványabb kétely sem maradt benne a találkozásokat illetően. Önmagában az a tény, hogy a nő meghallgatta, mintha egyre újabb rétegeket tárt volna fel képzelőerejében, és a délutáni alkalmak közötti órák során gyakran azon kapta magát, hogy gondolatban előre készül egy művel, előre elképzeli a nő megjegyzéseit, fejcsóválását, homlokráncolását, a helyeslő bólintást, és mind közül a leginkább boldogító fejleményként azt, amikor egy-egy futamot hallgatva olykor lehunyta a szemét, a keze pedig, mintegy az akaratától függetlenül, másolni kezdte Tibor kezének mozdulatait. Mindazonáltal a gyanú nem múlt el, és egy nap a lakosztályba lépve észrevette, hogy nyitva maradt a hálósoba ajtaja. Az ajtón túl újabb kőfalakat látott, egy középkori jellegű, négy ágyoszlopos ágyat, de csellónak nyoma sem volt. Vajon egy igazi virtuóz, még ha nyaral is, tényleg ilyen sokáig képes távol tartani magát a hangszerétől? Tibor ezt a kérdést is száműzte elméjéből.

Ahogy múlt a nyár, beszélgetéseiket egyre többször toldották meg úgy, hogy a szállodai találkozás után átjöttek a kávézóba, és a nő meghívta Tibort kávéra, süteményre, olykor egy-egy szendvicsre. Ekkoriban már nem csak a zenéről beszélgettek – bár mintha minden tárgytól visszakanyarodtak volna hozzá. Egyszer például a nő arról a német lányról kérdezgette Tibort, akihez Bécsben meglehetősen közel került.

– Félre ne értsen, nem volt a barátnóm – magyarázta a fiú. – Nem ilyen kapcsolatunk volt.

– Vagyis nem kerültek testi értelemben bizalmas viszonyba?

Az nem jelenti azt, hogy nem volt belé szerelmes.

– Pedig nem, Miss Eloise, téved, ha azt hiszi. Igaz, nagyon kedveltem. De nem voltam szerelmes belé.

– Amikor tegnap a Rachmaninovot játszotta, emlékezett egy érzésre. Mégpedig a szerelemre, a romantikus szerelemre.

– Nem, higgye el. Azzal a lánnyal csak barátok voltunk, nem szerettünk egymásba.

– Pedig azt a futamot egy szerelem *emlékezeteként* játszotta. Maga még olyan fiatal, de máris megismerte az árulást, a cserbenhagyást. Ezért tudja úgy eljátszani a harmadik tételt, ahogy eljátszotta. A csellisták többsége ezt a részt örömmel megtöltve adja elő. Magának viszont nem az örömről szól, hanem egy olyan örömteli idő emlékéről, amely már örökre elmúlt.

Efféle beszélgetéseket folytattak, és Tibor sokszor szeretne volna feltenni a maga kérdéseit. De ahogy a Petrovic tanítványaként eltöltött idő alatt sem mert személyes kérdéseket feltenni mesterének, úgy most is képtelen volt arra, hogy bármi igazán fontosat kérdezzen a nőtől. Ehelyett csupán az elejtett félszavakból kiderült apróbb dolgokon tűnődött – azon, hogy Miss Eloise az Oregon állambeli Portlandben lakik, ahová Bostonból költözött át három éve, vagy arról, hogy bizonyos „fájó emlékek miatt” nem szereti Párizst –, de még ezek kapcsán sem tett fel érdeklődő kérdéseket.

A nő már sokkal felszabadultabban nevetett, mint ismeretségük első napjaiban, és szokásává vált, hogy amikor kiléptek az Excelsior kapuján, és elindultak a piazzán át, belekarolt Tiborba. Ekkoriban figyeltünk fel rájuk, erre a különös párra, amelynek férfi tagja a valós koránál jóval

fiatalabbnak nézett ki, a hölgytagja pedig egészen anyásnak tűnt, ugyanakkor – Ernesto szavaival élve – olyan volt, mint „egy flörtölő színésznőcske”. Míg beszélő viszonyba nem keveredtünk Tiborral, sok időt fecsértünk el a róluk való szócsépléssel, ahogy az szokás a zenekarok férfi tagjai között. Ahogy kart karba öltve elsétáltak mellettünk, összenéztünk, és azt kérdeztük: – Na, mit gondoltok? Összejöttök, nem? – De miután kiélveztük a találgatást, vállat vonva elismertük, hogy nem valószínű: egyszerűen nem lehetett érezni rajtuk azt, amit a szerelmeseken. Aztán mikor már jobban megismertük Tibort, és egyre többet mesélt a lakosztályban töltött délutánjairól, egyikünknek sem jutott eszébe, hogy ugrassa vagy pikáns célzásokat tegyen.

Aztán egy délután, amikor a téren kávékat iszogattak és tortát ettek, a nő mesélni kezdett Tibornak egy férfiről, aki feleségül akarta venni. Peter Hendersonnak hívták, sikeres vállalkozást vezetett Oregonban, golffelszerelést árult. Okos, kedves férfi, mondta Eloise, a közösség megbecsült tagja. Hat évvel idősebb ugyan, de öregnek még nem nevezhető. Két gyereke született az első házasságában, mely békés körülmények között ért véget.

– Így legalább érti, mit is csinálok itt – mondta a nő, és ideges nevetés tört ki belőle; Tibor még sosem hallotta így nevetni. – Bujkállok. Peter nem tudja, hol vagyok. Ez persze kegyetlenség részemről. Múlt héten kedden felhívtam, és elmondtam neki, hogy Olaszországban vagyok, de azt nem, hogy melyik városban. Nagyon mérges lett, és ami azt illeti, meg is volt rá az oka.

– Vagyis azzal tölti a nyarat, hogy a jövőjén gondolkodik – állapította meg Tibor.

– Nem igazán. Egyszerűen csak bujkálok.

– Nem szereti ezt a Petert?

A nő megvonta a vállát.

– Rendes ember. És persze szó nincs arról, hogy nyüzsögnének körülöttem a kérők.

– Ez a Peter... zenebarát?

– Ó... Ahol most élek, ott egyértelműen annak számít. Elvégre koncertekre jár. Az előadás után pedig, az étteremben, mindenféle szépet és jót mond arról, amit hallottunk. Szóval elmondható róla, hogy zenebarát.

– No de... magát kellően értékeli?

– Tisztában van vele, hogy nem lesz mindig könnyű egy igazi virtuózzal együtt élni. – A nő sóhajtott. – Egész életemben ezzel a nehézséggel kellett szembesülnöm. Ez magának sem lesz könnyű. De minékünk nincs választásunk. A magunk útját kell járnunk.

Többé nem említette Petert, ám az elhangzottak nyomán új dimenzió nyílt meg a kapcsolatukban. Azokban a néma pillanatokban, amikor egy-egy zenedarab végén a gondolataiba merült, vagy amikor a piazzán Tibor mellett ülve egyszer csak oly távolinak tűnt, és csak merengett a szomszédos napernyők mellett, többé már nem volt ebben semmi feszélyező, és a fiú ekkortól már nem tartott tőle, hogy vendéglátója netán lebecsüli, mert tudta, hogy Eloise kellően értékeli a jelenlétét.

Egyik délután, miután Tibor az előadott darab végére ért, vendéglátója megkérte, hogy játsszon el újra egy futamot – mindössze nyolc ütemet – a mű zárórészből. Az ismétlés után a fiú látta, hogy a nő homlokán nem simult el az apró ránc.

– Ez nem a mi hangzásunk – mondta Eloise a fejét csóválva. Szokása szerint az oldalát Tibor felé fordítva ült a tágas ablakok előtt. – A többi rész jó volt. Igen, a többi rész *mind* a mi hangzásunk volt. De ez a futam... – Kissé megborzongott.

Tibor ismét eljátszotta a futamot, ezúttal másként, noha egyáltalán nem tudta, milyen kifejezésmóddal próbálkozzon, így nem érte meglepetésként, hogy a nő ismét csak a fejét rázza.

– Ne haragudjon – szólalt meg –, de pontosabb iránymutatásra volna szükségem. Nem világos, mit ért azon, hogy „a mi hangzásunk”.

– Arra akar kilyukadni, hogy játszom el inkább én? Erre céloz?

A nő nyugodtan tette fel a kérdést, de ahogy utána feléje fordult és szembenézett, Tibor érezte, hogy feszültség telepszik közéjük. A nő mereven nézett rá, majdhogynem kihívóan, és egyre csak várta a válaszát.

– Nem, megpróbálom újból – felelte végül Tibor.

– De azért magában töpreng azon, hogy miért nem játszom el én, igaz? Hogy miért nem veszem át a hangszerét, és mutatom meg, mire is gondolok?

– Nem... – Megrázta a fejét, és remélte, hogy sikerült a közönyösség látszatát keltenie. – Nem, szerintem jó módszer, amit eddig követtünk. Szóban instruál, én pedig játszom. Így nem egyszerűen csak utánzok, utánzok és utánzok folyton. A szavaival mintha ablakokat nyitogatna előttem. Ha mindig mindent előjátszana, ezek az ablakok nem nyílnának meg. Akkor csak utánoznék.

A nő fontolóra vette a válaszát, majd azt mondta:

– Alighanem igaza van. Rendben, megpróbálom pontosabban

kifejteni, mire gondolok.

Aztán néhány perces magyarázatba kezdett a kóda és az átkötő futam közötti különbségről. S amikor ezt követően Tibor újból eljátszotta a részletet, a nő elmosolyodott, és helyeslően bólogatott.

Ám ettől a rövid jelenettől kezdve valamiféle árnyék vetült a délutánjaikra. Talán korábban is mindvégig ott volt, de most már nyíltan megjelent, és egyre ott lebegett közöttük. Egy másik alkalommal, amikor a piazzán üldögéltek, a fiú elmesélte, hogy a csellójának előző tulajdonosa úgy tett szert a hangszerre még a szovjet időkben, hogy amerikai farmernadrágokkal csencselte. Mikor a történet végére ért, a nő különös félmosollyal nézett rá, és azt mondta:

– Jó a hangszere. Szép hangja van. Persze mivel még sosem volt a kezemben, nem tudom kellőképpen megítélni.

Tibor tudta, hogy ismét arra a bizonyos terepre tévedtek, gyorsan elkapta hát a tekintetét, és így felelt:

– Egy olyan kvalitású művésznek, amilyen ön, nem is lenne megfelelő hangszer. Nekem is éppen csak megfelel.

Tibor ráészmélta, hogy a nővel folytatott beszélgetések közben többé már nem képes teljesen elengedni magát, mert tart attól, hogy Eloise eltereli a szót, visszatér arra a bizonyos terepre. Figyelme egy részét még a legélvezetesebb eszmecserék közben is arra kellett fordítania, hogy készen álljon erre, és témát váltson, ha Eloise újabb apropót talál, hogy felhozza az ügyet. Azonban még így sem sikerült minden alkalommal eltérítenie, és amikor a nő olyasmiket mondott, hogy „Ó, mennyivel könnyebb lenne, ha eljátszanám magának!”, Tibor egyszerűen úgy tett, mintha meg sem hallotta volna.

Szeptember vége felé – amikor a fel-feltámadó szél már jelezte, hogy kezd hidegre fordulni az idő – Giancarlót felhívta Amszterdamból Kaufmann úr, az egyik ötcsillagos belvárosi szálloda kis kamarazenekara ugyanis csellóást keresett. A zenészek hetente négy alkalommal játszottak az étterem végében lévő galérián, és emellett néhány „kisebb, nem zenei jellegű” feladatot is el kellett látniuk a hotel más részlegeiben. A szállás és az ellátás egyezség tárgyát képezte. Kaufmann úrnak az üresedésről értesülvén rögtön eszébe jutott Tibor, és az állást fent is tartották neki. Azonnal szóltunk Tibornak – a kávézóban, még aznap este, amikor Kaufmann úr telefonált –, és mondhatom, mindannyiunkat meghökkentette, hogy milyen hűvösen fogadja a hírt. Nagyon másként viselkedett még a nyáron, amikor megszerveztük neki a „meghallgatást” Kaufmann úr látogatásakor. Különösen Giancarlo lett fölöttébb mérges.

– De hát mit kell ezen annyit agyalnod? – nyaggatta. – Mit vártál, hogy majd a Carnegie Halltól keresnek?

– Nem szeretnék hálátlannak tűnni. De ezt a döntést alaposan át kell gondolnom. Hogy akarok-e olyanoknak játszani, akik közben diskurálnak és esznek. Meg az egyéb feladatokat is. Biztos, hogy ez megfelelő állás olyasvalakinek, mint én?

Giancarlo mindig is hajlamos volt könnyen dühbe gurulni, és ekkor nekünk, többieknek kellett visszafogni, nehogy megragadja Tibort a zakójánál fogva, és az arcába ordítson. Egyikünk-másikunk még azt is kötelességének érezte, hogy a fiú pártját fogja, rámutatva, hogy mégiscsak az ő életéről van szó, és nem köteles olyan állást elvállalni, amelyben nem érzi jól magát. Végül aztán mindenki lecsillapodott, és Tibor is belátta,

hogy az állásnak megvannak az előnyei, ha ideiglenes megoldásként tekint rá. Városunk, jelentette ki meglehetősen tapintatlanul, úgysis tespedésbe süllyed, miután véget ér a turistaszegzon. Amszterdam viszont igazi kulturális központ.

– Alaposan át kell gondolnom mindezt – mondta végül. – Kérlek, jelezd Kaufmann úrnak, hogy három napon belül értesítem a döntésemről.

Giancarlo igen elégedetlen volt ezzel a válasszal, elvégre lelkes hálálkodásra számított, de azért fogta magát, és már indult is, hogy visszahívja Kaufmann urat. Aznap esti beszélgetésünk során egyetlenegyszer sem került szóba Eloise McCormack, mégis mindannyiunk számára egyértelmű volt, hogy az ő befolyása érződik Tibor minden szava mögött.

– Az a nő egy öntelt kis szarost csinált a fiúból – szólalt meg Ernesto, miután Tibor távozott. – Csak álljon elő ezzel a tempóval Amszterdamban. Ott majd szépen helyére teszik, ahogy kell.

Tibor annak idején nem számolt be Eloise-nak a Kaufmann úr előtti próbajátékról. Sokszor már-már belefogott, de végül mindig visszakozott, és aztán minél inkább elmélyült a barátságuk, annál nagyobb árulásnak érezte, hogy egyáltalán belement ilyesmibe. Így persze semmiféle indíttatást nem érzett arra, hogy az újabb fejleményeket megbeszélje vele, vagy akár csak sejteni engedje, hogy mit fontolgat. Csakhogy a titkolózás sosem volt erőssége, ezért az a döntése, hogy a történeteket titokban tartja, váratlan következményekhez vezetett.

Aznap délután szokatlan meleg volt. Tibor szokás szerint megjelent a lakosztályban, és egy új darabot kezdett játszani,

melyet már egy ideje gyakorolt. Ám alig három perc elteltével a nő megállította, és azt mondta:

– Valami nincs rendjén. Már akkor éreztem, amikor belépett. Mostanra annyira megismertem magát, hogy szinte már abból tudtam, ahogy kopogott. Most pedig, hogy hallottam játszani, már egészen biztos vagyok a dologban. Semmi értelme, hogy tovább titkolózzon.

Tibor csüggedten leengedte a vonót, és már éppen azon volt, hogy könnyít a lelkén, amikor Eloise felemelte a kezét, és így folytatta:

– Tovább már nem köntörfalazhatunk. Maga mindig próbálja kerülni a témát, de hiába. Beszélni akarok róla. Már vagy egy hete meg akarom ezt beszélni magával.

– Csakugyan? – Tibor döbbenetesen nézett rá.

– Igen. – A nő elhúzta a széket, és most először szembefordult vele. – Nem állt szándékomban, hogy megtévesszem. Az elmúlt néhány hét nem volt éppen könnyű időszak számomra, maga pedig igazán jó barátként viselkedett. Már a gondolata is elborzaszt annak, hogy esetleg úgy képzelem, netán valamilyen ócska svihákság, amit csinálok. Ne, kérem, ezúttal hagyja, hadd mondjam végig. Magyarázatot akarok adni. Ha most átadná a csellóját, és megkérne, hogy játsszak rajta, el kellene utasítanom, nem lennék rá képes. Nem azért, mert a hangszerem nem elég jó, nem valami efféle okból. Ám tudnia kell, ha most azt hiszi, hogy szélhámossal van dolga, hogy olyasvalakinek mutattam magam, ami nem vagyok, akkor nagyon téved. Gondoljon csak bele, mi mindent értünk el együtt! Hát nem azt igazolja mindez, hogy nem vagyok szélhámós? Való igaz, azt mondtam magának, hogy virtuóz vagyok. Nos, hadd

magyarázzam meg, hogyan is értettem ezt. Úgy értettem, hogy különleges adottsággal születtem, éppen úgy, ahogy maga. Nekünk kettőnknek birtokunkban van valami, ami a csellósok többségéből hiányzik, akármennyit gyakorolnak. Ezt a valamit rögtön megéreztem magában, az első pillanatban, amikor a templomban meghallottam a játékát. És valamiképpen nyilván maga is megérezte bennem. Ezért határozott úgy annak idején, hogy eljön hozzám ide a szállodába.

Tudja, Tibor, a hozzánk hasonlók igen kevesen vannak, és felismerjük egymást. Az a tény, hogy még nem tanultam meg csellózni, mindezen mit sem változtat. El kell fogadnia, hogy *igenis* virtuóz vagyok. Csak éppen olyan, akit *még nem bontakoztattak ki*. Maga is ilyen, még magát sem bontakoztatták ki teljesen, éppen ezen munkálkodtam az elmúlt hetekben. Igyekeztem segíteni, hogy lehámozza magáról mindazt, ami a kibontakozása útjában áll. De becsapni nem akartam. A csellisták kilencvenkilenc százalékánál semmi nincs a külső rétegek alatt, nincs mit kibontakoztatni. Ezért az olyanoknak, amilyenek mi vagyunk, segítenünk kell egymást. Ha meglátunk egy hozzánk hasonlót egy zsúfolt téren, bárhol a világon, érintkezésbe kell lépünk egymással, mert nagyon kevesen vagyunk.

Tibor észrevette, hogy könnyek gyűltek a nő szemébe, de a hangja mindvégig határozott maradt. Most elhallgatott, és újfent oldalt fordult.

– Ön tehát különleges csellistának tartja magát – szólalt meg Tibor rövid hallgatás után. – Igazi virtuóznak. Miss Eloise, nekünk, többieknek, meg kell ragadnunk a bátorságunkat, és úgy bontakoztatjuk ki magunkat, az ön szavával élve, hogy nem

tudjuk, mit találunk majd a külső rétegek alatt. Ön viszont fittyet hány erre a kibontakoztatásra. Nem tesz semmit. De meg van győződve róla, hogy igazi virtuóz...

– Nagyon kérem, ne legyen mérges. Tudom, hogy az egész örültségnek hangzik. Mégis így áll a dolog, ez az igazság. Anyám nagyon hamar felismerte az adottságomat, már egészen kicsi koromban. Ezért legalább hálás lehetek neki. Csakhogy a tanárok, akiket választott nekem, amikor négyéves voltam, aztán hétéves, majd végül tizenegy éves koromban, hasznavehetetlenek voltak. Anya ezt nem tudta, de én tudtam. Már kislány koromban kialakult bennem ez az ösztön. Tudtam, hogy meg kell védelmeznem az adottságomat azoktól, aki minden jó szándékuk dacára teljes egészében szétrombolhatják. Így aztán kirekesztettem őket. Magának is ezt kell tennie, Tibor. Az adottsága igazi kincs.

– Ne haragudjon – vetette közbe a fiú, ezúttal már szelídebben. – Azt mondja, gyerekkorában csellózott. Most viszont...

– Tizenegy éves koromban fogtam utoljára a kezemben csellót. Aznap, amikor elmagyaráztam anyának, hogy nem tanulhatok tovább Roth úrral. Megértette. Egyetértett azzal, hogy jobb, ha nem teszünk semmit, csak várunk. A legfontosabb az volt, hogy az adottságom sértetlen maradjon. Még mindig eljöhét az én időm. Persze gyakran úgy gondolom, hogy túlságosan sokáig vártam. Negyvenegy éves vagyok. De legalább nem romboltam le azt, amivel születtem. Az évek során rengeteg tanárral megismerkedtem, akik állították, hogy segíthetnek, de én átláttam rajtuk. Tudja, Tibor, néha nem könnyű a tisztánlátás, még nekünk sem. Ezek a tanárok, ezek

annyira... *szakszerűek*, olyan választékosan beszélnek, az ember csak hallgatja őket, és eleinte be is dől nekik. Azt gondolja, hogy na végre, valaki végre segíthet, egy *közülünk való*. Aztán kiderül, hogy egyáltalán nem ez a helyzet. Ilyenkor keménynek kell lenni, el kell zárkózni tőlük. Jól jegyezze meg, Tibor: mindig jobb tovább várni. Néha bánt a gondolat, hogy még nem tártam fel az adottságomat. De legalább épségben megőriztem, és ez az, ami igazán számít.

Tibor végül eljátszott néhányat a begyakorolt darabok közül, de már nem alakult ki köztük a megszokott hangulat, és a szokásosnál hamarabb véget vetettek a találkozóknak. Lent a piazzán a kávéjukat iszogatva alig-alig szóltak, mígnem aztán Tibor előállt azzal, hogy néhány napra elutazik. Mindig is szerette volna felfedezni a környéket, mondta, úgyhogy most szervezett magának egy rövid kirándulást.

– Jót fog tenni magának – mondta a nő csendesen. – De ne maradjon el sokáig. Még sok teendő vár ránk.

Tibor biztosította róla, hogy legfeljebb egy hétig lesz távol. Mégis, amikor elváltak, Eloise viselkedése nyugtalanságról árulkodott.

Amit Tibor az utazásról mondott, az nem mind volt igaz: még nem tette meg a szükséges előkészületeket. Ám miután aznap délután elköszönt a nőtől, hazament, és telefonálásba fogott, s végül sikerült ágyat foglalnia egy diákszálláson, az umbriai határ mellett, a hegyek között. Este odajött hozzánk a kávézóban, és miután beszámolt a kirándulásról – mire válaszul mindenféle egymásnak ellentmondó tanácsokkal láttuk el, hogy hová menjen, mit nézzen meg –, igencsak jámborul megkérte Giancarlót, tudassa Kaufmann úrral, hogy örömmel elfogadja a

felkínált állást.

– Mi mást tehetnék? – kérdezte. – Mire visszajövök, nem marad egy árva vasam se.

Tibor számára egész kellemesen telt a vidéki tartózkodás. Csupán keveset mesélt róla, mindössze annyit, hogy megismerkedett néhány német túrázóval, és hogy a domboldalakon található trattoriákban többet költött, mint amennyit szabad lett volna. Egy hét elteltével érkezett vissza, láthatóan felélénkülve, ugyanakkor tartva attól, hogy a távolléte alatt Eloise McCormack elhagyta a várost.

A turisták serege ekkorra már megritkult, a kávézó pincérei kültéri fűtőállványokat hoztak ki és helyeztek el az asztalok között. Visszaérkezése délutánján, a szokott időben, Tibor megjelent csellójával az Excelsiorban, és örömmel konstataálta, hogy Eloise ott várja, mi több, hogy egyértelműen hiányzott neki. Lelkes örömmel üdvözölte a fiút, és ahogy mások túlradó érzelmektől indítatva ételt vagy innivalót tukmáltak volna rá, úgy tuszkolta a megszokott széke felé, s közben már nyitotta is ki a cselló tokját, és sürgette a fiút:

– Játsszon nekem! Rajta! Játsszon már!

Csodálatos délutánt töltöttek együtt. Tibor aggódva nézett a látogatás elébe, nem tudta, mire számítson Eloise „vallomása” és rossz szájízű búcsújuk után, de mintha minden feszültség egyszerűen semmivé lett volna, a hangulatuk jobb volt, mint valaha. Tiborban még akkor sem támadt semmiféle neheztelés, amikor az egyik darab elhangzása után Eloise lehunyta a szemét, majd hosszas, szigorú kritikával illette a játékát; sokkal inkább sürgető késztetést érzett, hogy a lehető legteljesebb

mértékben megértse őt. Másnap és harmadnap is ugyanilyen hangulat uralta a találkozásukat: nyugodt, olykor egyenesen kedélyes, és Tibor biztosan érezte, hogy még soha életében nem játszott ilyen jól. Egy szóval sem említették az elutazása előtti beszélgetést, és Eloise egyetlen kérdést sem tett fel a vidéki kirándulás kapcsán. Semmi másról nem beszéltek, csak a zenéről.

A visszaérkezését követő negyedik napon egy sor kisebb kellemetlenség – egyebek közt a vécéartály kilyukadása – miatt nem tudott megjelenni az Excelsiorban a szokásos időben. Már szürkült, amikor elsietett a kávézó mellett, a pincérek sorra gyújtogatták a gyertyákat a kicsiny üveg mécsesstartókban, mi pedig már jócskán benne jártunk az első blokkban. Tibor odaintett nekünk, aztán ment tovább a szálloda felé; a cselló miatt úgy tűnt, mintha sántítana.

Feltűnt neki, hogy a recepciós csak némi habozás után nyúlt a telefonért, hogy föltelefonáljon a lakosztályba. Odafönt aztán Eloise szívélyesen fogadta az ajtóban, de valahogy mégis a korábbiaktól eltérően, és mielőtt a fiú megszólalhatott volna, gyorsan azt mondta:

– Nagyon örülök, hogy eljött, Tibor! Épp magáról meséltem Peternek. Úgy bizony, Peter végre rám talált! – Aztán bekiáltott a lakosztályba: – Peter, megjött! Itt van Tibor! Méghozzá a csellójával együtt!

Ahogy a fiú belépett, a természetes, őszülő férfi mosolyogva emelkedett fel ültéből, és nehézkesen lépett felé. Erőteljesen megmarkolta Tibor kezét, és így szólt:

– Á, már annyit hallottam magáról. Eloise meg van győződve róla, hogy önből igazi sztár lesz.

– Peter nagyon kitartó – szólt közbe a nő. – Tudtam, hogy végül úgyis rám talál.

– Előlem nem lehet elbújni – felelte a férfi. – Azzal odahúzott egy széket Tibornak, és pezsgőt töltött neki egy pohárba a bárpulton álló jegesvödörbe hűtött üvegből. – Jöjjön csak, Tibor, ünnepelje velünk, hogy ismét együtt vagyunk.

Ahogy Tibor belekortyolt a pezsgőbe, látta, hogy Peter véletlenül épp a szokásos „csellós” székét kínálta fel neki. Eloise közben kiment valahová, így aztán magukra maradván, a poharukkal a kezükben, kettesben beszélgettek egy darabig. Peter megnyerő modorban számos kérdést tett fel a fiúnak. Milyen volt a gyermekkor Magyarországon? Nem érte sokként, amikor első alkalommal Nyugaton járt?

– Bár tudnék valamilyen hangszeren játszani! – mondta aztán. – Maga igazán nagyon szerencsés. Én is szívesen megtanulnék zenélni. Persze most már nyilván késő.

– Ó, ne mondjon ilyet, sosem késő – felelte Tibor.

– Igaza van. Soha ne mondjuk, hogy már késő. Ez mindig csak kifogás. Elfoglalt ember vagyok, és mindig azt mondom magamnak, hogy túlságosan elfoglalt vagyok, ezért nem tanulok franciául, ezért nem tanulok zenét, ezért nem olvasom el a *Háború és béke*-t. Ezért nem csinálom mindazt, amit mindig is szerettem volna. Eloise kislány korában zenélt. Gondolom, beszélt magának erről.

– Igen, mondta. Úgy látom, komoly tehetséggel áldotta meg a sors.

– Az már egyszer biztos. Bárki megmondhatja, aki csak ismeri. Csupa érzékenység. Neki kellene zeneórákat vennie. Nem nekem ezekkel a virsluujjakkal. – Nevetve tartotta fel a

kezét. – Jó lenne megtanulni zongorázni, de hát ilyen ujjakkal mit várjon az ember? Arra jók, hogy a földet túrjam, ezt csinálták az őseim nemzedékeken át. A hölgy viszont – intett poharával a csukott ajtó felé –, benne aztán van érzékenység.

Amikor Eloise végre kilépett a hálósobából, sötét estélyi ruha volt rajta és nem kevés ékszer.

– Peter, ne untasd Tibort – mondta. – Őt nem érdekli a golf.

A férfi széttárta a karját, és segítségkérően nézett Tiborra.

– Hát most mondja meg. Szóltam én akár csak egyetlen szót is a golfról?

Tibor ekkor közölte, hogy magukra hagyja őket, nem akar zavarni, látja, hogy vacsorázni indulnak. Szavait Eloise és Peter részéről is tiltakozás fogadta, s a férfi azt mondta:

– Nézzen csak rám. Hát úgy festek, mint aki vacsorázni készül? – Noha Tibor úgy találta, hogy az öltözéke tökéletesen megfelelő, felnevetett, mert a kérdésben tréfát sejtett. – Nem mehet úgy el, hogy ne játszott volna valamit – folytatta aztán Peter. – Már annyi jót hallottam a játékaról.

Tibor zavarodottan már kezdte is kicsatolni a cselló tokját, ám Eloise közbelépett, és tőle eddig nem hallott, igen határozott hangon azt mondta:

– Tibornak igaza van. Későre jár. Itt az éttermekben nem tartják szabadon az asztalt, ha nem érkezünk időben. Peter, menj, öltözz át. Talán meg is borotválkozhatnál. Én addig lekísérem Tibort. Váltani akarok vele pár szót négyszemközt.

A liftben szívélyesen mosolyogtak egymásra, de hallgattak. Amikor kiléptek a szállodából, látták, hogy már felgyúltak a piazza esti fényei. A helybéliek gyerekei, akik már visszatértek a nyaralásból, labdát passzolgattak meg kergetőztek a szökőkút

körül. Javában zajlott a *passeggiata*, és felteszem, még a mi zenénk hangjai is odaszűrődhettek hozzájuk a téren át.

– Nos, ezzel vége – szólalt meg egy idő után Eloise. – Megtalált, úgyhogy nyilván megérdemel engem.

– Nagyon rokonszenves ember – mondta Tibor. – Visszamegy veled Amerikába?

– Igen, néhány nap múlva. Nyilván.

– Hozzámegy feleségül?

– Gondolom. – A nő egy pillanatra nagyon komolyan nézett rá, aztán elkapta a tekintetét. – Gondolom – ismételte meg.

– Sok boldogságot kívánok. Peter igazán kedves. Ráadásul zenebarát. Ez pedig fontos önnek.

– Igen. Ez valóban fontos.

– Miközben készülődött a vacsorához... Nem golfról beszélgettünk, hanem zeneórákról.

– Csakugyan? Nekem vagy neki tartott zeneórákról?

– Mindkettőről. Persze nem hiszem, hogy bőséggel akadnának Portlandben olyanok, akik önt taníthatnák.

A nő felnevetett.

– Ahogy mondtam, a hozzánk hasonlóknak nincs könnyű dolga.

– Igen, ezt meg is értem. Az utóbbi hetek nyomán sokkal inkább megértem, mint korábban bármikor. – Tibor néhány pillanatra elhallgatott, majd így folytatta: – Miss Eloise, el kell mondanom valamit, mielőtt elválnék. Nemsokára Amszterdamba megyek, elvállaltam egy állást az egyik nagy szállodában.

– Csak nem londoner lesz?

– Nem. Egy kis kamarazenekarban fogok játszani a szálloda

éttermében. A vendégeknek játszunk, miközben vacsoráznak.

Éberén figyelte a nőt, és látta, hogy a tekintetében előbb felvillan valami, majd ki is alszik. Eloise a karjára tette a kezét, és rámosolygott.

– Akkor hát sok szerencsét. Azoknak a vendégeknek nagy élményben lesz részük.

– Remélem.

Néhány pillanatig csak álltak szótlánul egymással szemben, a hotel bejáratának fénykörén alig túl, köztük a cselló testes alakja.

– Azt is remélem – mondta végül Tibor –, hogy nagyon boldog lesz Peter úrral.

– Én is remélem – felelte a nő, és újból nevetett. Aztán megpuszilta és egy pillanatra megölelte a fiút. – Vigyázzon magára – mondta.

Tibor köszönetet mondott neki, aztán még fel sem ocsúdott, és már csak azt látta, hogy a nő megy vissza a szállodába.

Nem sokkal ezután Tibor elhagyta városunkat. Amikor még utoljára ittunk vele egyet, nyilvánvalóan igen hálás volt Giancarlónak és Ernestónak az állásért, meg mindannyiunknak azért, hogy a barátunkká fogadtuk, de mindvégig óhatatlanul az volt az érzésem, hogy kissé távolságtartóan viselkedik. Többen is így gondoltuk, nem csak én; igaz, Giancarlo a rá jellemző módon ezúttal a pártját fogta. Azt mondta, szerinte Tibor már alig várja élete új fejezetét, ezért volt feszült.

– Alig várja? Már miért várná? – kérdezte Ernesto. – Egész nyáron azt hallgatta, hogy mekkora zseni. A szállodai munkája ehhez képest visszalépés. Az is visszalépés neki, hogy itt

üldögélt, és velünk diskurált. Nyár elején még rendes srác volt. De azután, amit az a nő művelt vele, jobb is, hogy elhúzza a csíkot.

Ahogy mondtam, mindez hét éve történt. A fiúk abból az időből már továbbálltak, Giancarlo is, Ernesto is, mindenki, csak mi maradtunk ketten Fabiannal. Mielőtt a minap megláttam a piazzán, már jó rég nem jutott eszembe a mi ifjú magyar maestrónk. Könnyen ráismertem. Egyértelműen testesebb lett, a nyaka is megvastagodott. A kézmozdulatában, ahogy odaintette a pincért, volt valami – bár talán csak beleképzeltem –, valamiféle türelmetlenség, az a nyegle stílus, ami egy bizonyosfajta keserűség velejárója. De talán túl szigorúan ítélem meg. Hiszen csak abban a pillanatban vettem észre. Mégis az a benyomásom támadt, hogy kiveszett belőle az az ifjonti törekvés, hogy örömet okozzon, és lekopott róla egykori finom modora. Hasznos változások a mai világban, mondhatnánk.

Odamentem volna, hogy szót váltsak vele, de mire a blokkunk véget ért, már elment. Nem tudhatom, nem csupán a délutánt töltötte-e a városban. Öltöny volt rajta – nem különösebben elegáns, egészen hétköznapi –, úgyhogy talán valamilyen rendes hivatali állása van. Vagy esetleg dolga akadt a környéken, és a régi idők emlékére felkereste városunkat – ki tudja? Ha ismét felbukkan a téren, és épp nem játszom, odamegyek hozzá, hogy váltsunk pár szót.

POLYÁK BÉLA FORDÍTÁSA

Kazuo Ishiguro: Nocturnes. Five Stories of Music And Nightfall

Copyright © Kazuo Ishiguro, 2009

Originally published in Great Britain by Faber and Faber Ltd.,
London, 2009.

Hungarian translation © Polyák Béla, 2018; Toderó Anna, 2018

Európa Könyvkiadó, Budapest

Felelős kiadó Kuczogi Szilvia igazgató

Felelős szerkesztő Berta Ádám

Művészeti vezető Tabák Miklós

Borítótervező Tabák Miklós

www.europakiado.hu

www.facebook.com/europakiado

ISBN 978-963-504-001-8 (epub)

ISBN 978-963-504-002-5 (mobi)